Masarykova univerzita
Ekonomicko-správní fakulta

Studijní obor: Finance

ÚČETNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICE A SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

Accounting and Tax aspects of businesses individuals in the Czech Republic and Germany

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:
Ing. Michaela JUROVÁ, Ph.D.

Autor:
Bc. Jiří ČAGÁNEK

Brno, 2016

MASARYKOVA UNIVERZITA
Ekonomicko-správní fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Akademický rok: 2015/2016

Student:	Bc. Jiří Čagánek
Obor:	Finance
Název práce:	Účetní a daňové aspekty podnikání fyzických osob v České republice a Spolkové republice Německo
Název práce anglicky:	Accounting and tax aspects of businesses individuals in the Czech Republic and Germany
Cíl práce, postup a použité metody:	Cíl práce: Vymezení účetních a daňových aspektů podnikání fyzických osob v České republice a Spolkové republice Německo s následnou aplikací na reálný případ ústící ve formulaci doporučení pro zainteresované subjekty. Postup práce: 1. Úvod do problematiky a vymezení pojmů. 2. Studium odborné literatury, uvedení zkoumané problematiky do širších souvislostí a popis současného stavu dané problematiky. 3. Analýza účetních a daňových aspektů podnikání vybrané fyzické osoby v České republice a Spolkové republice Německo. 4. Vyhodnocení výsledků provedené analýzy a jejich porovnání. 5. Vyvození relevantních závěrů a doporučení. Použité metody: Deskripce, komparace, analýza, syntéza, dedukce.
Rozsah grafických prací:	Podle pokynů vedoucího práce
Rozsah práce bez příloh:	60 – 80 stran
Literatura:	DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. 12. vyd. Praha: Grada, 2015. 135 s. ISBN 9788024754369. MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2015 :úplná znění platná k 1.1.2015*. 24. vyd. Praha: Grada, 2015. 272 s. ISBN 9788024755076. WARSÖNKE, Annette. *Einkommensteuer leicht gemacht : übersichtlich - kurzweilig - einprägsam.*. 3. überarbeitete Auflage. Berlin: Ernst von Kleist, 2015. 136 s. ISBN 978-3-87440-333-7. WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. *Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik.*. 9. Aufl. München: Vahlen, Franz, 2015. 380 s. ISBN 978-3-8006-5047-7. RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka :průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015*. 15. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 2015. 1118 s. ISBN 9788072639243.
Vedoucí práce:	Ing. Michaela Jurová, Ph.D.
Pracoviště vedoucího práce:	Katedra financí

Datum zadání práce: 6. 1. 2015

Termín odevzdání diplomové práce a vložení do IS je uveden v platném harmonogramu akademického roku.

.....	.....
vedoucí katedry	prof. Ing. Antonín Slaný, CSc. děkan

V Brně dne: 3. 5. 2016

Jméno a příjmení autora:	Bc. Jiří Čagánek
Název bakalářské práce:	Účetní a daňové aspekty podnikání fyzických osob v České republice a Spolkové republice Německo
Název práce v angličtině:	Accounting and tax aspects of businesses individuals in the Czech Republic and Germany
Katedra:	Financí
Vedoucí diplomové práce:	Ing. Michaela Jurová, Ph.D.
Rok obhajoby:	2016

Anotace

Diplomová práce se zabývá analýzou a následnou komparací daňových a účetních aspektů podnikání fyzických osob v České republice a Spolkové republice Německo. První část práce se zabývá teoretickými poznatky, převážně pak legislativou upravující daňovou a účetní oblast podnikajících fyzických osob v České republice a ve Spolkové republice Německo. Ve druhé části práce jsou tyto poznatky aplikovány na konkrétní podnikající fyzickou osobu z České republiky, přičemž jsou rozebrány její skutečné účetní a daňové povinnosti, ale také potenciální účetní a daňové povinnosti, které by této osobě vyvstávaly při podnikání ve Spolkové republice Německo. Třetí část této práce poté obsahuje doporučení pro konkrétní osobu, ale také další fyzické osoby, které se rozhodují, nebo již rozhodly podnikat ve Spolkové republice Německo.

Annotation

This thesis deals with analysis followed by comparison of accounting and tax aspects of businesses individuals in the Czech Republic and Germany. The first part of work focuses on theoretical knowledge, especially on legislation adjusting accounting and tax field of business individuals in the Czech Republic and Germany. In the second part there is ascertained information applied on a specific personal entity from the Czech Republic. Not only are real accounting and tax duties analysed, but also potential accounting and tax duties, which would come up by running business in Germany. The third part consists of recommendation for the specific person and also for other natural persons, who consider to start a business in Germany.

Klíčová slova

Účetnictví, daň z příjmů, podnikání fyzických osob, Spolková republika Německo, Česká republika, živnostník

Keywords

Accounting, income tax, businesses of indiviuals, Germany, Czech Republic, Czechia, self-employed person

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci *Účetní a daňové aspekty podnikání fyzických osob v České republice a Spolkové republice Německo* vypracoval samostatně pod vedením Ing. Michaely Jurové, Ph.D. a uvedl v ní všechny použité literární a jiné odborné zdroje v souladu s právními předpisy, vnitřními předpisy Masarykovy univerzity a vnitřními akty řízení Masarykovy univerzity a Ekonomicko-správní fakulty MU.

V Brně dne 4. května 2016

vlastnoruční podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat Ing. Michaele Jurové, Ph.D. za odborné vedení, trpělivost, ochotu a cenné připomínky, které mi v průběhu zpracování diplomové práce věnovala.

OBSAH

ÚVOD **11**

1 CÍL A METODIKA PRÁCE **13**

2 PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICE **15**

3 ÚČETNICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE **17**

3.1 DAŇOVÁ EVIDENCE 17
3.2 ÚČETNICTVÍ 18
3.2.1 Legislativa *19*
3.2.2 Změny v legislativě od 1. 1. 2016 ..... *22*
3.2.3 Základní pojmy účetnictví *24*
3.2.4 Účetní závěrka *26*

4 DAŇOVÝ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE **27**

4.1 DAŇ Z PŘÍJMŮ 27
4.1.1 Poplatník DPFO *27*
4.1.2 Předmět DPFO *27*
4.1.3 Zdaňovací období a daňové přiznání *28*
4.1.4 Základ DPFO a daňová ztráta *28*
4.1.5 Způsob výpočtu DPFO *28*
4.1.6 Daň z příjmů z hlediska podnikající fyzické osoby *30*
4.1.7 Změny v legislativě od 1. 1. 2016 ..... *31*
4.2 SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ 32
4.3 ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ 33

5 PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO **35**

5.1 PODNIKÁNÍ JEDNOTLIVCE 35
5.1.1 Svobodné povolání *35*
5.1.2 Živnost *36*

6 ÚČETNICTVÍ VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO **37**

6.1 LEGISLATIVA 37
6.1.1 Zásady správného účetnictví *37*
6.1.2 Změny v legislativě od 1. 1. 2016 ..... *39*
6.2 OCEŇOVÁNÍ ROZVAHOVÝCH POLOŽEK 40
6.3 ÚČTY A ÚČTOVÁNÍ 40
6.4 ZJEDNODUŠENÁ METODA PRO ZJIŠTĚNÍ ZISKU 40
6.5 ÚČETNÍ ZÁVĚRKA 41

7 DAŇOVÝ SYSTÉM VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO **43**

7.1 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB 43
7.1.1 Legislativa *43*
7.1.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob *43*
7.1.3 Poplatník daně z příjmů fyzických osob *44*
7.1.4 Zdanitelný příjem *44*
7.1.5 Úpravy zdanitelného příjmu *45*
7.1.6 Sazba a výpočet daně z příjmů fyzických osob *45*
7.1.7 Metodika zdanění manželů *46*

7.1.8 Zákonné lhůty ... *47*
7.1.9 Změny v legislativě od 1. 1. 2016 ... *47*
7.1.10 Živnostenská daň ... *47*
7.1.11 Církevní daň ... *47*
7.1.12 Solidární příplatek ... *48*
7.2 ZDRAVOTNÍ A SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ ... 48
7.2.1 Zdravotní pojištění ... *48*
7.2.2 Sociální pojištění ... *48*

8 OBECNÁ KOMPARACE DAŇOVÝCH A ÚČETNÍCH ASPEKTŮ PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB ... 51

9 DAŇOVÉ A ÚČETNÍ ASPEKTY PODNIKAJÍCÍ FYZICKÉ OSOBY ... 55

9.1 PODNIKAJÍCÍ FYZICKÁ OSOBA ... 55
9.2 ČESKÁ REPUBLIKA ... 55
9.2.1 Právní náležitosti podnikání ... *55*
9.2.2 Účetnictví ... *56*
9.2.3 Účetní uzávěrka a závěrka ... *60*
9.2.4 Daňová povinnost ... *62*
9.2.5 Zdravotní a sociální pojištění ... *64*
9.3 SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO ... 64
9.3.1 Právní náležitosti podnikání ... *65*
9.3.2 Konstrukce přepočtu údajů z českého účetnictví ... *65*
9.3.3 Účetnictví ... *67*
9.3.4 Účetní uzávěrka a závěrka ... *71*
9.3.5 Daňová povinnost ... *74*
9.3.6 Zdravotní a sociální pojištění ... *77*

10 KOMPARACE DAŇOVÝCH A ÚČETNÍCH ASPEKTŮ PODNIKÁNÍ KONKRÉTNÍ FYZICKÉ OSOBY ... 79

11 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ ... 85

11.1 SNÍŽENÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI ... 85
11.2 VŠEOBECNÁ DOPORUČENÍ ... 86

ZÁVĚR ... 89

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ ... 91

SEZNAM TABULEK ... 100

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ ... 100

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK ... 101

SEZNAM PŘÍLOH ... 103

ÚVOD

Spolková republika Německo (dále jen „SRN“) je důležitým partnerem České republiky, a to nejen v oblasti obchodu, ale také z hlediska politických vztahů. Toto tvrzení dokazují například statistiky Ministerstva průmyslu a obchodu z ledna 2016, ze kterých je patrné že 33,9 % veškerého českého vývozu putuje do SRN, importy od západních sousedů poté činí podstatných 25,2 % z celku. Zmínit můžeme rovněž mnohočetné bilaterální smlouvy či otevření pracovního trhu SRN pro české občany (volný pohyb pracovníků od května roku 2011).

Již mnoho tuzemských občanů se do SRN rozhodlo vycestovat za prací či studiem, někteří zde dokonce trvale žijí. Dle oficiálních statistik žilo v SRN k 31. 12. 2014 (novější statistiky nejsou veřejně dostupné) 49 985 osob z České republiky (dále jen „ČR“), skutečná čísla jsou však pravděpodobně ještě vyšší[1]. Je nutné poznamenat, že se nejedná o osoby dojíždějící za prací či studenty, jedná se pouze o osoby s trvalým bydlištěm.

Velmi silným argumentem pro život v SRN je ekonomická vyspělost, která nabízí potenciálně vyšší životní úroveň. Průměrná mzda v SRN v roce 2015 činila 3 612 EUR, což je více než 3,5 násobek průměrných mezd v ČR v témže období[2]. V souvislosti s vyššími výdělky se však nabízí myšlenka na porovnání výše životních nákladů. Průměrná cenová hladina byla v SRN dle dat eurostatu z prosince 2015 o necelých 58 % vyšší než v ČR[3]. Mezi položky, které jsou v SRN obecně dražší, se řadí především bydlení, energie, služby či pohonné hmoty. Zajímavý je ovšem fakt, že ceny věcí denní spotřeby, včetně určitých potravin, jsou v SRN v porovnání s ostatními státy Evropské unie spíše nízké. Rozdíl mezi cenovými hladinami v ČR a SRN tudíž není tak velký, aby dokázal smazat výhodu vyšších mezd či zisků. Tyto skutečnosti tak dávají obecně dobrý předpoklad pro život u našich západních sousedů.

Stejně jako v ČR má i v SRN fyzická osoba možnost vykonávat činnost v rámci živnostenského podnikání. V obou dotčených zemích se jedná o velice oblíbenou variantu podnikání, kterou využívá značná část obyvatelstva. Hlavním důvodem pro oblibu této formy podnikání jsou nízké nároky na zahájení i provozování činnosti (v porovnání s obchodními korporacemi), a to i přes nepopiratelné nevýhody této formy podnikání v podobě např. neomezeného ručení majetkem. Určitá část osob pocházejících z ČR již v SRN podniká, další osoby však mohou tuto variantu teprve zvažovat. Jelikož se účetní a především daňové

---

[1] *Anzahl der Ausländer in Deutschland nach Herkunftsland* [online]. [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: http://de.statista.com/statistik/daten/studie/1221/umfrage/anzahl-der-auslaender-in-deutschland-nach-herkunftsland/

[2] *DESTATIS.de: Durchschnittliche Bruttomonatsverdienste* [online]. [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesamtwirtschaftUmwelt/VerdienstеArbeitskosten/VerdienstеVerdienstunterschiede/Tabellen/Bruttomonatsverdienste.html

[3] *Comparative price levels of consumer goods and services* [online]. [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Comparative_price_levels_of_consumer_goods_and_services

aspekty, chcete-li povinnosti, spojené s podnikatelskou činností fyzické osoby mezi srovnávanými zeměmi do značné míry liší, může neznalost zákonů, daňové problematiky a účetní praxe v SRN určitou část subjektů od podnikání odradit (z tohoto důvodu je samozřejmě snazší stát se zaměstnancem). Možným demotivujícím prvkem může být na první pohled také celková daňová zátěž a výše odvodů na pojistném, které jsou v SRN relativně vyšší.

Diplomová práce se proto snaží nabídnout ucelený náhled na daňovou a účetní problematiku podnikání fyzických osob v SRN, a to nejen z pohledu příslušné legislativy, ale také z hlediska konkrétních povinností fyzické osoby z ČR, která by se rozhodla v SRN podnikat. Na základě analýzy stávajících povinností a odvodů v ČR je také porovnána výše celkové zátěže v ČR a SRN (včetně dalších účetních a daňových povinností). Takto získané poznatky vedou k formulaci doporučení, která jsou určena konkrétní osobě, ale také všem fyzickým osobám, které podnikání v SRN zvažují. Tyto informace poté mohou dotčeným subjektům sloužit pro proces rozhodování či jako podklady pro budoucí vedení účetní a daňové agendy.

1 CÍL A METODIKA PRÁCE

Cílem této práce je *„vymezení účetních a daňových aspektů podnikání fyzických osob v České republice a Spolkové republice Německo s následnou aplikací na reálný případ ústící ve formulaci doporučení pro zainteresované subjekty“*. Při respektování hlavního cíle práce jsou vytyčeny i následující dílčí cíle:

- Popis a rozbor daňových a účetních aspektů podnikání fyzických osob v ČR.
- Popis a rozbor daňových a účetních aspektů podnikání fyzických osob v SRN.
- Srovnání daňové a účetní oblasti v ČR a SRN, s důrazem na vyzdvižení nejzásadnějších rozdílů.
- Analýza a komparace daňových a účetních aspektů podnikání konkrétní fyzické osoby v ČR a SRN.
- Komparace celkové výše odvodů v ČR a SRN.
- Formulace vyplývajících doporučení.

Pro splnění těchto cílů jsou nejprve za pomocí metod analýzy a deskripce zpracována teoretická a legislativní východiska, která jsou následně podrobena komparaci. V další části práce je pro aplikaci těchto poznatků na konkrétní podnikající fyzickou osobu využita metoda syntézy. Jelikož práce vychází z úvahy, jak by vypadaly účetní a daňové povinnosti konkrétní podnikající fyzické osoby z ČR, pokud by se rozhodla podnikat v SRN (nikoliv pouze získávat zakázky), je nutné transformovat část účetních údajů této osoby do podoby pro SRN. Metodika přepočtu dat z účetnictví spočívá ve vytvoření koeficientu na bázi poměrů průměrných mezd a HDP na obyvatele v porovnávaných zemích (bližší popis a výpočet v kapitole 9.3.2 na straně 65). Výsledné povinnosti v ČR a SRN podléhají další komparaci, při níž je využita metoda efektivních sazeb. Při výpočtu efektivní sazby daně, pojištění a celkové zátěže je v čitateli využita výše příslušných odvodů, jmenovatel poté zahrnuje hrubý příjem v různých modifikacích (více v kapitole 10 na straně 80). Na základě veškerých získaných poznatků jsou s využitím metody dedukce formulovány příslušné závěry.

Diplomová práce vychází z legislativy platné k roku 2015, obsahuje ale také komentáře či podkapitoly týkající se změn platných od roku 2016 (a to jak v ČR, tak v SRN).

Pro překlad německých termínů je využíván slovník účetních pojmů a slovních spojení používaných v praxi, popřípadě jsou také uplatněny české ekvivalenty, a to při snaze minimalizovat nutnost doslovných překladů.

Fyzická osoba poskytla údaje z účetnictví s podmínkou nezveřejnění identifikačních údajů.

2 PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB V ČESKÉ REPUBLICE

Pro účely této diplomové práce si nejprve musíme vymezit, co se rozumí pojmem podnikání fyzických osob. Dle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, hovoříme o tzv. živnostenském podnikání (dále jen "živnost ")[4]. Tento zákon nám přesně říká, co je, a není živnost, neboť fyzická osoba může svou výdělečnou činnost vykonávat v různých podobách, ne vždy se však jedná o živnost jako takovou. V případě živnosti se jedná se o právní formu podnikání, upravenou dle zákona o živnostenském podnikání, která splňuje následující definici. Živnost je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem[5].

Pokud budeme chtít živnost vymezit negativně, můžeme se podívat, co živností není. O živnost se nejedná v případě autorské, lékařské, archeologické, auditorské či právní činnosti. (úplný výčet je obsažen v zákoně o živnostenském podnikání)[6].

Zákon o živnostenském podnikání nám dále upravuje, jaký subjekt je oprávněn provozovat živnost, podmínky pro provozování živnosti, či dělení živnosti do kategorií. Na základě způsobu vzniku živnosti hovoříme o ohlašovací či koncesované živnosti.

Ohlašovací živnost

V případě ohlašovací živnosti je její vznik vázán na ohlášení na příslušném živnostenském úřadě. Do této kategorie řadíme živnost řemeslnou, vázanou a volnou. Pro vykonávání řemeslné živnosti vyžaduje živnostenský zákon doložení odborné způsobilosti žadatele (např. výučním listem). Speciální odbornou způsobilost musí žadatel prokázat rovněž při žádosti o živnost vázanou. Pro volnou živnost je charakteristické, jak již název napovídá, že není vyžadováno splnění žádných zvláštních podmínek, stačí splnit všeobecné podmínky (žadatel dosáhl věku 18 let, je způsobilý k právním úkonům, je bezúhonný).

Koncesovaná živnost

Živnostenské podnikání v tomto případě vzniká udělením koncese (povolení od příslušných státních orgánů). Kromě splnění všeobecných a zvláštních podmínek tedy musí subjekt vyčkat na povolení k výkonu živnosti[7].

Výše uvedená konstrukce odpovídá podnikání fyzických osob v České republice, nicméně práce se zabývá i ekvivalentem této činnosti ve Spolkové republice Německo, jehož definice bude uvedena v samostatné kapitole č. 5.

Při výkonu živnosti vzniká fyzické osobě mimo jiné povinnost vést daňovou evidenci či podvojné účetnictví, nebo v případě, kdy osoba uplatňuje výdaje stanovené procentem z příjmů, pouze evidenci příjmů a pohledávek[8]. Na následujících řádcích si tyto aparáty definujeme, a vysvětlíme jejich podstatu. Možnost vést jednoduché účetnictví vzniká až 1. 1.

---

[4] *Zákon č.455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)*, v aktuálním znění § 1

[5] *Zákon č.455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)*, v aktuálním znění § 2

[6] *Zákon č.455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)*, v aktuálním znění § 3

[7] BusinessInfo.cz. *Živnost koncesovaná pro fyzické osoby s bydlištěm na území ČR* [online]. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/koncese-fo-bydliste-uzemi-cr-4873.htm

[8] iPodnikatel.cz. *Daňová evidence, výdaje stanovené paušálem, podvojné účetnictví – jak prokázat příjmy a výdaje OSVČ* [online]. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.ipodnikatel.cz/Ucetnictvi-a-danova-evidence/danova-evidence-vydaje-stanovene-pausalem-podvojne-ucetnictvi-jak-prokazat-prijmy-a-vydaje-osvc/Vydaje-stanovene-pausalem.html

2016, tuto změnu nalezneme v kapitole 3.2.2 na straně 22. Vzhledem k zaměření praktické části diplomové práce na rok 2015 nebude dále jednoduché účetnictví rozebíráno.

3 ÚČETNICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE

3.1 Daňová evidence

Pokud má fyzická osoba příjmy z živnostenského podnikání, a navíc není dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, účetní jednotkou, povede daňovou evidenci (nebo pouze evidenci příjmů a pohledávek – v případě uplatňování výdajů stanovených procentem z příjmů). Daňová evidence je jistým nástupcem jednoduchého účetnictví, které bylo v roce 2004 až na výjimky zrušeno (a od 1. 1. 2016 bude znovu zavedeno)[9]. Daňová evidence, která je legislativně upravena v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, slouží pro stanovení základu daně a daně z příjmů, a obsahuje údaje o[10]:

a) příjmech a výdajích, v členění potřebném pro zjištění základu daně,
b) majetku a dluzích.

„Daňová evidence zachycuje podle zásady jednoduchosti pouze peněžní toky, které bezprostředně souvisejí s podnikáním, a stav majetku a dluhů podnikatele (firmy) na konci zdaňovacího období[11]*“*. Vedle primárního účelu (zjištění základu daně a daně z příjmů) slouží také jako nositel informací o stavu a pohybu majetku a dluhů podnikatele, tudíž může poskytovat podklady pro ekonomické rozhodování a řízení podniku (v tomto kontextu podnikání fyzické osoby). Vedení daňové evidence vychází z prvotních dokladů (např. faktury), které slouží jako podklad pro samotné záznamy. Tyto záznamy jsou dále tříděny a sumarizovány[12]. Praktická podoba daňové evidence závisí na stavu majetku, závazků a dalších skutečností v konkrétním podniku. Peněžní prostředky jsou typicky evidovány v deníku příjmů a výdajů, zatímco jiné složky majetku a dluhů v evidenčních kartách. Daňová evidence může sestávat z[13]:

- deníku příjmů a výdajů,
- karty dlouhodobého majetku,
- karty zásob,
- knihy pohledávek a dluhů,
- karty rezerv,
- karty úvěrů a půjček,
- mzdové evidence,
- knihy jízd,
- pokladní knihy,
- evidence stálých plateb.

Nezbytnou součástí daňové evidence je na rozdíl od jiné dokumentace (karta rezerv, mzdová evidence, atd.) vedení deníku příjmu a výdajů. Živnostník eviduje zdanitelné příjmy a daňové výdaje (může evidovat i nezdanitelné příjmy a nedaňové výdaje, ale tyto položky musí být v evidenci rozlišeny). Příjmy a výdaje eviduje do kalendářního roku, ve kterém došlo

[9] DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015. 2015,* s. 9.
[10] *Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů*, v aktuálním znění § 7b
[11] DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015. 2015*, s. 10.
[12] DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015. 2015*, s. 11.
[13] DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015. 2015,* s. 16.

k uskutečnění peněžního toku. Pro představu je v tabulce č. 1 uvedena jednoduchá ukázka daňové evidence v praxi.

Tabulka č. 1: Jednoduchý příklad daňové evidence

Datum	Doklad	Popis	Zdaň. příjmy	Nez. příjmy	Daň. výdaje	Nedaň. výdaje
24. 10.	FAV-201503	Elektroinstalace	8 000 Kč			
25. 10.	FAP-201544	Webhosting			363 Kč	
27. 10.	BÚ-4755489	Vklad podnikatele		5 000 Kč		

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle ŠTOHL, Pavel. Daňová evidence 2013, s. 39.

Daňovou evidenci pro účely zjištění základu daně z příjmů musí vést plátce i neplátce daně z přidané hodnoty (dále jen "DPH"), nicméně i v této oblasti se nachází u plátce DPH další povinnost.

Daňová evidence u plátce DPH

Samotná daňová evidence pro účely zjištění základu daně z příjmu je stejná jako u neplátce DPH, plátce má však navíc povinnost vést evidenci pro účely DPH. Tato oblast je upravena v § 100 a § 100a zákona č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Evidence DPH slouží k zaznamenávání údajů, které se vztahují k daňovým povinnostem pro účely DPH. Tyto údaje v evidenci musí být vedeny takovým způsobem, aby poskytovaly informace nezbytné k sestavení daňového přiznání a souhrnného hlášení (od roku 2016 navíc kontrolního hlášení). Jednotlivé záznamy musí být v evidenci členěny dle příslušných sazeb DPH.

V praxi se jedná o[14]:

- evidování uskutečněných zdanitelných plnění,
- evidování přijatých zdanitelných plnění (pro účely uplatnění nároku na odpočet DPH),
- evidování uskutečněných plnění osvobozených od DPH, a evidování uskutečněných plnění, které nejsou předmětem DPH,
- evidování obchodního majetku.

Při pořizování zboží z jiného členského státu Evropské unie také evidujeme hodnotu pořízeného zboží (evidence rozdělena dle jednotlivých států).

3.2 Účetnictví

Účetnictvím se rozumí zobrazení hospodářských jevů ekonomicky aktivních subjektů, kteří jsou dle právních předpisů povinni tyto záznamy vést, přičemž zobrazení těchto hospodářských jevů musí být věrné a poctivé. Zaznamenávání hospodářských jevů musí být také spolehlivé, přesné a průkazné. Cílem této činnosti je zjištění výsledku hospodaření

[14] *Evidence pro účely DPH: Daňová evidence plátce DPH* [online]. [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: http://www.jakpodnikat.cz/platce-dph-danova-evidence.

subjektu. Mezi základní metodické prvky účetnictví patří dokladovost, inventarizace, jednotnost oceňování a účetní výkazy[15].

3.2.1 Legislativa

Účetnictví je v České republice přímo i nepřímo upraveno řadou legislativních dokumentů. Legislativní úprava účetnictví je rozsáhlou oblastí, proto se zaměříme na předpisy a zákony, které se týkají účetnictví podnikatelů. Základními předpisy upravujícími účetnictví **podnikatelů** jsou zejména zákon č 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláška č 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví a České účetní standardy pro podnikatele[16]. Jednotlivé předpisy si rozebereme v samostatných částech této kapitoly.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Základním předpisem je bezesporu zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, který upravuje celou řadu oblastí, týkajících se finančního účetnictví. Zákon o účetnictví mimo jiné upravuje a vymezuje[17]:

- subjekty, které jsou povinné vést účetnictví (účetní jednotky),
- náležitosti, které musí účetnictví splňovat,
- samotnou soustavu podvojného účetnictví,
- předmět účetnictví,
- účetní období,
- povinnosti účetních jednotek,
- účetní knihy, doklady a záznamy a jejich archivaci,
- otevírání a uzavírání účetních knih,
- směrnou účtovou osnovu a rozvrh,
- účetní závěrku, její náležitosti a povinnosti s ní spojené,
- pravidla pro oceňování,
- inventarizaci majetku a
- způsob vydávání další účetní metodiky.

V samotném zákoně je uvedena tato definice: *„Tento zákon stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu*[18]*.“*

Pro naše účely je velmi užitečné definovat si, kdo je povinen vést účetnictví. Zákon o účetnictví přikazuje vést účetnictví účetním jednotkám, kterými jsou[19]:

a) právnické osoby, které mají sídlo na území České republiky,
b) zahraniční osoby, pokud na území České republiky podnikají nebo provozují jinou činnost podle zvláštních právních předpisů,
c) organizační složky státu podle zvláštního právního předpisu,
d) fyzické osoby, které jsou jako podnikatelé zapsány v obchodním rejstříku,

[15] BUCHTOVÁ, Jana. *Programová učebnice podvojné účetnictví pro podnikatele včetně základů s výkladem a cvičebními testy.* 2004, s. 26.
[16] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015. 2015*, s. 13.
[17] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015. 2015*, s. 14.
[18] *Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví*, v aktuálním znění § 1, ods.1
[19] *Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví*, v aktuálním znění § 1, ods. 2

e) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli, pokud jejich obrat podle zákona o dani z přidané hodnoty, včetně plnění osvobozených od této daně, jež nejsou součástí obratu, v rámci jejich podnikatelské činnosti přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, a to od prvního dne kalendářního roku.
f) ostatní fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí,
g) ostatní fyzické osoby, které jsou podnikateli a jsou účastníky sdružení bez právní subjektivity podle zvláštního právního předpisu, pokud alespoň jeden z účastníků tohoto sdružení je osobou uvedenou v písmenech a) až f) nebo h), nebo
h) ostatní fyzické osoby, kterým povinnost vedení účetnictví ukládá zvláštní právní předpis, (dále jen "účetní jednotky").

Ustanovení písmen d) až h) se použijí i pro zahraniční fyzické osoby.

Pokud jde o rozsah vedení účetnictví, zákon rozeznává dle tohoto kritéria účetnictví v plném rozsahu a účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Účetní jednotky vedou účetnictví v plném rozsahu, pokud zákon nestanovuje jinak. Z účetních jednotek mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu[20]:

a) občanská sdružení, jejich organizační jednotky, které mají právní subjektivitu, církve a náboženské společnosti nebo církevní instituce, které jsou právnickou osobou evidovanou podle zákona upravujícího postavení církví a náboženských společností obecně prospěšné společnosti, honební společenstva, nadační fondy a společenství vlastníků jednotek,
b) bytová družstva, která nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenu auditorem, a družstva, která jsou založena výhradně za účelem zajišťování hospodářských, sociálních anebo jiných potřeb svých členů,
c) příspěvkové organizace, které nejsou konsolidovanou účetní jednotkou podle tohoto zákona, u nichž o tom rozhodne jejich zřizovatel,
d) ostatní účetní jednotky, o nichž to stanoví zvláštní zákon.

Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu mohou vést rovněž některé subjekty (kupříkladu fyzické osoby, které vedou účetnictví na základě svého rozhodnutí, nebo svěřenské fondy), které nemají povinnost mít účetní závěrku ověřenu auditorem.

Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu je charakteristické především možností účtovat pouze v jedné účetní knize (spojení deníku a hlavní knihy). Subjekt, který vede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, může účtovat pouze na úrovni účtových skupin. Není taktéž nutné používat analytické a podrozvahové účty. Určité zjednodušení je patrné i v účetní závěrce, v oblasti rezerv, opravných položek a v oceňování[21]. Daní za zjednodušení je menší informační základna pro management při řízení podniku.

[20] *Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví*, v aktuálním znění § 9, ods. 3

[21] NOVOTNÝ, J. Účetnictví ve zjednodušené formě. *ACCONTES.CZ* [online]. , Účetnictví ve zjednodušené formě [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.accontes.cz/ucetnictvi-ve-zjednodusene-forme

Prováděcí vyhláška k zákonu o účetnictví

Jak již název napovídá, hlavním úkolem vyhlášky Ministerstva financí č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, v aktuálním znění, je vhodné doplnění zákona o účetnictví pro účetní jednotky, které jsou podnikateli.

Vyhláška č. 500/2002 Sb. upravuje zejména[22]:

- rozsah a obsah účetních závěrek pro podnikatele,
- zhotovení výroční zprávy,
- položky účetních závěrek,
- formát účetních výkazů,
- směrnou účtovou osnovu a
- účetní metody.

Vyhláška se vztahuje na[23]:

- podnikající právnické osoby se sídlem na území České republiky (obchodní společnosti, družstva, evropské družstevní společnosti a určité státní podniky),
- podnikající fyzické osoby, které jsou zapsané do obchodního rejstříku, či vedou podvojné účetnictví,
- zahraniční právnické osoby, které podnikají na území České republiky, a další zahraniční jednotky, které jsou povinny vést účetnictví (např. tuzemská organizační složka zahraničního podnikatelského subjektu) a
- svěřenské fondy dle občanského zákoníku.

Vyhláška se naopak nevztahuje na osoby, které vykazují dle IFRS, a na osoby, které vedou daňovou evidenci, a nejsou účetní jednotkou. Vyhláška rovněž není závazná pro organizační složky státu, územní samosprávné celky, fondy národního majetku, finanční instituce (banky včetně pojišťoven), všeobecně prospěšné společnosti, příspěvkové a nevýdělečné organizace a společenství vlastníků bytových jednotek[24].

České účetní standardy pro podnikatele

České účetní standardy obsahují popis účetních metod a postupy účtování, a představují tak pravidla, dle nichž se účetní jednotky řídí při vedení účetnictví a sestavování účetní závěrky. Doplňují tak základní legislativní předpisy o účetnictví v České republice. O vydávání Českých účetních standardů se stará Ministerstvo financí, které tyto standardy oznamuje ve Finančním zpravodaji. V roce 2015 obsahovaly České účetní standardy 22 standardů, každý z nich byl zaměřen na určitou oblast účetnictví (např. účtování o rezervách, opravných položkách či nákladech a výnosech)[25]. Pro rok **2016** České účetní standardy obsahují 23 standardů, když přibyl standard „č. 024 – Srovnatelné období za účetní období započaté v roce 2016“ [26].

Ostatní předpisy

Kromě tří hlavních (výše uvedených) předpisů můžeme identifikovat vazbu na účetnictví podnikatelů i v obchodním právu a v zákoně o daních z příjmů. Určité aspekty účetnictví

---

[22] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015. 2015*, s. 16.
[23] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015. 2015*, s. 16.
[24] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015. 2015*, s. 17.
[25] *Účetnictví podnikatelů: Audit : redakční uzávěrka k 12. 1.* 2015, s. 107.
[26] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2016. 2016*, s. 26.

podnikatelů tak upravuje občanský zákoník, zákon o obchodních korporacích, zákon o přeměnách obchodních společností a družstev a zákon o veřejných rejstřících[27].

Mezinárodní legislativa

„Konsolidující účetní jednotky a účetní jednotky, které jsou obchodní společností, a emitovaly cenné papíry registrované na regulovaném trhu cenných papírů v členských státech EU, použijí pro účtování a sestavení účetní závěrky Mezinárodní účetní standardy (IFRS/IAS) upravené právem Evropských společenství[28].“ Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS jsou svým charakterem odlišné od českých standardů. Mezinárodní standardy účetního výkaznictví totiž neupravují účetní postupy, ale pouze říkají, jak mají vypadat výstupy účetnictví. Subjekt, který účtuje dle IFRS si sám zvolí takové účetní postupy, aby bylo dosaženo pravdivého a věrného zobrazení hospodářských jevů. Další odlišností od národních předpisů je skutečnost, že IFRS nejsou zákonem[29].

3.2.2 Změny v legislativě od 1. 1. 2016

Teoretické poznatky i praktická část této diplomové práce jsou vázány na zákonnou úpravu platnou k roku 2015. Pro úplnost jsou na tomto místě uvedeny i změny platné k 1. 1. 2016. Tyto změny vyplývají ze zákona č. 221/2015 Sb., kterým se mění zákon o účetnictví a některé další zákony. Jedná se o zákon o daních z příjmů, zákon o rezervách a zákon o auditorech. Od 1. 1. 2016 platí rovněž změny, které vyplývají z prováděcí vyhlášky č. 500/2002 Sb. Veškeré změny byly vynuceny zrušením čtvrté a sedmé směrnice Rady a jejich nahrazení Směrnicí EP a Rady 2013/34/EU ze dne 26. 6. 2013, o ročních účetních závěrkách, konsolidovaných účetních závěrkách a souvisejících zprávách některých forem podniků[30]. Změny týkající se zákona o daních z příjmů a zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů jsou uvedeny v kapitole 4.1.7 na straně 31.

Změny zákona o účetnictví

Jedná se zejména o tyto změny[31]:

- Obnovení možnosti vedení jednoduchého účetnictví, pro právnické osoby, které nejsou plátci DPH, za poslední účetní období nepřekročili příjem 3 mil. Kč, či nemají majetek v hodnotě vyšší než 3 mil. Kč. Spolu s obnovením jednoduchého účetnictví se zavádí nové sankce za porušení zákona v této oblasti.
- Zavádí se lhůta pro zveřejnění účetní závěrky, a to do 12 měsíců od rozvahového dne zveřejňované závěrky.
- Od nového roku budou mít povinnost zveřejňovat účetní závěrku všechny účetní jednotky, které jsou zapsány v jakémkoli rejstříku.
- Zavedení kategorizace účetních jednotek na mikro, malé, střední a velké účetní jednotky, a to dle výše aktiv, čistého obratu a průměrného počtu zaměstnanců (kvantitativní vyjádření je uvedeno v příloze č. 1).

---

[27] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015. 2015*, s. 18.
[28] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015. 2015*, s. 14.
[29] *IFRS: mezinárodní standardy finančního výkaznictví* [online]. [cit. 2015-10-25]. Dostupné z: http://www.ipodnikatel.cz/Ucetnictvi-a-danova-evidence/ifrs-mezinarodni-standardy-financniho-vykaznictvi.html
[30] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2016. 2016*, s. 15.
[31] PILÁTOVÁ, Jana. *Zákon o účetnictví s komentářem: s účinností od 1. 1. 2016. 2015*, s. 22.

- Nově budou mít střední či velké účetní jednotky povinnost sestavovat přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.
- Zařazení svěřeneckých fondů mezi účetní jednotky, které mají povinnost zveřejňovat výroční zprávu ověřenou auditorem.
- Vybrané mikro a malé účetní jednotky bez povinného auditu budou mít možnost vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu.
- Mikro a malé účetní jednotky bez povinného auditu budou moci sestavovat rozvahu a výkaz zisku a ztráty ve zkráceném rozsahu. Navíc těmto účetním jednotkám přibude možnost nezveřejňovat výkaz zisku a ztráty. Při splnění zákonných podmínek budou mít možnost sestavování výkazů ve zkráceném rozsahu i akciové společnosti.
- Mikro, malé a střední účetní jednotky nebudou muset ve výroční zprávě uvádět tzv. nefinanční informace. Jedná se kupříkladu o předpokládaný rozvoj společnosti, či analyzování působení podniku v oblasti výzkumu.
- Zavedení nemožnosti využívat ocenění reálnou hodnotou pro všechny mikro účetní jednotky.

Novela zahrnuje i další skutečnosti, které mají vliv na účetnictví (např. zřizovací výdaje), ale fakticky jsou uvedeny v části, která upravuje zákon o daních z příjmů. Kromě zákona č.221/2015 Sb., je účetnictví ovlivněno i změnami prováděcích vyhlášek.

Změny zákona o auditorech

Ve čtvrté části zákona č. 221/2015 Sb. jsou uvedeny změny zákona o auditorech. Jedná se zejména o následující změny:

- Nové náležitosti zprávy auditora.
- Ve výboru pro audit musí mít většina členů odbornou způsobilost, navíc zde musí jako člen působit alespoň jeden statutární auditor nebo osoba s odpovídající účetní kvalifikací.

Změny vyplývající z vyhlášky č. 500/2002 Sb.

Hlavní změny ve vyhlášce č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví, se týkají oblasti účetní závěrky, potažmo výkazů a příloh (a jejich náležitostí). Tyto změny operují s nově zavedenými kategoriemi podniků, a určují požadovanou podobu a náležitosti výkazů a příloh (účetní závěrky) jednotlivých kategorií podniků. Dále pozorujeme změny v oblasti účtové osnovy. Můžeme zmínit některé změny v metodách vykazování a účtování např. o darech, aktivaci a změně stavu zásob, dlouhodobém majetku vytvořeném vlastní činností či o vlastních nákladech u zásob vytvořených vlastní činností. Další důležitou změnou je rovněž zrušení vykazování zřizovacích výdajů v rámci dlouhodobého nehmotného majetku[32]. Změnami v této oblasti se zabývá kapitola 4.1.7 na straně 31. Změny prováděcí vyhlášky č. 500/2002 Sb. legislativně vychází z vyhlášky č. 250/2015 Sb.

[32] *HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY: 132/15 Novela vyhlášky č. 500/2002 Sb., o účetnictví* [online]. 2015 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: http://www.komora.cz/pro-podnikani/legislativa-a-normy/pripominkovani-legislativy/nove-materialy-k-pripominkam/132-15-novela-vyhlasky-c-500-2002-sb-o-ucetnictvi-t-8-7-2015.aspx

3.2.3 Základní pojmy účetnictví

Účetní metody, principy a zásady

Účetní jednotky si musí při vedení účetnictví počínat tak, aby bylo účetnictví v souladu s účetními metodami, principy a zásadami. Jedná se konkrétně o[33]:

- zásadu věrného a poctivého zobrazení,
- předpoklad nepřetržitosti trvání účetní jednotky,
- nezávislost účetních období (účtování jevů do období, se kterým tyto jevy časově a věcně souvisí),
- výjimku z pravidla (pokud nebude při použití standardních předpisů dosaženo věrného a poctivého zobrazení skutečnosti, může účetní jednotka postupovat odlišně od postupů stanovených předpisy),
- vymezení okamžiku realizace (vymezení okamžiku, ke kterému je možno účtovat na nákladové, výnosové a rozvahové účty),
- vymezení účetní jednotky,
- zákaz kompenzace (vzájemně kompenzovat účty aktiv a pasiv a účty majetku a závazků je dovoleno pouze v určitých případech),
- stálost metod (účetní metody jsou v čase neměnné),
- oceňování (ocenění majetku v okamžiku pořízení),
- zásadu opatrnosti (nenadhodnocování aktiv a výnosů, nepodhodnocování pasiv a nákladů) a
- bilanční kontinuitu (konečné a počáteční stavy mezi obdobími na sebe musí navazovat).

Předmět účetnictví

Definici předmětu účetnictví nalezneme v § 2 zákona o účetnictví. Předmětem účetnictví je účtování o stavu a pohybu majetku (a jiných aktiv), závazků (a jiných pasiv), také o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření.

Účty

Finanční účetnictví slouží k zachycování ekonomický jevů (účetních případů) na účtech. Účty v soustavě finančního účetnictví mají svoje číslo a název, a jsou součástí účtové osnovy, která může být u každého ekonomického subjektu jiná. V zákoně jsou totiž upraveny pouze skupiny účtů v osnově. Konkrétní stanovení účtů v jednotlivých skupinách je na samotné účetní jednotce[34]. Účet je dvoustranný zápis v různé podobě (např. T-účet či předkontace), který sestává ze stran „Má dáti“ (dále jen MD) a „Dal“ (dále jen D).

Účetní zápisy

Účetní zápis je samotné zachycení ekonomických jevů na účty. Toto zachycení musí splňovat podmínku podvojnosti a souvztažnosti. Podvojnost znamená, že ekonomický jev vstoupí na dva (či více, vysvětlení dále v textu) účty, u jednoho účtu na straně MD a u druhého na straně D, přičemž částka se na obou stranách účtů musí rovnat[35]. Souvztažnost je zachycení hospodářského jevu na účty, které odpovídají povaze tohoto jevu. Souvztažnosti jsou uvedeny

---

[33] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015. 2015*, s.30.
[34] *Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví*, v aktuálním znění § 14
[35] JANHUBA, Miloslav. *Teorie účetnictví: (výběr z problematiky)*. 2010, s. 38.

v jednotlivých Českých účetních standardech[36]. Ve finančním účetnictví je velice častou situací výskyt jevů, které zároveň mění stav více než dvou účtů (např. přijatá faktura a DPH). Při takové situaci se vyskytuje složený zápis, což znamená, že se jeden jev účtuje na více účtů, platí však, že sumy stran MD a D dotčených účtů se musí rovnat.

Účetní knihy

Účetní zápisy musí být vedeny v účetních knihách, a to buď chronologicky (zápisy musí být seřazeny časově), nebo systematicky (zápisy musí být seřazeny věcně). Pojmem účetní knihy se rozumí deník, hlavní kniha, knihy analytické evidence, knihy podrozvahových účtů[37].

Deník

Jedná se o seznam zápisů, seřazených chronologicky, které jsou do deníku zanášeny na základě účetních dokladů. Do deníku zapisujeme podrobnosti o účetním dokladu (číslo, datum, název operace), a čísla účtů, které vzniklý účetní případ ovlivní.

Hlavní kniha

Hlavní kniha obsahuje syntetické účty (dle účtového rozvrhu), které musí obsahovat následující informace:

- počáteční zůstatky účtů,
- obraty MD a D účtů za dané období a
- konečné zůstatky účtů.

V hlavní knize jsou účetní zápisy uspořádány systematicky (tj. z věcného hlediska) [38].

Knihy analytické evidence

Obsahují soubory analytických účtů k odpovídajícímu syntetickému účtu. (syntetické účty se mohou členit na analytické účty, suma analytických účtů se musí rovnat částkám na syntetickém účtu).

Knihy podrozvahových účtů

Obsahují podrozvahové účty (tj. účty, které nemají rozvahovou povahu, tudíž nevstupují do položek rozvahy). Jedná se např. o leasingy.

Majetek a závazky

Aktiva představují majetek podniku, který je výsledkem hospodářských operací z minulosti, pro podnik představuje budoucí prokazatelný ekonomický užitek, a je ocenitelný v peněžních jednotkách. Pasiva (závazky) slouží jako zdroje financování majetku, v budoucnu vyvolají snížení aktiv podniku, jsou výsledkem hospodářských operací z minulosti, a existuje u nich spolehlivě identifikovatelný věřitel a splatnost závazku[39].

Náklady a výnosy

Náklady a výnosy vznikají při ekonomické aktivitě podniku. Náklady jsou takové položky, které vedou ke snížení aktiv, nebo zvýšení závazků (pasiv). Výnosy naopak představují zvýšení hodnoty aktiv, či snížení závazků (pasiv). Rozdíl mezi výnosy a náklady se nazývá výsledek hospodaření.

---

[36] *Účetní souvztažnosti pro podnikatele*. Český Těšín: Poradce. 2013, s. 2.
[37] *Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví*, v aktuálním znění § 13
[38] BUSINESS.CENTER.CZ. *Výklad 3218 pojmů z práva, ekonomiky a dalších oblastí podnikání* [online]. [cit. 2015-10-25]. Dostupné z: http://business.center.cz/business/pojmy/p1317-hlavni-kniha.aspx
[39] MÁČE, Miroslav. *Účetnictví a finanční řízení*. 2013, s. 23.

Oceňování v účetnictví

Oceňování v českém účetnictví je upraveno v zákoně o účetnictví, konkrétně v § § 24 a 28. Oceňování probíhá[40]:

- ke dni uskutečnění účetního případu pořizovací cenou, vlastními náklady či reprodukční pořizovací cenou,
- k rozvahovému dni reálnou hodnotou či ekvivalencí (pouze u vybraných druhů majetku a závazků),
- ke dni otevření účetních knih u zanikající nebo nástupnické společnosti při přeměnách (pokud tak vyžaduje předpis).

Ze čtvrté části zákona účetnictví vyplývá, že rozlišujeme tyto způsoby oceňování:

1. Pořizovací cena – tj. cena, za kterou byl majetek pořízen, včetně související nákladů.
2. Vlastní náklady – tj. přímé i nepřímé náklady vynaložené při vzniku majetku.
3. Reprodukční pořizovací cena – tj. cena, za kterou by mohl být majetek v době účtování pořízen.
4. Reálná hodnota – tj. tržní hodnota, ocenění kvalifikovaným odhadem nebo ocenění dle zvláštních předpisů.
5. Ocenění ekvivalencí – tj. ocenění majetkové účasti (podílu) dle výše vlastního kapitálu společnosti, která tyto podíly vydala.
6. Jmenovitá hodnota.

3.2.4 Účetní závěrka

„Účetní závěrka je klíčovým dokumentem, kterým vrcholí účetní práce v účetní jednotce za celé účetní období. Slouží k podávání věrného a poctivého obrazu o předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky, tj. obrazu o majetku, závazcích, vlastním kapitálu a o nákladech a výnosech a výsledku hospodaření jako rozdílu mezi výnosy a náklady.[41]“ Součástí účetní závěrky je rozvaha, výkaz zisků a ztrát a příloha. Nepovinou součástí je přehled o změnách vlastního kapitálu a přehled peněžních toků (pokud je účetní závěrka sestavovaná v plném rozsahu, jsou tyto výkazy tvořeny povinně). Účetní závěrku v plném rozsahu sestavují podnikatelé, kteří mají povinnost ověřovat závěrku auditorem a všechny akciové společnosti[42]. Princip sestavování účetní závěrky je uveden v kapitole 9.2.3 na straně 60, a to na příkladu konkrétní fyzické osoby.

[40] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015. 2015*, s.62.
[41] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015. 2015*, s.265.
[42] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2015. 2015*, s.267.

4 DAŇOVÝ SYSTÉM V ČESKÉ REPUBLICE

Podobně jak v jiných rozvinutých zemích, je daňový systém v tuzemsku aktuálně tvořen několika dílčími daněmi. Zažitým kritériem pro jejich dělení je vztah osoby, která daň odvádí, k daňovému břemenu. V případě, že daň odvede osoba, která je poplatníkem (osoba, která nese daňové břemeno), hovoříme o daních přímých. Pokud daň odvede plátce (tj. osoba, která daň odvede příslušnému úřadu), který není poplatníkem, jedná se o daně nepřímé. Mezi přímé daně můžeme zařadit daně z příjmů a majetkové daně. Do daní nepřímých řadíme DPH, ekologické a spotřební daně.
Z výše uvedeného výčtu bude vzhledem k tématu (podnikání fyzických osob) hlavní důraz kladen na daň z příjmů fyzických osob. Veškeré skutečnosti jsou vzhledem k zaměření praktické části diplomové práce zaměřeny na rok 2015.

4.1 Daň z příjmů

Nejdůležitější daní z hlediska této diplomové práce je bezesporu daň z příjmů. Je upravena v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále také „ZDP“). Daně z příjmů se dělí na daně z příjmů fyzických osob (dále jen „DPFO“) a na daně z příjmů právnických osob (dále jen „DPPO“). Vzhledem k povaze diplomové práce se budeme zabývat pouze DPFO.

4.1.1 Poplatník DPFO

Poplatníky DPPO jsou daňoví rezidenti ČR, nebo nedaňový rezidenti ČR. Mezi daňové rezidenty řadíme takové fyzické osoby, které mají na území ČR bydliště, nebo se zde obvykle zdržují (alespoň 183 dní v roce). Takové osoby mají daňovou povinnost jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů ze zahraničí. O daňových nerezidentech mluvíme tehdy, pokud nesplňují výše uvedené kritéria, nebo pokud to o nich stanoví mezinárodní smlouvy. Navíc sem patří i osoby, které se v tuzemsku obvykle zdržují, ale jsou zde za účelem studia či léčení. Tito nerezidentní mají daňovou povinnost pouze na příjmy, které plynou ze zdrojů na území ČR[43].

4.1.2 Předmět DPFO

Kompletní výčet příjmů, které spadají pod DPFO je uveden v § 3 ZDP, nicméně pro nás je důležité, že předmětem DPFO jsou příjmy ze samostatné činnosti, kterou vykonává podnikající fyzická osoba.
Předmětem DPFO tedy jsou:

- příjmy ze závislé činnosti (dle § 6),
- příjmy ze samostatné činnosti (dle § 7),
- příjmy z kapitálového majetku (dle§ 8),
- příjmy z nájmu (dle § 9),
- ostatní příjmy (dle § 10).

[43] *Zákon č.586/1992 Sb., o daních z příjmů*, v aktuálním znění. § 2

4.1.3 Zdaňovací období a daňové přiznání

Zdaňovacím obdobím DPFO je dle § 16b ZDP kalendářní rok. Fyzická osoba má v určitých případech (např. pokud roční příjmy přesáhnou 15 000 Kč) povinnost podávat po skončení zdaňovacího období daňové přiznání, ve kterém uvede všechny příjmy, které jsou předmětem daně, kromě příjmů osvobozených od daně z příjmů a příjmů, ze kterých je daň odváděna srážkově. Daňové přiznání musí fyzická osoba dle § 136 daňového řádu podat:

- nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období,
- nejpozději do 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, jestliže osoba využije služeb poradce, či je ze zákona povinna mít účetní závěrku ověřenou auditorem.

4.1.4 Základ DPFO a daňová ztráta

Základem DPFO je dle § 5 ZDP rozdíl mezi příjmy, které vykáže poplatník ve zdaňovacím období a výdaji, které prokazatelně vynaložil na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů částka. Poplatník, který současně dosahuje dvou a více druhů příjmů ve smyslu § § 6 – 10 ZDP, počítá základ DPFO jako součet dílčích základů daně (dále jen „DZD“) jednotlivých druhů příjmů z § § 6 – 10 ZDP. Do základu daně se zahrnují pouze příjmy, které jsou předmětem daně, naopak sem nezahrnujeme příjmy osvobozené od daně z příjmů dle § 4 ZDP a příjmy daněné zvláštní sazbou daně dle § 36 ZDP. Jestliže je dle daňové evidence, účetnictví či jiné evidence zjištěno, že výdaje uvedené v § § 7 a 9 ZDP přesáhují ve zdaňovacím období příjmy, hovoříme o ztrátě. Pokud má poplatník více druhů příjmů, může dílčí daňovou ztrátu kompenzovat se zbylými dílčími základy daně, a to jak v běžném, tak v příštím období (pokud ztrátu nelze uplatnit v běžném období).

4.1.5 Způsob výpočtu DPFO

Daň se počítá ze základu daně, který je snížený o odčitatelné položky a nezdanitelné části základu daně.

Odčitatelné položky

Položky odčitatelné ze základu daně jsou upraveny v § 34 ZDP, a řadí se sem kupříkladu ztráta z minulých období (ztrátu můžeme uplatnit v 5 obdobích následujících po období, kdy byla tato ztráta dosažena), výdaje na výzkum a vývoj.

Nezdanitelné části základu daně

Nezdanitelné části základu daně se řídí dle § 15 ZDP, ve kterém je uveden i kompletní výčet těchto částí základu daně (společně se všemi podmínkami pro uplatnění). Jedná se kupříkladu o úroky z hypotečních úvěrů, dary poskytnuté obcím či krajům a příspěvky na penzijní připojištění se státním příspěvkem.

Sazba daně a solidární zvýšení daně

Upravený (dle výše uvedených možností) základ daně se dle § 16 zaokrouhlí na celá sta Kč dolů, a následně vynásobí sazbou 15 %. Solidární zvýšení daně upravené v § 16a se týká větších příjmů, a zvyšuje již vypočtenou daň z příjmů. Solidární zvýšení daně se počítá jako kladný rozdíl mezi 48násobkem průměrné mzdy (ze zákona o pojistném na sociální

zabezpečení vyplývá, že k roku 2015 činí průměr hrubé mzdy 26611 Kč[44]) a součtem dílčích základů daně vyplývajících z příjmů ze závislé činnosti a příjmů ze samostatné činnosti, násobený 7 %.

Slevy na dani

Vypočítaná daň se dále snižuje o slevy na dani, které jsou definovány, vyjmenovány a upraveny v § § 35 - 35bb. Jedná se kupříkladu o základní slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč, slevy na různé stupně invalidity a slevu na studenta. Úplný výčet i podmínky uplatnění nalezneme ve výše uvedených částech zákona.

Daňové zvýhodnění

Daň se dále upravuje o potenciální daňové zvýhodnění, které je upraveno dle § 35c ZDP. Daňové zvýhodnění může v nejrůznějších podobách využít poplatník, který žije ve společné domácnosti s vyživovaným dítětem. Způsob výpočtu daně z příjmů, se všemi dílčími základy daně (dále jen „DZD“), je graficky ztvárněn v obrázku č. 1.

Obrázek č. 1: Schéma výpočtu daně z příjmů

DZD § 6 (Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky)
+
DZD § 7 (Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky)
+
DZD § 8 (Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky)
+
DZD § 9 (Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky)
+
DZD § 10 (Příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky)
=
Součet DZD
-
Nezdanitelná část základu daně (§ 15)
-
Položky odčitatelné od základu daně (§ 34)
=
Základ daně
*
0,15 (sazba daně 15%)
=
Daň
-
Sleva na dani (§ 35)
-
Daňové zvýhodnění pro poplatníky DPFO (§ 35c)
=
Výsledná daňová povinnost

Zdroj: vlastní vyobrazení dle ZDP

[44] Změny v roce 2015: Novinky Ministerstva práce a sociálních věcí. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2015-12-27]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/cs/19956

Doposud je daň z příjmu rozebrána v obecné rovině, která se týká všech poplatníků. Nyní se zaměříme na specifika, která se ovlivňují daň z příjmů podnikajících fyzických osob.

4.1.6 Daň z příjmů z hlediska podnikající fyzické osoby

Podnikající fyzická osoba může mít dle § 7 ZDP příjmy z podnikání či jiné samostatné výdělečné činnosti. V této části zákona jsou definovány příjmy z podnikání jako příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, příjmy ze živnosti, příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů a podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku. Mezi příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti se řadí kupříkladu příjmy z autorských práv, příjmy z výkonu nezávislého povolání, příjmy znalce, tlumočníka a insolvenčního správce (za předpokladu, že tyto příjmy nejsou dosahovány v rámci závislé činnosti dle § 6 ZDP). Řadíme sem taktéž příjmy z pronájmu majetku zahrnuté do obchodního majetku.

Dílčí základ daně dle § 7 ZDP a výdaje

Dílčím základem daně jsou výše uvedené příjmy, s výjimkou příjmů z autorské činnosti přispěvatelů do novin, časopisů, rozhlasu či televize, které plynou z území ČR, snížené o daňově uznatelné výdaje na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Předchozí definice dílčího základu daně však neplatí pro podíly společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku. Mezi daňově uznatelné výdaje řadíme dle § 24 ZDP kupříkladu:

- výdaje na provoz vlastního stravovacího zařízení,
- výdaje na pracovní a sociální podmínky zaměstnanců,
- výdaje na dopravu,
- odpisy majetku (upravené v § § 26 – 33 ZDP),
- zůstatková cena hmotného majetku,
- nájemné,
- některé daně při splnění dalších podmínek (např. silniční daň, jestliže již byla zaplacena),
- výdaje na pracovní cesty,
- rezervy a opravné položky.

Pro všechny z výše uvedených výdajů navíc platí podmínky pro uznání, které jsou rozvedeny ve zmíněném § 24 ZDP. Mezi daňově neuznatelné výdaje naopak řadíme dle § 25 ZDP kupříkladu vyplácené podíly na zisku, výdaje na reprezentaci a některé dary. Problematika daňově uznatelných výdajů (nákladů) je jedna z nejčastějších oblastí, se kterou se v praxi účetní, daňoví poradci i správci daně setkávají[45].

Dílčí základ daně může podnikající fyzická osoba zjišťovat dle údajů z účetnictví (jestliže účetnictví vedou), které dále upravuje o položky uvedené v § 23 ZDP. Pokud podnikající fyzická osoba účetnictví z jakéhokoli důvodu nevede, zjišťuje základ daně z evidence příjmů a výdajů. Podnikající fyzická osoba může navíc zvolit, zda bude:

- uplatňovat skutečné výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmu, nebo

[45]HNÁTEK, Miloslav a David ZÁMEK. *Daňové a nedaňové náklady 2015. 2015*, s.8.

- paušální výdaje stanovené procentem z příjmů.

Výdaje stanovené procentem z příjmů jsou upraveny v 7. odstavci § 7 ZDP. Jejich konstrukce je uvedena v příloze č. 4 (omezením se rozumí maximální částka, kterou může osoba uplatnit jako výdaje). Jestliže má fyzická osoba více druhů příjmů, u kterých se uplatňují jiné procentní výše, musí tyto příjmy evidovat zvlášť, a uplatnit výši výdajů stanovených příslušným procentem z příjmů.

Pokud podnikající fyzická osoba nevede účetnictví, a uplatňuje skutečné výdaje, musí vést evidenci příjmů, pohledávek, výdajů a závazků, pokud uplatňuje výdaje stanovené procentem z příjmů, musí vést pouze evidenci příjmů a pohledávek. Jestliže poplatník nejprve uplatňoval skutečné výdaje, a chce přejít na výdaje stanovené procentem z příjmů, musí učinit úkony, které jsou uvedeny v § 23 odst. 8 písm. b) ZDP. Podnikající fyzická osoba je nucena upravit základ daně z předchozího období. Základ daně zvýší o pohledávky, rezervy a zásoby, naopak sníží o dluhy. Navíc je poplatník nucen provést úpravu pro účely sociálního pojištění.

Pro úplnost okrajově zmíním ještě daň stanovenou paušální částkou v § 7a ZDP . Jedná se o daň určenou v závislosti na výši předpokládaných příjmů a výši předpokládaných výdajů. Stanovení daně touto cestou podléhá množství podmínek, včetně definování osob, které mohou tento způsob stanovení daně využít.

Zálohy na daň z příjmů

Fyzická osoba je dle § 38a ZDP povinna platit zálohy na daň z příjmů, jestliže její poslední známá daňová povinnost (z minulého období) přesáhla 30 000 Kč. Poplatník, který má povinnost platit zálohy vyplývající z překročení výše uvedené hranice, platí zálohy ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti, jestliže tato povinnost nepřesáhla 150 000 Kč. Takový poplatník zaplatí celkem dvě zálohy za zdaňovací období (do 15. 6. a do 15. 12.). Pokud je poslední známá daňová povinnost vyšší než 150 000 Kč, platí poplatník čtyři zálohy ve zdaňovacím období ve výši 25 % z poslední známé daňové povinnosti (do 15. 3., 15. 6., 15. 9. a 15. 12.).

4.1.7 Změny v legislativě od 1. 1. 2016

Změny vyplývají z druhé a třetí části zákona č. 221/2015 Sb., a týkají se zákona o daních z příjmů a zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů.

Změny zákona o daních z příjmů

Velkou změnou je zrušení zřizovacích výdajů. S tím souvisí i možnost postupného odepsání zřizovacích výdajů, které byly zaevidovány v dřívějších účetních obdobích. Další novinka se týká mikro účetních jednotek, které jsou právnickou osobou. Tyto účetní jednotky nebudou mít možnost při prodeji cenného papíru uplatnit ocenění reálnou hodnotou, proto jako daňový náklad bude sloužit pořizovací cena CP. V návaznosti na změny v zákoně o rezervách, které se týkají rezerv na likvidaci solárních panelů, se tyto změny promítnou i do oblasti daně z příjmů. Tvorba rezervy na nakládání s elektroodpadem ze solárních panelů a dílčí platba příspěvků na likvidaci solárních panelů již nebudou daňovým nákladem. Snižování daňového základu je popsáno v odstavci o změnách zákona o rezervách.

Změny zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů

Změny ve třetí části zákona č. 221/2015 Sb. se zabývají zejména rezervou na nakládání s elektroodpadem ze solárních panelů uvedených na trh do dne 1. ledna 2013. „*Tvorba těchto rezerv bude snižovat daňový základ prostřednictvím úpravy základu daně dle § 23 odst. 3 písm. c) bod 10. zákona o daních z příjmů. Tvorba této rezervy je možná již pro rok 2015 a umožňuje zohlednit i část připadající na období roku 2014*“ [46].

Kromě rozsáhlých změn, které se týkají elektroodpadů ze solárních panelů, jsou změny i v oblasti uznání daňových výdajů při tvorbě rezervy v kombinaci s jednoduchým účetnictvím. Takové výdaje jsou uznány jako daňové, pokud subjekt vede prokazatelnou evidenci rezerv.

4.2 Sociální pojištění

Sociální pojištění sestává z pojistného na důchodové pojištění, pojistného na nemocenské pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Pro podnikající fyzickou osobu jsou povinné odvody na důchodové pojištění a státní politiku zaměstnanosti, nepovinná je naopak platba pojistného na nemocenské pojištění.

Sazby jednotlivých složek sociálního pojištění[47]:

- důchodové pojištění – 28 %,
- státní politika zaměstnanosti – 1,2 %,
- nemocenské pojištění – 2,3 %.

Tyto sazby se aplikují na vyměřovací základ, což je polovina hospodářského výsledku OSVČ (zahrnuty mohou být pouze příjmy z § 7 ZDP). Pokud podnikatel dosáhne stavu, že vypočtený vyměřovací základ je nižší než minimální vyměřovací základ, sociální pojištění se počítá z minimálního vyměřovacího základu (může být však i vyšší). Minimální vyměřovací základ je roven čtvrtině roční průměrné mzdy stanovené Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“), což činí 79 836 Kč.

OSVČ, která vykonává hlavní činnost, je povinna odvádět měsíční zálohy na důchodové pojištění, a to skutečné, které se vypočítají z posledního přehledu o platbě pojištění, nebo v minimální výši 1 943 Kč, což je součin procentní sazby důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (28 % + 1,2 % = 29,2 % = 0,292) a jedné čtvrtiny průměrné mzdy (26 611 Kč * (¼)). Jinak řečeno se jedná o minimální vyměřovací základ násobený sazbou povinného sociálního pojištění, navíc převedený na jeden měsíc (tj. dělený 12). Minimální výši záloh OSVČ využije, pokud měl v minulém období malý zisk (zálohy z tohoto zisku jsou menší než 1 943 Kč), měl ztrátu nebo začal podnikat.

Pokud se jedná o OSVČ, která vykonává vedlejší živnost, neexistuje povinnost platit minimální výši záloh. Výše záloh se platí až ve druhém roce podnikání, a to pouze při dosažení příjmů vyšších než 63 865 Kč. Jestliže OSVČ vykonávající vedlejší činnost chce dobrovolně platit zálohy na sociální pojištění, platí pro ni minimální zálohy ve výši 778 Kč

[46] BĚHOUNEK, Pavel. *Zásadní novela zákona o účetnictví pro rok 2016* [online]. [cit. 2015-12-21]. Dostupné z: http://www.behounek.eu/news/ucto2016

[47] *Česká správa sociálního zabezpečení: Sazba pojistného* [online]. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/sazba-pojistneho.htm

(minimální vyměřovací základ 31 944 Kč) [48]. Výše uvedená data platí pro osobu neúčastnící se II. pilíře penzijního spoření.
Kromě minimální hranice existuje i maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění. Maximální vyměřovací základ činí 1 277 328 Kč (tedy 48násobek průměrné mzdy dle MPSV).
Zálohy je nutno platit do 20. dne následujícího měsíce. Po podání přehledu za minulý rok se provede zúčtování (doplatek či přeplatek), navíc se vypočítá nová výše záloh při respektování výše uvedených pravidel. Lhůty pro podání přehledu na sociální pojišťovnu jsou uvedeny v kapitole 10 na straně 83.

4.3 Zdravotní pojištění

Sazba zdravotního pojištění pro podnikající fyzickou osobu je 13,5 % z vyměřovacího základu. Pokud má fyzická osoba vyměřovací základ nižší než minimální vyměřovací základ, využije pro výpočet zdravotního pojištění minimální vyměřovací základ[49]. Minimální měsíční vyměřovací základ činí polovinu z průměrné mzdy, tj. 13 305,5 Kč (minimální roční vyměřovací základ činí 159 666 Kč**).** Rozdílem oproti sociálnímu pojištění je absence maximálního vyměřovacího základu.
Pro OSVČ vykonávající hlavní činnost platí minimální měsíční záloha na zdravotní pojištění 1 797 Kč, nebo vypočtená výše zálohy dle přehledu pro zdravotní pojišťovnu, pokud je vyšší než minimální měsíční záloha. Fyzická osoba musí zálohu zaplatit do 8. dne následujícího měsíce. OSVČ vykonávající vedlejší činnost nemusí platit zálohy na zdravotní pojištění vůbec, vše zaplatí až na základě přehledu pro zdravotní pojišťovnu[50]. Podávání přehledu o příjmech a výdajích OSVČ, včetně zúčtování a určení nové výše záloh se řídí stejnými pravidly jako u sociálního pojištění. Odlišné jsou však termíny pro podání přehledu na zdravotní pojišťovnu, které jsou uvedeny v kapitole 10 na straně 83.
V roce **2016** bude dle Ministerstva práce a sociálních věcí činit průměrná mzda 27 006 Kč, což ovlivní výše uvedené výpočty. Tuto informaci uvádím pouze pro úplnost.

---

[48] Změny v pojištění osob samostatně výdělečně činných od 1. 1. 2015. *ČSSZ* [online]. [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/zmeny-v-pojisteni-osob-samostatne-vydelecne-cinnych-od-1-1-2015.html
[49] *VZP ČR: OSVČ - výpočet výše pojistného* [online]. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/osvc-vypocet-vyse-pojistneho
[50] BLAHOVÁ, Renata. Zálohy na sociální a zdravotní pojištění od roku 2015. [online]. 2015 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/zalohy-osvc-na-socialni-a-zdravotni-pojisteni-od-r/

5 PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

Podnikání fyzických osob ve Spolkové republice Německo (dále jen "SRN") je stejně jako v České republice velice komplexní záležitostí. V této kapitole si určíme, na koho se v SRN pohlíží jako na podnikající fyzickou osobu, dále si stanovíme povinnosti takové osoby a tyto povinnosti podrobněji rozvedeme.

SRN nahlíží na podnikání fyzických osob jako na právní formu podnikání zvanou Einzelunternehmen, což můžeme přeložit jako podnik jednotlivce. Podstatou této právní formy je fakt, že vlastníkem tohoto „podniku" je pouze jedna fyzická osoba, která provozuje společnost vlastním jménem a na vlastní účet, a ručí celým svým majetkem[51]. Tato terminologie je v souladu s legislativou SRN, obsaženou kupříkladu v zákoně o dani z příjmů Einkommensteuergesetz (EStG)[52]. Fyzická osoba, která chce provozovat tuto právní formu podnikání, musí nejprve provést úkony k legálnímu provozování činnosti. Tyto úkony si popíšeme v kapitole 5.1. Jak můžeme vidět ze základní definice, jedná se z podstaty o obdobu podnikání fyzických osob v České republice.

5.1 Podnikání jednotlivce

Podnikání fyzických osob v SRN je zákonně uskutečňováno prostřednictvím právní formy zvané Einzelunternehmen, což se běžně překládá jako podnik jednotlivce. Fyzické osoby mohou v rámci podniku jednotlivce provozovat svou výdělečnou činnost odlišnými způsoby, které se liší zejména způsobem vzniku a povinnostmi, jako[53]:

- svobodné povolání (z německého originálu Freiberufler),
- živnost (z německého originálu Kleingewerbetreibende).

5.1.1 Svobodné povolání

Jedná se o nezávislá, také svobodná povolání, pro jejichž provozování není zapotřebí živnostenské oprávnění. Fyzická osoba v tomto případě začne legálně provozovat svou činnost tím, že se zaregistruje na finančním úřadě, a obdrží své vlastní daňové číslo (samozřejmě je zde pro provozování určitých činnosti vyžadováno doložení způsobilosti, například u lékařů). Od živnostníků popsaných v následující kapitole 5.1.2 se liší následujícími skutečnostmi[54]:

- Osoby vykonávající svobodné povolání nemusí platit živnostenskou daň,
- nemusí se hlásit na živnostenském úřadě (z německé terminologie Gewerbeamt),

[51] BUNDESMINISTERIUM. *Einzelunternehmen* [online]. [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: http://www.existenzgruender.de/DE/Weg-in-die-Selbstaendigkeit/Vorbereitung/Gruendungswissen/Rechtsformen/Einzelunternehmen/inhalt.html

[52] Einkommensteuergesetz § 6, ods. 3 [online]. [cit. 2015-11-09]

[53] BUNDESMINISTERIUM. *Einzelunternehmen* [online]. [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: http://www.existenzgruender.de/DE/Weg-in-die-Selbstaendigkeit/Vorbereitung/Gruendungswissen/Rechtsformen/Einzelunternehmen/inhalt.html

[54] FOERDERLAND.DE. *Freiberufler - Leben ohne Gewerbesteuer* [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: http://www.foerderland.de/gruendung/gruendungsvarianten/freiberufler/

- nemusí vést podvojné účetnictví (stačí používat zjednodušenou metodu pro zjištění zisku, kterou si přiblížíme v kapitole 6.4 na straně 40),
- mohou zakládat partnerské společnosti s ostatními fyzickými osobami podnikajícími v rámci tohoto statusu.

Dle § 18 ods.1 bod 1. zákona o daních z příjmů Einkommensteuergesetz (dále jen „EStG“) se do této kategorie řadí činnosti jako lékař, stomatolog, žurnalista, tlumočník či architekt. Úplný výčet naleznete ve výše uvedeném zákoně.

5.1.2 Živnost

Další formou podnikání jednotlivce je provozování živnosti (z německého originálu Kleingewerbetreibende, či gewerbetreibende). Vznik živnosti se váže na ohlášení na živnostenském úřadě (Gewerbeamt), kde si fyzická osoba určí, zda bude provozovat činnost hlavní nebo vedlejší. Podobně jako v České republice se i v SRN dělí živnosti dle nutnosti získání povolení pro provozování příslušné živnosti na:

- živnosti, pro jejichž provozování není vyžadováno zvláštní povolení. Zákon navíc rozeznává dvě skupiny takových živností. Pokud budeme striktně dodržovat znění zákona, jedná se o řemesla a o provozy podobné řemeslům.
    - Mezi řemesla se dle zákona o řemeslech HwO řadí činnosti jako hodinář, rytec, bednář nebo mlynář[55].
    - O provozech podobných řemeslům hovoříme v případě kosmetiček, kostymérek, výrobců deštníků či ladičů pian[56].
- živnosti, pro jejichž provozování je vyžadováno speciální povolení. Všechny živnosti, u nichž je vyžadováno povolení se zapisují do živnostenského rejstříku. Jedná se o živnosti jako pokrývač, klempíř, řezník nebo sklenář[57].

[55] Handwerksordnung Anlage B, Abschnitt 1 [online]. [cit. 2015-11-10].
[56] Handwerksordnung Anlage B, Abschnitt 2 [online]. [cit. 2015-11-10].
[57] Handwerksordnung Anlage A [online]. [cit. 2015-11-10].

6 ÚČETNICTVÍ VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

Německé pojmy jsou přeloženy s využitím slovníku účetních pojmů (slovní spojení používaná v praxi). Celé znění slovníku je uvedeno v seznamu literatury.

6.1 Legislativa

Hlavním legislativním východiskem, které upravuje účetnictví v SRN je obchodní zákoník Handelsgesetzbuch (dále jen „HGB). V tomto zákoně nalezneme účetní předpisy dělené do dvou kategorií. V první části (§ 238 – 263) jsou obecné účetní předpisy platné pro všechny podnikatele. Druhá část (§ 264 – 289a) poté obsahuje usnesení o doplňujících účetních předpisech, které jsou platné zejména pro Aktiengesellschaft (akciové společnosti), Gesellschaft mit beschränkter Haftung (společnosti s ručením omezeným) a částečně také pro některé komanditní společnosti.

Obchodní zákoník HGB nám vymezuje subjekty, které jsou povinné vést účetnictví, a to v § 238. Dle prvního odstavce tohoto paragrafu se vyžaduje vedení účetnictví od každého obchodníka (přesněji je požadováno vedení účetních knih). Obchodník (dle německé terminologie Kaufmann) je definován hned v § 1 tohoto zákona jako každý, kdo provozuje obchodní živnost (dle německé terminologie Handelsgewerbe). Obchodní živností je každý komerční provoz, který svou povahou a rozsahem vyžaduje organizování podnikatelské činnosti. Účetní knihy musí být vedeny takovým způsobem, aby byly zaznamenávány obchodní transakce a stav majetku daného subjektu, a to v souladu se zásadami správného účetnictví. Tyto účetní zásady jsou popsány v kapitole 6.1.1 na straně 39.

Pokud jde o vymezení osob, které mají povinnost vést účetnictví, musíme zohlednit i další zákon, jenž tuto oblast upravuje, kterým je daňový řád (z německého originálu Abgabenordnung).

Dle daňového řádu je povinen vést účetnictví subjekt, který:[58]

- za kalendářní rok přesáhne obrat 500 000 EUR, nebo
- vlastní zemědělské plochy či lesy, jejichž hodnota přesahuje 25 000 EUR, nebo
- má v kalendářním roce zisk přesahující 50 000 EUR, nebo
- má v kalendářním roce zisk plynoucí ze zemědělství a lesnictví přesahující 50 000 EUR.

Nás zajímá zejména fakt, že se tyto zákony vztahují i na živnostníky, kteří mají povinnost vést účetnictví (až na určité výjimky).

<u>Osvobozeni od vedení podvojného účetnictví jsou:</u>

- fyzické osoby provozující nezávislou činnost (Freiberufler),
- malí podnikatelé (Kleinunternehmer, dle německé terminologie v HGB), kteří po dobu dvou po sobě jdoucích účetních období nepřekročí obrat 500 000 EUR nebo zisk 50 000 EUR, nemusí vést účetnictví v souladu s § § 238 – 241 HGB[59].

6.1.1 Zásady správného účetnictví

Jak již bylo řečeno, účetní knihy musí být dle § 238 vedeny v souladu se zásadami správného účetnictví. V německé legislativě tyto zásady nalezneme pod pojmem „Zásady správného

[58] Abgabenordnung § 141 [online]. [cit. 2015-11-10].
[59] Handelsgesetzbuch § 241a [online]. [cit. 2015-11-10].

účetnictví“ (z německého originálu Grundsätzen ordnungsmäßiger Buchführung, dále jen „GoB“). Zásady správného účetnictví GoB jsou obsaženy v zákoně HGB, konkrétně v § 238, 239, 243, 246, 252, 253, 264, 265. Doplňující informace můžeme nalézt napříč § § 238 – 263 HGB[60].

Zásady správného účetnictví v § 238 obchodního zákoníku

V prvním odstavci tohoto paragrafu je obsaženo ustanovení o obecných zásadách účetnictví. Po subjektech, kteří jsou povinni vést účetnictví, je vyžadováno, aby vedli všechny účetní knihy, do kterých se zaznamenávají všechny obchodní transakce a stav majetku. Tyto účetní záznamy musí být natolik srozumitelné, aby v adekvátní lhůtě poskytovali třetím stranám přehled o obchodních transakcích a stavu společnosti. U účetních záznamů musí být možné prokazatelně vysledovat jejich vznik a průběh.

Druhý odstavec tohoto paragrafu stanovuje povinnost obchodníka uchovávat obchodní doklady (shodné s originálem, tedy kopie, opisy, otisky nebo další reprodukce na různých datových nosičích), čímž doplňuje první odstavec § 238, který požaduje prokázat vznik účetní operace.

Zásady správného účetnictví v § 239 obchodního zákoníku

Zákon nám zde dále rozvádí, jakým způsobem musí být vedeny účetní knihy. Před vytvářením účetních knih musí obchodník definovat, v jakém jazyce (není vyžadován německý jazyk) knihy povede, jaké zkratky, znaky či symboly při vedení knih užívá, a význam těchto zkratek znaků či symbolů. V § 239 je také upraveno, jakým způsobem musí být vedeny účetní záznamy. Účetní jevy musí být zaznamenávány úplně, správně, řádně a s ohledem na čas jejich vzniku.

Zásady správného účetnictví v § 243 obchodního zákoníku

Roční účetní závěrka musí být vypracována v souladu s obecně uznávanými účetními zásadami. Účetní závěrka musí být sestavována z účetnictví, které je v souladu se zásadami srozumitelnosti a přehlednosti.

Zásady správného účetnictví v § 246 obchodního zákoníku

V německém účetnictví je zakázáno vzájemně zúčtovávat položky na straně aktiv s položkami na straně pasiv, a také náklady s výnosy (z německé terminologie Aufwendungen mit Erträgen). Znění tohoto paragrafu si můžeme interpretovat jako stanovení zákazu kompenzace. Také je zde obsažena formulace o obsahu účetní závěrky. Ta musí obsahovat všechna aktiva, závazky, náklady, náklady příštích období, výnosy, ale také příjmy a výdaje. Jedná se o zásadu úplnosti. Dále je zde upravena stálost účetních metod (konkrétně ve třetím odstavci).

Zásady správného účetnictví v § 252 obchodního zákoníku

V § 252 obchodního zákoníku HGB nalezneme více zásad správného účetnictví. Jedná se o tyto zásady:

- Dle prvního bodu prvního odstavce musí být počáteční rozvaha shodná s konečnou rozvahou předchozího účetního období. Hovoříme tedy o zásadě bilanční kontinuity.

[60] WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. *Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik,* 2015, s. 37.

- Bod dva nám stanovuje zásadu nepřetržitého trvání účetní jednotky.
- Dále tento paragraf obsahuje ustanovení o oceňování. Metody oceňování musí být v průběhu účetních období zachovány. Jedná se tedy o zásadu stálosti oceňovacích metod.
- V účetnictví musí být zohledněny všechny předvídatelné ztráty a rizika. Zisky mohou být zohledněny pouze tehdy, pokud jsou realizovány do dne účetní uzávěrky.
- Aktiva a pasiva se individuálně oceňují ke dni účetní uzávěrky. Jedná se o princip individuálního ocenění.
- Výnosy a náklady účetního období jsou nezávislé na okamžiku příslušných plateb. Toto znění pátého bodu prvního odstavce si můžeme vyložit jako akruální princip. Nezáleží tedy na peněžních tocích.

Zásady správného účetnictví v § 253 obchodního zákoníku

Tento paragraf upravuje problematiku oceňování a odpisů. Historické pořizovací ceny, popřípadě historické vlastní náklady tvoří horní hranici pro ocenění a výměr celkových odpisů. Vyšší reprodukční pořizovací cena nesmí být zohledněna. Znění této zásady můžeme přeložit jako princip pořizovacích nákladů (z německého originálu Anschaffungs-kostenprinzip).

Zásady správného účetnictví v § 264 obchodního zákoníku

Jsou zde obsaženy obecné zásady pro kapitálové společnosti (AG, KGaA, GmbH). V prvním odstavci jsou také obsaženy doplňující ustanovení pro kapitálové společnosti k zásadám správného účetnictví z § 243.

Zásady správného účetnictví v § 265 obchodního zákoníku

V průběhu účetních období musí být zachována forma zobrazení (členění) rozvahy a výkazu zisku a ztrát. Jedná se o zásadu konzistentního zobrazení závěrky (z německého Darstellungsstetigkeit).

Kromě výše uvedených zásad správného účetnictví musíme zmínit ještě zásadu, která nemá oporu v právních normách. Jedná se o zásadu pravdivosti rozvahy (z německého Bilanzwahrheit) [61].

6.1.2 Změny v legislativě od 1. 1. 2016

Stejně jako v České republice i v Německu proběhly 1. 1. 2016 určité změny. Změna, která se týká účetnictví, je obsažena v této kapitole, změny týkající se daňové oblasti najdeme v kapitole 7.1.9. na straně 47.

Dle zákona o snižování administrativní zátěže (Bürokratieentlastungsgesetz) se od 1. 1. 2016 zvyšují hranice, pro využití zjednodušené metody pro zjištění zisku (EÜR).

Zjednodušenou metodu EÜR budou moci využít živnostníci, pokud:

- V účetním období nepřekročí hranici zisku 60 000 EUR (platí i pro zemědělské a lesní závody),
- nebo v účetním období nepřekročí hranici obratu 600 000 EUR.

Živnostníci, kteří překročí tyto hranice, mají povinnost vést účetnictví v plném rozsahu.

[61] WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. *Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik*, 2015, s. 40.

6.2 Oceňování rozvahových položek

Tuto problematiku řeší obchodní zákoník HGB, a to konkrétně v § § 252 až 256a. V německém účetnictví se rozvahové položky oceňují pořizovací cenou či vlastními náklady, při respektování zásady správného účetnictví GoB § 252 o individuálním ocenění.

6.3 Účty a účtování

Účtování je v principu stejné jako v ČR, proto se této oblasti nebudeme příliš věnovat. Menším rozdílem je pouze odlišné zařazení účtů do účtových tříd, což je pouhá formalita. Hospodářské jevy se zaznamenávají na účty (používá se výraz Konto, či T-Konto), a to podvojně a souvztažně. Konto je dvoustranný účet, jehož levá strana je vždy nadepsaná textem „Soll“ (Má dáti), pravá strana textem „Haben“ (Dal) [62]. Grafické znázornění účtování se nachází v obrázku č. 2.

Obrázek č. 2: Schéma účtů (T-Konto) a účtování v SRN

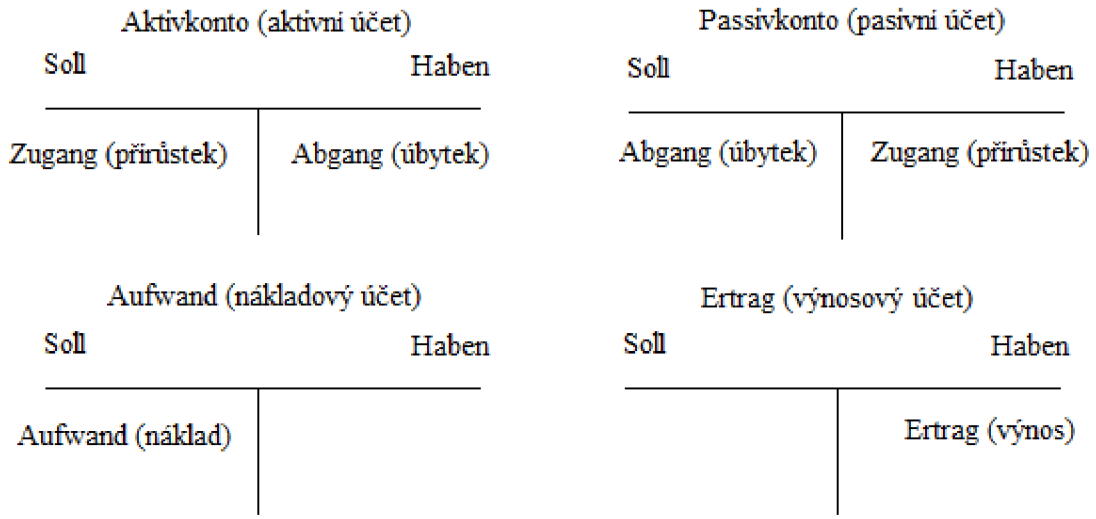

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik. 2015

6.4 Zjednodušená metoda pro zjištění zisku

Výpočet přebytku příjmů (z německého Einnahmenüberschussrechnung, dále jen „EÜR“) je zákonem stanovená metoda pro zjištění zisku[63]. Jedná se o zjednodušenou podobu „účetnictví“, kterou můžeme přirovnat k tuzemské daňové evidenci.

Zjednodušenou metodu EÜR mohou vést: [64]

- Provozovatelé svobodných povolání (Freiberufler). Metoda EÜR platí pro všechny bez výjimky, pokud se zřeknou používání podvojného účetnictví.

[62] WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. *Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik*. 2015, s. 69.
[63] Einkommensteuergesetz § 4, ods. 3 [online]. [cit. 2015-12-10].
[64] RECHNUNGSWESEN - PORTAL.DE. *Einnahmen-Überschuss-Rechnung: Die Besonderheiten im Detail* [online]. 2015-11-14 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: http://www.rechnungswesen-portal.de/Fachinfo/Grundlagen/Einnahmen-Ueberschuss-Rechnung.html

- Živnostenské podniky (doslovný překlad německého originálu Gewerbliche Unternehmen, myšleno jako živnostníci) a spolky, pokud v účetním období nepřekročí hranici zisku 50 000 EUR nebo obratu 500 000 EUR. Zároveň nesmí být registrováni v obchodním rejstříku. V § 241a obchodního zákoníku HGB je zároveň doplněno znění výše uvedených skutečností o požadavek dosažení těchto hranic ve dvou po sobě jdoucích účetních obdobích.
- Zemědělské a lesní závody, pokud v účetním období nepřekročí hranici zisku 50 000 EUR, a zároveň nemají užitné plochy, jejichž hodnota by přesáhla hranici 25 000 EUR.

Pokud chceme najít oporu v zákoně, jedná se o již zmíněný § 141 daňového řádu AO.
Metoda EÜR funguje na principu přítoku (Zuflussprinzip) a odtoku (Abflussprinzip). V potaz můžeme brát pouze takové příjmy a výdaje, které byly přijaty nebo uhrazeny v běžném účetním období. Jedná se tedy o evidenci peněžních toků.

6.5 Účetní závěrka

Účetní závěrka (v německé terminologii Jahresabschluß) musí být především jasná a přehledná. Účetní závěrku je nutno sestavovat v souladu se zásadami správného účetnictví GoB[65]. Účetní závěrka je sestavována ročně, a to ve lhůtě 3 až 9 měsíců po konci účetního období (3 měsíční lhůta platí pro akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným).
Účetní závěrku je povinen sestavovat každý obchodník (dle německé terminologie Kaufmann), který je definován v § 1 obchodním zákoníku HGB. Účetní závěrka je tvořena rozvahou, výkazem zisku a ztráty a přílohou[66]. Malé kapitálové společnosti navíc mohou tyto výkazy sestavovat ve zjednodušené podobě (při splnění určitých podmínek). Jestliže se jedná o společnosti, které sestavují konsolidovanou účetní závěrku (popř. společnosti, jejichž akcie jsou kótovány na veřejném trhu s cennými papíry), mají povinnost sestavovat taktéž výkaz o peněžních tocích, výkaz o změnách základního kapitálu[67]. Samotné sestavení účetní závěrky je uvedeno v kapitole 9.3.4 na straně 75.

[65] Handelsgesetzbuch § 243 [online]. [cit. 2015-11-10].
[66] Handelsgesetzbuch § 242 [online]. [cit. 2015-11-10].
[67] VANĚK, Michal. *Německé účetní právo v české praxi*. 2010, s. 88.

7 DAŇOVÝ SYSTÉM VE SPOLKOVÉ REPUBLICE NĚMECKO

Stejně jako v ČR se daně v SRN dělí na přímé a nepřímé, nicméně jejich struktura je složitější, neboť se v SRN vyskytuje více samostatných dílčích daní. Mezi přímé daně řadíme daně z příjmů (daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, solidární přirážka, církevní daň, živnostenská daň) a majetkové daně (daň z nemovitostí, daň z převodu nemovitosti, daň z motorových vozidel, daň darovací, daň dědická). K nepřímým daním řadíme daň z přidané hodnoty a spotřební daně (energetické daně, daně z jaderných paliv, daň z meziproduktu, daň z tabáku, daň z kávy, daň z piva, daň z destilátů, daň ze šumivých vín). Dále zde figurují odvody na zdravotní a sociální pojištění, placené jak zaměstnancem, tak zaměstnavatelem. Tyto daně se v závislosti na jednotlivé dani odvádí státu, spolkovým zemím či obcím. Vzhledem k zaměření diplomové práce (a velmi rozsáhlé problematice daní) je pozornost zaměřena na daň z příjmů fyzických osob, solidární přirážku, církevní daň, živnostenskou daň a zdravotní a sociální pojištění.

7.1 Daň z příjmů fyzických osob

7.1.1 Legislativa

Daň z příjmů fyzických osob je upravena zvláštním zákonem o dani příjmů Einkommensteuergesetz (dále jen „EStG“). Na rozdíl od legislativní úpravy daně z příjmů v České republice, kde je daň z příjmů fyzických i právnických osob upravena jedním zákonem, se zákon o dani z příjmů EStG zabývá pouze daní z příjmů fyzických osob. Daň z příjmu právnických osob je upravena v samostatném zákoně o dani z příjmů právnických osob Körpeschaftsteuergesetz.

7.1.2 Předmět daně z příjmů fyzických osob

Dle § 2 zákona o dani z příjmů fyzických osob EStG jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob:

- příjmy z lesnictví a zemědělství,
- příjmy z živnostenského podnikání,
- příjmy z jiné nezávislé činnosti,
- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z nájmů a pachtů, a
- další příjmy ve smyslu §22, které zahrnují například příjmy z anuitních plateb.

U předmětu daně pro přehlednost uvádím taktéž příjmy osvobozené od DPFO. Jedná se o osvobození vyplývající z § 3 zákona o dani z příjmů EStG. Od DPFO jsou osvobozeny následující příjmy:

- státní dotace,
- dávky zdravotního pojištění,
- dávky úrazového pojištění,
- zákonné dávky důchodového pojištění,

- ostatní zákonné dávky (sociální dávky a příspěvky),
- příjmy plynoucí rodině v souvislosti s osvojením zdravotně postižené osoby,
- další příjmy (např. peněžní příspěvek zaměstnavatele na uniformy).

Jedná se pouze o výčet nejdůležitějších položek, § 3 zákona o dani z příjmů EStG definuje přes 71 druhů příjmů, které jsou osvobozeny od DPFO.

7.1.3 Poplatník daně z příjmů fyzických osob

Na rozdíl od českého zákona o daních z příjmů není v německé legislativě pojem poplatníka zakotven. Jedná se však o osobu, která vykazuje příjmy patřící do předmětu daně DPFO. Poplatník fakticky existuje ve dvou režimech, a to jako poplatník s neomezenou povinností, nebo poplatník s omezenou povinností. Poplatník s neomezenou povinností je takový, který má v SRN trvalé bydliště, či zde pobývá více než 6 měsíců. Tento poplatník má povinnost v SRN danit veškeré příjmy. Navíc může využívat slevy na dani, výhodné společné zdanění manželů a do základu daně nezahrnovat jisté nezdanitelné částky. Naproti tomu poplatník s omezenou povinností je osoba, která nemá v SRN trvalý pobyt, ani se zde obvykle nezdržuje (6 měsíců), a má povinnost danit pouze příjmy, které plynou z činností, majetku či dalších práv na území SRN. Poplatníci s omezenou povinností nemohou uplatňovat slevy a další zvýhodnění, které využívají poplatníci s neomezenou povinností[68].

7.1.4 Zdanitelný příjem

Zákon o daních z příjmů EStG rozlišuje dva druhy příjmů. Jedná se o tzv. ziskové příjmy (ze živnostenského podnikání a jiné nezávislé činnosti) a o tzv. přebytkové příjmy, zahrnující další druhy příjmů, jako příjmy ze závislé činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmů a ostatní příjmy[69]. Obecně se za zdanitelný příjem (z německého originálu „zu versteuerndes Einkommen“), což je obdoba základu daně, považuje součet přebytkových a ziskových příjmů. Níže je uveden detailnější popis zdanitelného příjmu u podnikající fyzické osoby a u zaměstnance.

Zdanitelný příjem u podnikající fyzické osoby

Zdanitelným příjmem (obdoba základu daně) u podnikajících fyzických osob je souhrn příjmů, které jsou předmětem DPFO (dle zákonné terminologie jde o součet ziskových a přebytkových příjmů), ponížený o provozní a další uznatelné výdaje[70].

Zdanitelný příjem u zaměstnance

Zdanitelným příjmem ze závislé činnosti je pouze hrubá mzda (nikoliv hrubá mzda + sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem, jako u základu daně v České republice). Pokud má zaměstnanec další příjmy, do základu daně samozřejmě spadá úplný součet příjmů ze všech druhů činnosti[71].

---

[68] WARSÖNKE, Annette. *Einkommensteuer leicht gemacht*, 2015, s. 8.
[69] WARSÖNKE, Annette. *Einkommensteuer leicht gemacht*, 2015, s. 44.
[70] WARSÖNKE, Annette. *Einkommensteuer leicht gemacht*, 2015, s. 51.
[71] WARSÖNKE, Annette. *Einkommensteuer leicht gemacht*, 2015, s. 53.

7.1.5 Úpravy zdanitelného příjmu

Slevy na dani

Slevy na dani principiálně odpovídají fungování slev na dani v ČR. Slevy na dani jsou upraveny a vyjmenovány (společně se všemi podmínkami) v § § 35 – 35b zákona o daních z příjmů EStG. Jmenovitě se jedná například o slevu pro samoživitele, či různé slevy při využití pečovatelských služeb. Zvláštností je skutečnost, že se slevy na dani v SRN uplatňují ještě před výpočtem daně z příjmů.

Daňově uznatelné náklady

Mezi daňově uznatelné výdaje můžeme zařadit veškeré výdaje, které jsou spojené s podnikatelskou činností, jestliže je zákon nezakazuje[72].

Ztráta z minulých období

Jestliže podnikající fyzická osoba vykáže v minulém období daňovou ztrátu, může ji v běžném období uplatnit oproti zisku. Pokud této možnosti fyzická osoba nevyužije v běžném účetním období, je tato ztráta přenosná do dalšího účetního období, kde lze uplatnit (i kumulovaně) oproti zisku. Tato možnost je upravena v § 10d zákona o daních z příjmů EStG.

Speciální a mimořádné výdaje

Speciální výdaje (z německého originálu Sonderausgaben) jsou definovány v § 10 zákona o daních z příjmů EStG. Jedná se o takové výdaje, které nemají povahu provozních výdajů (tedy výdaje na přímé zajištění podnikatelského provozu). Výčet všech takových výdajů, které lze uznat za daňové, najdeme ve výše zmíněném paragrafu. Jedná se například o výdaje na odborné vzdělání do 6000 EUR za kalendářní rok, a především výdaje na sociální a zdravotní pojištění. Podobnou povahu mají výdaje mimořádné, nicméně jsou upraveny samostatně v § § 33 – 33a, kde je uveden i výčet těchto výdajů. Hovoříme zde především o výdajích na nedaňové odvody státu.

7.1.6 Sazba a výpočet daně z příjmů fyzických osob

Sazba daně je předmětem největší odlišnosti v oblasti DPFO mezi ČR a SRN. V SRN je totiž uplatňována klouzavě progresivní daň. Dle § 32a zákonu o dani z příjmů fyzických osob EStG se fyzické osoby třídí do 5 příjmových pásem, přičemž u 2 pásem není určena sazba daně. Jelikož sazba daně u těchto 2 příjmových pásem není určena, daň se počítá bez přímého dosazení sazby do výpočtu. Veškeré sazby, ale i výpočty jsou upraveny v již zmíněném § 32a zákona o DPFO. Při porovnávání s výší DPFO v České republice musíme brát ohled spíše na výpočet, než na samotnou sazbu (popřípadě brát v potaz efektivní sazbu).

Sazba a výpočet DPFO pro roční zdanitelný příjem do 8 472 EUR

Pro roční příjem do 8 472 EUR je situace jednoduchá. Daň z příjmů, které nepřekračují tuto hranici, je 0 EUR.

[72] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU*, 2013, s. 287.

Sazba a výpočet DPFO pro roční zdanitelný příjem mezi 8 473 EUR a 13 469 EUR

V tomto pásmu není stanovena jednotná sazba daně, proto pro její výpočet musíme využít následujících vzorců:

Daň=(997,6 * y + 1 400) * y

y=(x –8 472)/10 000

Za proměnnou x se dosazuje zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá EUR (matematicky).

Sazba a výpočet DPFO pro roční zdanitelný příjem mezi 13 470 EUR a 52 881 EUR

Další příjmové pásmo, kde není určená pevná sazba daně, je pásmo mezi 13 470 EUR a 52 881 EUR. Pro výpočet daně se využívají následující vzorce:

Daň=(228,74 * z + 2 397) * z + 948,68

z=(x –13 469)/10 000

Za proměnnou x se dosazuje zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá EUR (matematicky).

Po vypočtení absolutní výše daně z příjmů spadajících do těchto dvou pásem, které nemají pevně určenou sazbu, vychází efektivní sazba daně mezi 14 % a 26,41 %.

Sazba a výpočet DPFO pro roční zdanitelný příjem mezi 52 882 EUR a 250 730 EUR

Ve druhém nejvyšším příjmovém pásmu definovaném v zákoně EStG je již určena pevná sazba daně, a to 42 %. I zde je však dle § 32a určen výpočet daně.

Daň=0,42 * x – 8 261,29

Za proměnnou x se dosazuje zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá EUR (matematicky).

Sazba daně 42% je pouze nominální, pokud využijeme podílu daně ke zdanitelnému příjmu, dostaneme se na efektivní sazbu daně 26,37 – 38,71 % (je to způsobeno zákonným způsobem výpočtu daně, konkrétně odečtením sumy 8 261,29). Jak vidíme, je progresivita zdanění uplatněna i v rámci jednotlivého pásma.

Sazba a výpočet DPFO pro roční zdanitelný příjem nad 250 731 EUR (včetně)

S nejvyšším příjmovým pásmem se dle zákona pojí sazba daně 45 %. Daň se nicméně znovu vypočítává podle následujícího vzorce:

Daň=0,45 • x – 15 783,19

Za proměnnou x se dosazuje zdanitelný příjem zaokrouhlený na celá EUR (matematicky).

Pokud znovu využijeme podílu daně ke zdanitelnému příjmu, dostaneme se zde na efektivní sazbu daně 38,71 % a více (způsobeno odečtením sumy 15 783,19). Progresivita zdanění je patrná i v rámci nejvyššího příjmového pásma.

Celý postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob včetně všech náležitostí je uveden v praktické části diplomové práce.

7.1.7 Metodika zdanění manželů

Problematika společného zdanění manželů je upravena v zákoně o dani z příjmů EStG, konkrétně v § § 25 – 26b a § 28. V zásadě má člověk na výběr, zda využije společné zdanění manželů, nebo své příjmy zdaní individuálně. Pokud takový člověk nedá o svém rozhodnutí vědět správci daně, automaticky je danění uskutečňováno v režimu společného zdanění.

Pro možnost společného zdanění, musí manželé splňovat libovolnou z následujících podmínek:

- Oba z manželů mají trvalé bydliště v SRN, nebo

- jeden z manželů má trvalé bydliště v Evropském hospodářském prostoru, a svého příjmu dosáhl na území SRN, nebo
- jeden z manželů nemá trvalé bydliště na území SRN, ale je osobou s neomezenou povinností (definice v kapitole 7. 1. 3 na straně 45).

7.1.8 Zákonné lhůty

V § 37 zákona o dani z příjmů fyzických osob EStg jsou vymezeny některé důležité lhůty v oblasti DPFO. Termín pro odevzdání daňového přiznání je stanoven na 31. 5., jestliže však fyzická osoba využije služeb daňového poradce, prodlužuje se termín odevzdání daňového přiznání až na 31. 12.
Fyzická osoba je taktéž povinna platit zálohy na DPFO, a to čtvrtletně k termínům 10. 3., 10. 6., 10. 9. a 10. 12.

7.1.9 Změny v legislativě od 1. 1. 2016

Zákon z roku 2015 o daňových změnách (Steueränderungsgesetz 2015) přináší v oblasti daně z příjmů fyzických osob několik novinek. Část změn vyplývajících z tohoto zákona vstoupila v platnost již k 1. 1. 2015 a k 1. 11. 2015. Od 1. 1. 2016 se navíc změní především tyto skutečnosti:

- Osvobození příjmů z větrné energie, pokud je větrná elektrárna umístěna mimo SRN.
- Možnost uznat výdaje související se soukromým užíváním elektromobilu či hybridního automobilu v majetku podniku jako daňový náklad.
- Možnost rozdělit daň z kapitálového výnosu (např. při převodu majetku) na dobu 5 let, pokud je tento kapitálový výnos reinvestován na území Evropské unie či Evropského hospodářského prostoru.

Dále zákon o daňových změnách zmiňuje drobné formální úpravy v oblasti dividend, placení výživného, příspěvků na penzijní pojištění, podmínek při nákupu aktiv a daňových odpočtů. Kromě výše uvedených změn jsou v zákoně o daňových změnách uvedeny další drobné úpravy v oblasti daně z příjmů právnických osob, daně z převodu nemovitostí, dědické daně a daně z přidané hodnoty.

7.1.10 Živnostenská daň

Živnostenská daň (z německého originálu Gewerbesteuer) je upravena v zákoně o živnostenské dani (Gewerbesteuergesetz). Je tedy koncipována jako samostatná daň, nicméně vzhledem k předmětu daně se taktéž jedná o daň z příjmu. Kromě příjmů živnostníků však spadá i na příjmy právnických osob. Výše sazby živnostenské daně je závislá na konkrétní obci, které mají pravomoc sazbu vyhláškou upravovat. Výnos živnostenské daně putuje přímo obci, a v rozpočtu jí taky zůstane.

7.1.11 Církevní daň

Církevní daň (z německého originálu Kirchensteuer) vyplývající ze zákona EStG, platí osoby, které splňují obě následující podmínky:

- osoba je poplatníkem s neomezenou daňovou povinností,
- a zároveň je osoba členem některé církve.

Sazba církevní daně se v závislosti na spolkové zemi pohybuje mezi 8 % a 9 %. V Bavorsku a Bádensku-Württembersku činí sazba daně 8 %, v ostatních spolkových zemích pak 9 %[73]. Každá ze spolkových zemí opírá církevní daň o vlastní zákon o církevní dani.

7.1.12 Solidární příplatek

Tato daň se týká nejen fyzických ale také právnických osob. Její podstata vyplývá ze zákona o solidárním příplatku (z německého originálu Solidaritätszuschlaggesetz), a činí 5,5 % z efektivní sazby daně z příjmů fyzických osob. Jak již bylo zmíněno, daň se týká i právnických osob, proto se 5,5% odvádí i z efektivní sazby daně z příjmů právnických osob a daně z kapitálových výnosů. Výtěžky ze solidárních příplatků putují např. na obnovu východního Německa.

7.2 Zdravotní a sociální pojištění

7.2.1 Zdravotní pojištění

Zákonné zdravotní pojištění (Gesetzliche Krankenversicherung) je na rozdíl od níže popsaného sociálního pojištění pro všechny fyzické osoby povinné. Je upraveno v páté části sociálního zákona (z německého originálu Sozialgesetzbuch dále jen: „SGB“)[74]. Podnikající fyzická osoba si může vybrat, zda bude pojištěna u státní či soukromé zdravotní pojišťovny, přičemž v každém sektoru má na výběr z více pojišťoven. Základní sazba zdravotního pojištění byla 1. 1. 2015 sjednocena na 14,6 %, k této sazbě se však připočítávají ještě individuální příspěvky jednotlivých zdravotních pojišťoven v konkrétních spolkových zemích (tzv. krankenkassenindividueller Zusatzbeitrag). Minimální částka, ze které se zdravotní pojištění počítá, činí 2126,25 EUR měsíčně, maximální poté 4125 EUR měsíčně (v roce 2015)[75]. Více informací o zdravotním pojištění nalezneme v kapitole 9.3.6 na straně 77.

7.2.2 Sociální pojištění

Sociální pojištění a všechny jeho aspekty mají zákonnou oporu v sociálním zákoně SGB.
Systém sociálního pojištění se skládá z pěti složek:

- důchodové pojištění (upraveno v šesté části SGB),
- pojištění nezaměstnanosti (upraveno ve třetí části SGB),
- zdravotní pojištění (je zařazeno do systému sociálního pojištění, jeho popis je uveden výše),
- pojištění na péči (upraveno v jedenácté části SGB),
- úrazové pojištění (upraveno v sedmé části SGB).

Hromadná úprava těchto složek sociálního pojištění je uvedena ve čtvrté části SGB. Fyzické osoby obecně nemají povinnost odvádět sociální pojištění, v kontextu práce je však důležité zmínit, že živnostníci tuto povinnost do určité výše mají. Při dobrovolném odvádění

[73] Smart-Rechner: *Kirchensteuer Rechner - Wieviel erhält die Kirche von Ihrem Bruttogehalt?* [online]. 2015 [cit. 2015-12-24]. Dostupné z: https://www.smart-rechner.de/kirchensteuer/rechner.php
[74] WIEDECK, Carla. *Priorisierung in der Gesetzlichen Krankenversicherung*. 2015.
[75] *Beitragsbemessungsgrenzen und Beitragssätze 2016/2015* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: https://www.vdek.com/vertragspartner/arbeitgeber/beitragssaetze.html

sociálního pojištění mají osoby právo na výběr ze soukromého či veřejného systému sociálního pojištění. Správcem sociálního pojištění je spolkový úřad pro sociální pojištění (Bundesamt für Sozialversicherungen). Výše odvodů u jednotlivých složek sociálního pojištění (bez zdravotního a úrazového pojištění) činí[76]:

- důchodové pojištění – 18,7%,
- pojištění nezaměstnanosti – 3%,
- pojištění na péči – od 0,25% do 2,6.

Maximální vyměřovací základ pro rok 2015 činí 72 600 EUR u starých spolkových zemí (Bavorsko, Brémy, Hesensko), a 62 400 EUR u nových spolkových zemí (Braniborsko). Vyměřovací základy se v případě zdravotního i sociálního pojištění mění každým rokem (rostoucí trend).

[76] *Deutsche Sozialversicherung* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.deutsche-sozialversicherung.de/

8 OBECNÁ KOMPARACE DAŇOVÝCH A ÚČETNÍCH ASPEKTŮ PODNIKÁNÍ FYZICKÝCH OSOB

Cílem této kapitoly je srovnání relevantních teoretických a legislativních poznatků v oblasti podnikání fyzických osob. Je důležité zmínit, že komparace vychází rovněž z teoretických poznatků získaných v kapitole č. 9. Výše některých odvodů v SRN se liší napříč spolkovými zeměmi, v této kapitole je však zohledněn všeobecně platný stav.

Účetnictví

Účetnictví v ČR a SRN je v porovnání s daňovou oblastí méně rozdílné, nicméně i zde nalezneme některé důležité odlišnosti. Zatímco v tuzemsku je oblast účetnictví upravena především zákonem o účetnictví, prováděcí vyhláškou č.500/2002, popřípadě českými účetními standardy, v SRN legislativní úprava vyplývá zejména z obchodního zákoníku HGB a daňového řádu AO. Podnikající fyzická osoba v ČR má povinnost vést podvojné účetnictví, jestliže je zapsána v obchodním rejstříku, podléhá zvláštnímu právnímu předpisu, je společníkem ve společnosti, kde je alespoň jeden ze společníků účetní jednotkou, nebo její obrat z podnikání za předcházející kalendářní rok překročil částku 25 mil. Kč (včetně plnění osvobozených od DPH), v SRN poté platí, že tuto povinnost má fyzická osoba, která za kalendářní rok přesáhne obrat 500 000 EUR, zisk 50 000 EUR, nebo vlastní zemědělské plochy či lesy s hodnotou větší než 25 000 EUR. Jestliže se zaměříme na srovnání účetních zásad v ČR a SRN zjistíme, že jsou odlišně pojaty a pojmenovány, nicméně mají stejnou podstatu. Další rozdílnou oblastí je oceňování v účetnictví, které v legislativě SRN podléhá méně striktní úpravě. Dle obchodního zákoníku je totiž oceňování upraveno poměrně obecně, a to zásadou individuálního oceňování. Samotný princip účtování se v jednotlivých zemích příliš neliší, hlavní rozdíl tak tvoří účty, jejich rozdělení do účtových tříd, částečně rozdílné souvztažnosti a odlišnosti v dílčích oblastech. V SRN není legislativně upravena podoba účtové osnovy, fyzická osoba si ji tak může sestavit dle vlastního rozhodnutí. Velice specifický je také fakt, že v rozvaze SRN jsou zařazeny podíly v účetních jednotkách do oběžných aktiv.

Daňové aspekty

Daň z příjmů fyzických osob je předmětem největší odlišnosti, a to z pohledu konstrukce, sazby i výpočtu daně. Samotnému výpočtu daně z příjmů v jednotlivých zemích předchází určení základu daně v ČR a zdanitelného příjmu v SRN (jedná se tedy o odlišnou terminologii). Podstata určení této sumy je nicméně velice podobná. Subjekty z ČR však mohou využít širší spektrum nezdanitelných částí základu daně. Rozdílem je rovněž fakt, že osoba v SRN uplatňuje slevy na dani ještě před výpočtem daně (tzn. v rámci určení zdanitelného příjmu). V tuzemsku je poté uplatňována jednotná sazba daně z příjmů fyzických osob 15 % (+ solidární zvýšení daně, které je popsáno v kapitole 4.1.5 na straně 28), nicméně v SRN je situace komplikovanější. Je zde totiž uplatňována klouzavě progresivní daň, která každé příjmové pásmo zatěžuje jinou sazbou daně (rozdíly v sazbě daně jsou i uvnitř některých příjmových pásem). Příjmová pásma mají následující podobu:

- zdanitelný příjem do 8 472 EUR/rok,

- zdanitelný příjem mezi 8 473 EUR a 13 469 EUR/rok,
- zdanitelný příjem mezi 13 470 EUR a 52 881 EUR/rok,
- zdanitelný příjem mezi 52 882 EUR a 250 730 EUR/rok a
- zdanitelný příjem nad 250 731 EUR/rok (včetně).

Sazba daně se v závislosti na výši příjmu pohybuje od 0 % v příjmovém pásmu 0 až 8 472 EUR do 45 % v nejvyšším příjmovém pásmu. Příjmová pásma se každým rokem mění dle zákona o daních z příjmů EStG. Pro rok 2016 je od daně z příjmů osvobozený příjem do 8 652 EUR, hranice je tudíž o 180 EUR vyšší než v roce 2015. Samotná daň z příjmů se počítá z příslušného vzorce, který je pro každou příjmovou skupinu jiný. Frekvence placení záloh na daň z příjmů se v ČR určuje dle poslední známé daňové povinnosti, v SRN se pak jedná o čtvrtletní povinnost (za předpokladu, že čtvrtletní záloha přesáhne 100 EUR)[77]. Rozdíly nalezneme i u slev na dani, které se v SRN týkají specifických skupin poplatníků, a to zejména s ohledem na rodinný stav a počet dětí, či druh provozované činnosti (slevy pro zemědělce a subjekty provozující lesní hospodářství). Tyto slevy se navíc uplatňují jinak, než je tomu v ČR (viz výše). Důležité je rovněž zmínit fakt, že v SRN nelze využít daňový bonus. Podstatným rozdílem je také absence možnosti uplatnit výdaje stanovené procentem z příjmů tak, jak je tomu v ČR. Výjimku však tvoří podnikatelé působící v oblasti lesního hospodářství, v jejichž majetku jsou plochy rozlohou nepřesahující 50 hektarů. Tito podnikatelé mohou využít výdaje stanovené procentem z příjmů ve výši 55 %, či 20 % při prodeji dřeva[78]. Podnikající fyzická osoba v SRN má také povinnost platit živnostenskou, solidární, popřípadě církevní daň. Solidární zvýšení daně v SRN platí osoby, jejichž zdanitelný příjem přesahuje 13 570 EUR, což je v porovnání se solidárním zvýšením daně v ČR velice nízká hranice (stav k roku 2015). Z tohoto faktu vyplývá, že se solidární zvýšení daně v SRN týká větší části obyvatelstva. Sazba tohoto solidárního příplatku činí 5,5 % z efektivní sazby daně z příjmů. Živnostenská daň je specifickou daní, neboť je zcela v kompetenci jednotlivých obcí, které vyhláškou stanoví její sazbu. Živnostenská daň může být také využita pro snížení daně z příjmů (fyzická osoba odečte zaplacenou živnostenskou daň od výsledné daně z příjmů). Církevní daň poté platí pouze osoby, které mají trvalé bydliště v SRN, a jsou členem některé z církví. Sazba církevní daně činí 8 % až 9 % dle příslušné spolkové země. Dalším dílčím rozdílem v daňové oblasti napříč porovnávanými zeměmi je fakt, že v SRN existuje možnost společného zdanění manželů, která byla v tuzemsku zrušena.

Sociální a zdravotní pojištění

V ČR je výše zdravotního a sociálního pojištění podnikající fyzické osoby relativně striktně určena. Jedná se o 13,5 % z poloviny rozdílu mezi příjmy a výdaji v případě zdravotního pojištění a 29,2 % z poloviny základu daně (bez odečtení nezdanitelných částí) v případě sociálního pojištění (pokud pomineme nemocenské pojištění). Oblast sociálního pojištění v SRN je však pro podnikající fyzickou osobu mnohem více variabilní. Nejen že si může vybrat ze státních a soukromých pojišťoven, může si také zvolit, jak vysoké sociální pojištění odvede (více v kapitole 10 na straně 81). Kromě důchodového pojištění s obecnou sazbou 18,7 % je

[77] Einkommensteuergesetz § 37
[78] Einkommensteuer-Durchführungsverordnung § 51

součástí sociálního pojištění rovněž pojištění nezaměstnanosti se sazbou 3%, a pojištění na péči, kde jsou uplatňovány sazby od 0,25 % do 2,6 % pro bezdětné pojištěnce. Výše zdravotního pojištění je na rozdíl od sociálního pojištění přesně určena. Základní sazba 14,6 % se navyšuje o příplatek, který závisí na konkrétní zdravotní pojišťovně (soukromé či státní). Zatímco v ČR platí u zdravotního pojištění minimální měsíční vyměřovací základ 13 305,5 Kč (maximální vyměřovací základ byl zrušen), u sociálního pojištění minimální roční vyměřovací základ 79 836 Kč a maximální roční vyměřovací základ 1 277 328 Kč, situace v SRN je více komplikovaná. Minimální vyměřovací základ u zdravotního pojištění činí 2 126,25 EUR měsíčně, maximální vyměřovací základ pak 4 125 EUR měsíčně. V případě sociálního pojištění činí maximální roční vyměřovací základ v závislosti na spolkové zemi 62 400 EUR či 72 600 EUR, pro pojištění na péči je však maximální vyměřovací základ stanoven na 49 500 EUR. Situace se navíc komplikuje tím, že pro jednotlivé složky sociálního pojištění v SRN platí maximální měsíční výše příspěvků (podrobnosti v kapitole 9.3.6 na straně 78). Maximální vyměřovací základy jsou v SRN překvapivě nízké, a v porovnání s ČR platí pro větší podíl pojištěnců. Oblast záloh na zdravotní a sociální pojištění je v SRN naopak méně komplikovaná, osobám je totiž při rozhodování o jejich výši ponechána větší svoboda. Další komparace vyplývající z poznatků získaných analýzou daňových a účetních aspektů konkrétní fyzické osoby je uvedena v závěru praktické části v kapitole 10 na straně 79.

9 DAŇOVÉ A ÚČETNÍ ASPEKTY PODNIKAJÍCÍ FYZICKÉ OSOBY

V této části diplomové práce se zaměříme na daňové a účetní povinnosti konkrétní podnikající fyzické osoby. Východiskem pro analýzu účetních a daňových aspektů jsou poznatky z předchozích částí práce, zde tedy dochází k jejich aplikaci na konkrétní případ. Nejprve provedeme analýzu skutečných povinností podnikající fyzické osoby v ČR, následně určíme související účetní a daňové povinnosti, které by této fyzické osobě vyvstaly v případě, že by se rozhodla pro podnikání ve Spolkové republice Německo (nikoliv pouze získávání zakázek). Výsledky této činnosti poslouží pro další komparaci se zdůrazněním hlavních rozdílů mezi srovnávanými zeměmi. Důležitou součástí celého procesu je pak formulace doporučení pro zainteresované subjekty. Doporučení se budou týkat také možné daňové optimalizace. V částech, které se zabývají výpočtem pojistného na zdravotní a sociální pojištění, předpokládáme pouze minimální povinnou účast v obou státech (osoba se neúčastní volitelných pojištění). Celá analýza a komparace se vztahuje k roku **2015** (včetně podkladových materiálů z účetnictví).

9.1 Podnikající fyzická osoba

Výše přiblížená metodika postupu bude aplikována na fyzickou osobu, která pro účely diplomové práce poskytla data z účetnictví. Jedná se o fyzickou osobu se sídlem v Brně, která působí v oblasti elektroinstalací (hlavní samostatná výdělečná činnost). Veškerá činnost je prováděna s jedním zaměstnancem. Fyzická osoba nepřiznává jiné příjmy (ze závislé činnosti, z kapitálového majetku, z nájmů a ostatní příjmy), taktéž uvedla, že přispívá 1 500 Kč měsíčně na penzijní připojištění podle smlouvy o penzijním připojištění se státním příspěvkem. Fyzická osoba je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen DPH). V kontextu primárního zaměření diplomové práce bude plátcovství DPH zohledněno tak, aby byla dosažena úplnost a správnost, nicméně samotné povinnosti vyplývající z plátcovství DPH nebudou blíže rozebírány z důvodů rozsáhlosti oblasti DPH a omezeného rozsahu diplomové práce.

9.2 Česká republika

9.2.1 Právní náležitosti podnikání

Pro legální vykonávání výše uvedené činnosti musí mít fyzická osoba živnostenské oprávnění. První příloha zákona o živnostenském podnikání definuje činnost, kterou vykonává fyzická osoba jako: „Výroba, instalace, opravy elektrických strojů a přístrojů, elektronických a telekomunikačních zařízení“. Jedná se tedy o živnost ohlašovací řemeslnou. Kromě tohoto živnostenského oprávnění má fyzická osoba i druhé oprávnění, a to na velkoobchod a maloobchod, což je vynuceno prodejem montážního materiálu a zboží souvisejícího s hlavním oborem činnost. Tato druhá živnost je definována jako ohlašovací volná. Pro získání hlavního živnostenského oprávnění (ohlašovací řemeslná živnost) musí osoba prokázat odbornou způsobilost, což v praxi znamená předložení dokladu o odborné kvalifikaci (např. výuční list čin maturitní vysvědčení). Kromě odborné způsobilosti musí

fyzická osoba splňovat i všeobecné podmínky uvedené v kapitole 2 na straně 15. Poplatek za prvotní ohlášení živnosti činí 1 000 Kč, každé další ohlášení živnosti poté stojí 500 Kč, a to bez ohledu na počet ohlašovaných živností. Živnostenské oprávnění je po návštěvě příslušného živnostenského úřadu přiděleno ihned. O této skutečnosti je prostřednictvím jednotného registračního formuláře vyrozuměna zdravotní a sociální pojišťovna (popř. úřad práce)[79]. Ohlášení je učiněno i příslušnému finančnímu úřadu (osoba se rovněž registrovala k DPH).

9.2.2 Účetnictví

Fyzická osoba vede účetnictví na základě svého rozhodnutí, neboť nesplňuje jinou definici ze zákonných podmínek uvedených v kapitole 3.2.1 na straně 19 (není zapsaná v obchodním rejstříku, nepřekročila požadovaný obrat ani nepodléhá jinému specifickému předpisu). O podobě vedení účetnictví rozhoduje sám subjekt. V našem případě zvolila fyzická osoba vedení podvojného účetnictví v elektronické podobě, a to pomocí účetního softwaru POHODA, který si pouze pronajímá. Tento účetní program jí mimo jiné umožňuje vygenerovat daňová přiznání k dani z příjmu, ale také k DPH. Další možností pro vedení účetnictví by mohlo být oslovení externího účetního, nebo upuštění od účetnictví s náhradou v podobě daňové evidence.

Výnosy

Fyzická osoba měla v účetním období (2015) zdanitelné příjmy plynoucí především z poskytování služeb spojených s elektroinstalacemi, ale také z prodeje souvisejícího zboží.

Náklady

V účetním období (2015) byly v souvislosti s podnikáním v účetnictví zaneseny především tyto druhy nákladů:

- odpisy dlouhodobého hmotného majetku,
- mzdy a pojištění,
- přijaté faktury za telekomunikační služby, internet a účetní software (pronájem),
- spotřeba materiálu a
- náklady na provoz automobilu.

V účetnictví se také vyskytují jednoznačně daňově neuznatelné náklady, kupříkladu pojistné na sociální pojištění hrazené fyzickou osobou (nikoli zaměstnavatelem za zaměstnance). Komentáře k uznatelným a neuznatelným nákladům jsou uvedeny v kapitole 9.2.4 (strana 62).

K 1. 1. 2015 sestavila fyzická osoba počáteční rozvahu (totožná s rozvahou sestavenou k 31. 12. 2014 při dodržení bilanční kontinuity). Tato rozvaha je uvedena v tabulce č. 2 na straně 57. Jedná se o rozvahu ve zjednodušeném rozsahu, neboť fyzická osoba nemá povinnosti mít účetní závěrku ověřenou auditorem dle § 18 zákona o účetnictví, a to z důvodů stanovených v § 20 téhož zákona (v § 20 jsou určeny účetní jednotky, které musí mít auditorem ověřenou účetní závěrku).

[79] *BusinessInfo.cz: Řemeslná živnost pro fyzické osoby s bydlištěm na území ČR* [online]. [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/remeslna-zivnost-fo-bydliste-uzemi-cr-4899.html

Tabulka č. 2: Rozvaha ve zjednodušeném rozsahu k 1. 1. 2015 v Kč

AKTIVA	Částka v Kč Netto
AKTIVA CELKEM	1 583 757
Dlouhodobý majetek	334 833
Dlouhodobý nehmotný majetek	0
Dlouhodobý hmotný majetek	334 833
Dlouhodobý finanční majetek	0
Oběžná aktiva	1 248 924
Zásoby	741 956
Dlouhodobé pohledávky	68 598
Krátkodobé pohledávky	240 198
Krátkodobý finanční majetek	198 172
PASIVA	Částka v Kč Netto
PASIVA CELKEM	1 583 757
Vlastní kapitál	509 637
Účet individuálního podnikatele	191 500
Výsledek hospodaření běžného účetního období	318 137
Cizí zdroje	1 074 120
Dlouhodobé závazky	98 500
Krátkodobé závazky	975 620
Bankovní úvěry a výpomoci	0

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetní závěrky fyzické osoby k 31. 12. 2014

Struktura rozvahy odpovídá povaze podnikání, dlouhodobé prosperitě a faktu, že se se poskytování služeb odehrává v prostorech zákazníků. Je zde patrné menšinové zastoupení dlouhodobého majetku (pouze automobil nutný k dopravě za zákazníkem), poměrně velký objem oběžných aktiv a absence bankovních úvěrů. U podnikající fyzické osoby rovněž absentuje položka základního kapitálu v pasivech. Je to dáno povahou podnikání, a vklad sloužící jako základní kapitál je veden na pasivním účtu „Účet individuálního podnikatele“, dle účtového rozvrhu pro podnikatele označeném číslem 491[80]. Fyzická osoba má vyjednané delší doby splatnosti u faktur přijatých za dodání drahého elektromateriálu (vysoké krátkodobé závazky), z důvodů dlouholetého pravidelného odběru. Na počátku nového účetního období došlo k otevření účtů přeúčtováním z počáteční rozvahy. Otevření účtů je na příkladech znázorněno v tabulce č. 3 na straně 58.

[80] *Komora certifikovaných účetních České republiky: Typový účtový rozvrh pro podnikatele* [online]. [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: http://www.kcucr.cz/download.php?idx=114

Tabulka č. 3: Otevření účtů na počátku období

Otevíraný účet	Částka v Kč	MD	D
Samostatné movité věci	490 000	022	701
Oprávky k SMV	155 167	701	082
Zásoby	741 956	1xx	701
Dlouhodobé pohledávky	68 598	3xx	701
Krátkodobé pohledávky	240 198	3xx	701
Krátkodobý finanční majetek	198 172	2xx	701
Účet individuálního podnikatele	191 500	701	491
Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	318 137	701	431
Dlouhodobé závazky	98 500	701	47x
Krátkodobé závazky	975 620	701	3xx

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby

Zápisem 1xx se rozumí zaúčtování na některý z účtů v 1. účtové třídě, toto pravidlo analogicky platí i pro další účtové třídy. Zápis 47x pak znamená, že pro účtování využíváme některý z účtů v účtové skupině 47. Souvztažně s majetkovými a závazkovými účty se při jejich otevírání využívá účet 701 – Počáteční účet rozvážný. Dalším nezbytným krokem je eliminace účtu 431. Eliminace může být učiněna převedením zisku na účet individuálního podnikatele (tento krok nemusí být nutně učiněn na začátku účetního období). I když dosáhla fyzická osoba zisku, je v tabulce č. 4 pro úplnost uveden i možný postup účtování při dosažení ztráty.

Tabulka č. 4: Účtování o zisku a ztrátě

Účtování	Částka v Kč	MD	D
Převod zisku individuálního podnikatele	318 137	431	491
Záporný výsledek hospodaření při otevírání účtů	-	431	701
Úhrada ztráty individuálního podnikatele	-	491	431

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle JINDRÁK, Jaroslav. Sbírka souvztažností k účtům směrné účtové osnovy se vzorovou účtovou osnovou s opravami pro rok 2015. 2015, s. 191.

Při ekonomické činnosti fyzické osoby vznikaly během účetního období účetní jevy, které jsou jako názorný příklad pro srovnání účetnictví uvedeny v tabulce č. 5 na straně 59. Jedná se o vybrané účetní operace, které fyzická osoba uskutečnila v období od 12. 10. 2015 do 16. 10. 2015 (bez těchto údajů by nemohla být analýza a komparace kompletní). Tyto účetní operace reprezentují typické hospodářské jevy, které se v účetnictví fyzické osoby vyskytují během celého účetního období. Účtování je provedeno dle účtového rozvrhu 2015, který je uveden v příloze č. 2.

Tabulka č. 5: Reprezentativní účetní operace v průběhu období

Doklad	Účetní jev	Částka v Kč	MD	D
FAV	Montáž regulátoru	8 127	311	602
	DPH	1 707		343
VPD	Nákup pohonných hmot	992	501.2	211
	DPH	208	343	
FAV	Servis a údržba elektrárny	48 317	311	602
	DPH	10 147		343
PPD	Převod z účtu do pokladny	9 000	211	261
VBÚ	Úhrada faktury	13 591	321	221
VPD	Výběr prostředků pro osobní spotřebu	5 000	491	221
FAP	Dodaný elektromateriál	31 062	501.1	321
	DPH	6 523	343	
VBÚ	Inkaso faktury	29 174	221	311

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby

Účtování o zásobách

Pro účtování o zásobách využívá fyzická osoba způsob B, který se vyznačuje přímým zaúčtováním veškerých výdajů na pořízení zásob nákupem či vlastní činností v účetním období na odpovídající nákladové účty. V průběhu účetního období se tedy neúčtuje na sklad, ale přímo do spotřeby. Na konci účetního období se počáteční stavy zásob převedou na vrub nákladového účtu (u materiálu 501). Stav zásob se poté při uzavírání účetních knih zaúčtuje na vrub majetkového účtu (u materiálu 112) souvztažně s nákladovým účtem[81].

Účetní odpisy dlouhodobého majetku (automobilu)

Fyzická osoba pořídila 6. 5. 2013 automobil za 490 000 Kč bez DPH (DPH u plátce nevstupuje do pořizovací ceny). Majetek je odepisován na základě odpisového plánu, který si účetní jednotka stanovila. Fyzická osoba zvolila účetní odpisy dle § 30 zákona o daních z příjmů, tudíž tento majetek po zařazení do druhé odpisové skupiny dle přílohy č. 1 k zákonu o daních z příjmů odepisuje pět let. V účetním období 2015 činí účetní odpis dlouhodobého majetku 98 000 Kč (490000/5). Daňové odpisy automobilu a odložená daň jsou rozebírány v kapitole 9.2.4 na straně 63. Zaúčtování odpisu je uvedeno v tabulce č. 6.

Tabulka č. 6: Zaúčtování odpisu

Doklad	Datum	Účetní jev	Částka v Kč	MD	D
VÚD	31. 12. 2015	Odpis automobilu	98 000	551	082

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby

[81] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2015. 2015*, s. 142.

9.2.3 Účetní uzávěrka a závěrka

Na konci účetního období sestavuje fyzická osoba účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu, neboť nemá povinnosti mít tuto účetní závěrku ověřenou auditorem. Účetní závěrka ve zjednodušeném rozsahu povinně sestává z:

- rozvahy,
- výkazu zisků a ztrát, a
- přílohy k účetní závěrce.

Nepovinnou součástí účetní závěrky ve zjednodušeném rozsahu je přehled o změnách vlastního kapitálu a přehled peněžních toků[82]. Fyzická osoba nepovinné součásti účetní závěrky nesestavuje.

Samotnému sestavení účetní závěrky předchází účetní závěrkové práce (účetní uzávěrka). Účetní uzávěrka zahrnuje operace, které mají zabezpečit správnost a úplnost účetních knih. Jedná se kupříkladu o časové rozlišení nákladů a výnosů, zúčtování dohadných a opravných položek, opravy zůstatků na účtech na základě inventarizace, vypořádání peněz na cestě a zúčtování splatné a odložené daně. Následným krokem je uzavření účetních knih, které je znázorněno v tabulce č. 7 (včetně vyúčtování rozdílové položky hospodářského výsledku mezi účty 710 a 702)[83].

Tabulka č. 7: Vybrané uzávěrkové operace

Operace	MD	D
Daň z příjmů (splatná)	591	341
Uzavření aktivních účtů	702	aktivní účty
Uzavření pasivních účtů	pasivní účty	702
Uzavření nákladových účtů	710	5xx
Uzavření výnosových účtů	6xx	710
Převod zisku	702	710

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle JINDRÁK, Jaroslav. Sbírka souvztažností k účtům směrné účtové osnovy se vzorovou účtovou osnovou s opravami pro rok 2015

Rozvaha

Na základě předchozích uzávěrkových činností a postupů sestavila fyzická osoba rozvahu ve zjednodušeném rozsahu. Pro účely diplomové práce a větší přehlednost není většina nulových položek v rozvaze zobrazena. Tato rozvaha je uvedena v tabulce č. 8 na straně 61.

[82] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2015. 2015*, s. 268.
[83] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2015. 2015*, s. 262.

Tabulka č. 8: Rozvaha ve zjednodušeném rozsahu k 31. 12. 2015

Konečná rozvaha ve zjednodušeném rozsahu k 31. 12. 2015 v Kč				
AKTIVA	Běžné období			Minulé období netto
	Brutto	Korekce	Netto	
AKTIVA CELKEM	1 654 411	-253 167	1 401 244	1 583 757
Dlouhodobý majetek	490 000	-253 167	236 833	334 833
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	490 000	-253 167	236 833	334 833
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
Oběžná aktiva	1 164 411	0	1 164 411	1 248 924
Zásoby	715 263	0	715 263	741 956
Dlouhodobé pohledávky	71 985	0	71 985	68 598
Krátkodobé pohledávky	186 116	0	186 116	240 198
Krátkodobý finanční majetek	191 047	0	191 047	198 172
PASIVA	Běžné období		Minulé období	
PASIVA CELKEM	1 401 244		1 583 757	
Vlastní kapitál	441 777		509 637	
Účet individuálního podnikatele	149 900		191 500	
Výsledek hospodaření běžného účetního období	291 877		318 137	
Cizí zdroje	959 467		1 074 120	
Dlouhodobé závazky	81 486		98 500	
Krátkodobé závazky	877 981		975 620	
Bankovní úvěry a výpomoci	0		0	

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby a RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2015*. 2015, s. 283.

Výkaz zisků a ztrát

Výkaz zisků a ztrát je sestaven ve zjednodušeném rozsahu, a to dle druhového členění. Pro přehlednější vyobrazení není většina nulových položek (např. Tržby z prodeje cenných papírů a podílů) ve výkazu zisků a ztrát obsažena. Výkaz zisků a ztrát nalezneme v tabulce č. 9 na straně 62.

Tabulka č. 9: Výkaz zisků a ztrát ve zjednodušeném rozsahu

Položky	Částka v Kč
Tržby za prodej zboží	58 291
Náklady vynaložené na prodané zboží	34 022
Obchodní marže	24 269
Výkony	2 878 224
Výkonová spotřeba	2 014 184
Přidaná hodnota	888 309
Osobní náklady	484 357
Daně a poplatky	1 560
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	98 000
Ostatní provozní výnosy	24 991
Ostatní provozní náklady	2 186
Provozní výsledek hospodaření	327 197
Ostatní finanční výnosy	0
Ostatní finanční náklady	940
Finanční výsledek hospodaření	-940
Daň z příjmů za běžnou činnost	34 380
Výsledek hospodaření za běžnou činnost	326 257
Mimořádné výnosy	0
Mimořádné náklady	0
Daň z příjmů z mimořádné činnosti	0
Mimořádný výsledek hospodaření	0
Výsledek hospodaření za účetní období	291 877
Výsledek hospodaření před zdaněním	326 257

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby a RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2015*. 2015, s. 290.

<u>Příloha k účetní závěrce</u>

Příloha k účetní závěrce obsahuje obecné údaje o podnikateli (např. jméno, sídlo, činnost, datum vzniku oprávnění a počet zaměstnanců), informace o použitých účetních metodách, zásadách a způsobech oceňování (např. oceňování dlouhodobého majetku, účtování o zásobách a užití kurzových přepočtů), a také doplňující informace k rozvaze a výkazu zisků a ztrát[84].

9.2.4 Daňová povinnost

Nezbytnou součástí účetní závěrky je výpočet daňové povinnosti. Výpočet daňové povinnosti pro účely účetnictví a daňového přiznání (fyzická osoba má povinnosti podávat daňové přiznání dle § 38g ZDP) je uveden v tabulce č. 10 na straně 63. Fyzická osoba uplatňuje skutečné výdaje, neboť jsou výhodnější, a to zejména kvůli zákonné horní hranici u výdajů stanovených procentem z příjmu. Jelikož účetnictví obsahuje některé daňově neuznatelné

[84] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2015. 2015*, s. 296.

výdaje (a naopak), je výsledek hospodaření z účetnictví o tyto položky upraven. Výsledek hospodaření (pro účely výpočtu daně) je navýšen o zdravotní a sociální pojištění za OSVČ, které dle prvního odstavce § 25 ZDP písmena g) nejsou daňově uznatelným nákladem. Výsledek hospodaření se naopak sníží o rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy (daňové odpisy jsou uznatelným nákladem dle druhého odstavce § 24 ZDP písmena a). V tomto případě jsou účetní odpisy nižší než daňové, což by bez korekce navyšovalo základ daně. Ačkoliv neznáme přesnou výši příjmů manželky, s jistotou víme, že tyto příjmy ve zdaňovacím období přesahují 68 000 Kč. Fyzická osoba si může uplatnit pouze slevu na poplatníka (na žádné další slevy či zvýhodnění nemá nárok).

Tabulka č. 10: Výpočet daně z příjmů

Položka výpočtu	Částka v Kč
Výsledek hospodaření před zdaněním	326 257
Sociální a zdravotní pojištění	85 573
Rozdíl mezi daňovými a účetními odpisy	-11 025
Dílčí základ daně § 7	400 805
Dílčí základy daně z § § 6, 8, 9 a 10	0
Nezdanitelná část základu daně	6 000
Základ daně snížený o nezdanitelné části základu daně	394 805
Základ daně zaokrouhlený na celá sta Kč dolů	394 800
Daň z příjmů před slevami	59 220
Sleva na poplatníka	24 840
Výsledná daň z příjmů	34 380

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby a ZDP

Pokud se podíváme na podíl výsledné daně z příjmů (34 380 Kč) a základu daně (394 800 Kč), získáme efektivní sazbu daně z příjmů 8,71 %, což je číslo důležité pro další komparaci. Zapomenout ovšem nesmíme na další povinné odvody ve formě zdravotního a sociálního pojištění.

Penzijní připojištění

Příspěvky na penzijní připojištění podle smlouvy o penzijním připojištění se státním příspěvkem lze odečíst od základu daně až do výše 12 000 Kč. Částka, kterou si fyzická osoba může odečíst je dána rozdílem mezi celkovým úhrnem příspěvků za zdaňovací období a částkou 12 000 Kč, a to dle pátého odstavce § 15 ZDP písmena a).

Daňové aspekty spojené se zaměstnancem

Pojištění za zaměstnance bylo do konce měsíce následujícího po uplynutí zdaňovacího období zaplaceno, tudíž se jedná o daňově uznatelný náklad, a to dle druhého odstavce § 24 ZDP písmena f). Jedná se o 101 184 Kč na zdravotním a sociálním pojištění, které hradí zaměstnavatel za zaměstnance (hrubá měsíční mzda činí 24 800 Kč).

Daňové odpisy automobilu a odložená daň

Již při koupi automobilu se fyzická osoba rozhodla uplatnit rovnoměrné odpisování hmotného majetku. Daňové odpisy jsou dle § 30 a přílohy č. 1 k zákonu o daních z příjmů zařazeny do odpisové skupiny č. 2. Samotný výpočet daňových odpisů se řídí prvním a sedmým odstavcem § 31 téhož zákona. Jelikož bylo vozidlo zařazeno do užívání v roce 2013,

v účetním období 2015 uplatníme roční odpisovou sazbu 22,25 % (pro druhý a další rok odepisování). Výpočet je určen jako setina součinu vstupní ceny majetku a příslušné roční odpisové sazby.

Výpočet daňového odpisu v roce 2015:

(490 000*22,25)/100=109 025 Kč

Vidíme rozdíl mezi účetními (98 000 Kč) a daňovými odpisy, z čehož by vyplývalo účtování o odložené dani. Fyzická osoba ale tuto povinnost nemá dle prvního odstavce § 59 vyhlášky č. 500/2002.

Silniční daň

Fyzická osoba má dle § § 2 a 4 zákona o dani silniční povinnost odvést silniční daň. Výše daně závisí na zdvihovém objemu motoru a datu první registrace automobilu (dle § 6 téhož zákona). Výpočtem získáváme částku 1 560 Kč, kterou fyzická osoba uhradila za rok 2015. Jelikož byla silniční daň uhrazena, jedná se o uznatelný výdaj, a to dle druhého odstavce § 24 ZDP písmena ch).

9.2.5 Zdravotní a sociální pojištění

V průběhu roku 2015 platila podnikající fyzická osoba (hlavní činnost) zálohy na zdravotní a sociální pojištění stanovené z přehledů za rok 2014, které však nevstupovaly do nákladů běžného období. Nákladem (daňově neuznatelným - vysvětlení v kapitole 9.2.4 na straně 63) je samotná výsledná povinnost na základě přehledů pro zdravotní a sociální pojišťovnu. Společně s podáním přehledů se vyúčtuje rozdíl (přeplatek/nedoplatek) mezi skutečnou povinností a výší zaplacených záloh. Přehledy je nutno odevzdat do 2. 5. 2016.

Výpočet pojistného na sociální pojištění: 0,292 * polovina základu daně (na rozdíl od daňového přiznání se zde neodečítají nezdanitelné části). Výsledkem je pojistné ve výši 58 518 Kč.

Výpočet pojistného na zdravotní pojištění: 0,135 * polovina rozdílu mezi příjmy a výdaji. Pojistné na zdravotní pojištění tedy činí 27 055 Kč.

Do nákladů běžného období tedy vstoupila částka 85 573 Kč, což je součet výše uvedených částek pojistného. Součástí výpočtů jsou i nové zálohy, které bude fyzická osoba platit v průběhu roku 2016. Základem pro výpočet nových záloh jsou údaje z roku 2015. Celkové pojistné na zdravotní a sociální pojištění je vynásobeno 1/12 (tj. počtem měsíců). Nová měsíční záloha na sociální pojištění tedy činí 4 877 Kč, nová měsíční záloha na zdravotní pojištění poté 2 255 Kč.

9.3 Spolková republika Německo

V této kapitole jsou nyní analyzovány účetní a daňové povinnosti, které by výše uvedené fyzické osobě vyvstávaly při podnikání v SRN, a to včetně právních náležitostí spojených s počátkem podnikání. Nejedná se o analýzu povinností, které musí podnikající fyzická osoba z České republiky splnit, aby mohla v Německu dostávat zakázky. Fyzická osoba má dle § 19 zákona o obratu (z německého originálu Umsatzsteuergesetz) povinnost platit daň z obratu (daň z přidané hodnoty), jelikož překračuje stanovené limitní obraty (17 500 EUR pro minulé účetní období a zároveň 50 000 EUR pro běžné účetní období). Obdobně jako v České republice bude tato daň zohledněna tak, aby bylo dosaženo správnosti analýzy, nicméně se

této dani nebudeme dále věnovat, jelikož se jedná o samostatnou a velice rozsáhlou problematiku. Další daňové a účetní povinnosti jsou analyzovány v příslušných kapitolách níže. Jelikož se odvody (daně, pojištění) v jednotlivých spolkových zemích liší, určíme si, že fyzická osoba působí v Bavorsku, konkrétně pak v obci Aichen (zátěž v těchto lokalitách lze označit za průměrnou). Je také nutné zmínit, že osoba není členem žádné církve.

9.3.1 Právní náležitosti podnikání

Vykonávání elektroinstalačních služeb v německé legislativě nejlépe odpovídá termínu Elektrotechniker (elektrotechnik), tudíž se dle přílohy A zákona o řemeslech HwO (více informací o zákonu HwO nalezneme v kapitole 5.1.2 na straně 36) jedná o živnost, pro jejíž provozování je vyžadováno speciální povolení. Povolení může osoba získat doložením příslušného vzdělání (kvalifikace) v daném oboru. Fyzická osoba musí podat žádost o vydání živnostenského oprávnění (živnostenského listu, z německého originálu Gewerbeschein), a to na živnostenský nebo obecní úřad. Žádost o živnostenské oprávnění je možno podávat i v elektronické formě. Následně je obeznámena zdravotní pojišťovna, finanční úřad, průmyslová, řemeslná a obchodní komora (z německého originálu Industrie-, Handwerk- und Handelskammern) a úřad práce. Jelikož se jedná o hlavní činnost fyzické osoby, obdrží od finančního úřadu daňové identifikační číslo (z německého originálu Steuernummer). Toto daňové identifikační číslo obdrží fyzická osoba do 14 dnů od registrace na finančním úřadě. Samotné vyřízení živnostenského oprávnění trvá od 14 do 30 dní od podání žádosti. Poplatky za vystavení oprávnění se liší dle místa bydliště, v Bavorské obci Aichen se však jedná o částku od 30 EUR do 75 EUR[85].

9.3.2 Konstrukce přepočtu údajů z českého účetnictví

Pro relevantní srovnání účetnictví, daňové zátěže a výše sociálního a zdravotního pojištění je nutné vhodně přepočítat náklady, výnosy a jiné částky z reálného českého účetnictví pro účely SRN. Jinými slovy není reálné předpokládat, že podnikající fyzická osoba v SRN bude mít stejný hospodářský výsledek, jako osoba podnikající v tuzemsku (prostým přepočtem např. 27 Kč/EUR). Pokud bychom provedli přepočet pouze dle směnného kurzu, daňová zátěž a výše pojistného by byla značně podhodnocená, což by nevedlo k již zmíněnému relevantnímu srovnání.

Příklad: Podnikatel v ČR má za účetní období výnosy 700 000 Kč a náklady 300 000 Kč, což v praxi znamená, že jeho výsledek hospodaření před zdaněním činí 400 000 Kč, který v tuzemsku znamená nadprůměrný výdělek (měsíčních 33 333 Kč v porovnání s průměrnou hrubou mzdou, která je pro rok 2015 26 467 Kč [86]). Pokud tyto údaje jednoduše přepočítáme kurzem 27 Kč/EUR, vyjde nám, že podnikatel v SRN bude mít výnosy 25 926 EUR, náklady 11 111 EUR a hospodářský výsledek před zdaněním 14 815 EUR (měsíčně 14 815/12=1235).

---

[85] *Gewerbeamt Aichen* [online]. [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: http://www.haundis-portal.de/gewerbeanmeldung-branche-handwerk-%E2%80%A2-bau-aichen-34-097745733166.html

[86] *Kurzy.cz: Mzdy - vývoj mezd, průměrné mzdy* [online]. 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://www.kurzy.cz/makroekonomika/mzdy/

Tyto údaje jsou vzhledem k průměrné měsíční hrubé mzdě v roce 2015 v SRN, která činí 3 612 EUR[87], značně podhodnocené, nereálné a nepoužitelné.
Pokud bychom aplikovali tento postup přepočtu, výsledné odvody by nesmyslně nízké. Srovnání zátěže by nedávalo smysl.
Přepočet: Abychom předešli zkreslení, které vyplývá z předchozího přepočtu, musíme zkonstruovat novou metodu pro přepočet dat z účetnictví. Hlavním požadavkem na tuto metodu je co největší přesnost přepočtených částek, které by s minimální odchylkou odpovídaly skutečnosti. Nabízí se několik variant, které by posloužili jako koeficient pro přepočet. Nejlepším řešením z hlediska dostupnosti dat, jednoduchosti výpočtu a přijatelné přesnosti je poměr:

- hrubého domácího produktu (dále jen „HDP“) na obyvatele, a
- průměrných mezd.

Pro co nejvyšší přesnost budou pro přepočet využity oba uvedené ukazatele, ze kterých vznikne aritmetickým průměrem jeden koeficient. Tímto koeficientem vynásobíme částky z českého účetnictví, čímž vzniknou relevantní data pro výpočty v SRN.

HDP na obyvatele

HDP na obyvatele v SRN činilo 35 200 EUR, HDP na obyvatele v ČR potom 14 700 EUR[88]. Podílem těchto absolutních hodnot tj. 35 200/14 700 zjistíme koeficient ve výši 2,3946. Ukazatele pochází z roku 2014, z důvodu nedostupnosti novějších dat.

Průměrná mzda

V České republice činila v roce 2015 průměrná měsíční mzda 26 467 Kč. Průměrná měsíční mzda v SRN v roce 2015 byla na úrovni 3 612 EUR. Podílem (3 612*27,283)/26 467 nám vyjde koeficient 3,7234. Pro přepočet průměrné mzdy na Kč byl použit průměrný směnný kurz za rok 2015 27,283 Kč/EUR[89].

Výsledný výpočet koeficientu

Aritmetickým průměrem těchto ukazatelů získáme koeficient, kterým budeme násobit částky z českého účetnictví. Vzhledem k nedostupnosti jiného běžného mechanismu pro přepočet, bude tento koeficient využit téměř u všech položek účetnictví, s výjimkou osobního automobilu (stejný model automobilu na trhu v ČR i v SRN), který jde spolehlivě ocenit v Kč i v EUR. Některé další položky by bylo možno ocenit jinak (materiál, se kterým se obchoduje v ČR i SRN), nicméně kvůli absenci všech údajů a extrémní náročnosti sběru dat není tato možnost využita.
Výpočet: (2,3946+3,7234)/2=3,059
Koeficient pro přepočet činí 3,059. Částky jsou dále přepočteny průměrným směnným kurzem za rok 2015 27,283 Kč/EUR.

---

[87] *DESTATIS.de: Durchschnittliche Bruttomonatsverdienste* [online]. [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesamtwirtschaftUmwelt/VerdiensteArbeitskosten/VerdiensteVerdienstunterschiede/Tabellen/Bruttomonatsverdienste.html

[88] *Eurostat: Statistics Explained* [online]. 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:GDP_at_current_market_prices,_2003%E2%80%9304_and_2012%E2%80%9314_YB15.png

[89] *Kurzy.cz: EUR průměrné kurzy 2015, historie kurzů měn* [online]. 2014 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/EUR-euro/2015/

Pořizovací cena totožného automobilu

Dle německého ceníku VW platného v roce 2013 stál obdobný vůz VW Caddy 20 225 EUR bez daně z obratu (obdoba DPH)[90].

9.3.3 Účetnictví

Fyzická osoba nemá povinnost vést účetnictví, neboť v účetním období nepřekračuje stanovenou hranici obratu 500 000 EUR nebo zisku 50 000 EUR, tudíž může vést obdobu daňové evidence EÜR (více informací v kapitole 6.4 na straně 40). Vzhledem k tomu že fyzická osoba z České republiky vede podvojné účetnictví na základě svého dobrovolného rozhodnutí, budeme i zde předpokládat, že se osoba v SRN rozhodne vést účetnictví. Tím bude dosaženo lepší vypovídající schopnosti pro pozdější komparaci.

Zahajovací rozvaha

Struktura rozvahy (v německé terminologii Bilanz) je stanovena v § 266 obchodního zákoníku HGB. Ze struktury rozvahy vyplývá, že pohledávky a závazky nejsou členěny dle doby splatnosti, proto jsou tyto položky uvedeny kumulovaně. V rozvaze jsou uvedeny nejprve názvy z německé předlohy, v závorce jsou poté české překlady či ekvivalenty. Vzhledem ke značnému rozsahu není většina nulových položek v rozvaze zastoupena. Rozvaha je uvedena v tabulce č. 11 na straně 68.

[90] *Preisliste und Teschnische Daten Gültig für das Modelljahr 2013: VW* [online]. 2012 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: http://www.nutzfahrzeugzentrum-offenbach.de/fileadmin/Redaktion/Nutzfahrzeuge/pl_der_caddy_du-2012-06.pdf

Tabulka č. 11: Počáteční rozvaha k 1. 1. 2015 v EUR

Aktivseite (Aktiva)	EUR (Netto)
A. Anlagevermögen (Dlouhodobý majetek)	10 562
I. Immaterielle Vermögensgegenstände (Nehmotný majetek)	0
II. Sachanlagen (Hmotný majetek)	10 562
III. Finanzanlagen (Finanční majetek)	0
B. Umlaufvermögen (Oběžná aktiva)	163 035
I. Vorräte (Zásoby)	83 189
II. Forderungen und sonstige Vermögensgegenstände (Pohledávky a ostatní aktiva)	34 623
III. Wertpapiere (Cenné papíry)	0
IV. Kassenbestand, Bundesbankguthaben, Guthaben bei Kreditinstituten und Schecks (Pokladní hotovost, vklady u spolkových a komerčních bank, šeky)	45 223
D. Aktive latente Steuern (Odložené daňové pohledávky)	0
Summe der Aktiva (Aktiva celkem)	173 597
Passivseite (Pasiva)	EUR (Netto)
A. Eigenkapital (Vlastní kapitál)	53 165
I. Privatkonto (Osobní účet - vklad podnikatele)	17 274
V. Jahresüberschuß/Jahresfehlbetrag (Čistý roční zisk/ztráta)	35 891
B. Rückstellungen (Rezervy)	0
C. Verbindlichkeiten (Závazky)	120 432
2. Verbindlichkeiten gegenüber Kreditinstituten (Závazky vůči bankám)	0
3. +4. +8. Anzahlungen auf Bestellungen (přijaté zálohy), Verbindlichkeiten aus Lieferungen und Leistungen (závazky z obchodních vztahů), sonstige Verbindlichkeiten (Jiné závazky)	120 432
E. Passive latente Steuern (Odložené daňové závazky)	0
Summe Der Passiva (Pasiva celkem)	173 597

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle Handelsgesetzbuch § 266, WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik a účetnictví fyzické osoby

Poznámky k částkám v rozvaze nalezneme na straně 70, a to v části o odpisech automobilu.

Účtování, účetní osnova a rozvrh

V SRN není legislativně předepsána forma účtového rozvrhu (Kontenplan) ani účtové osnovy (Kontenrahmen). Účetní jednotky si tak mohou sestavit vlastní účtový rozvrh a osnovu. V praxi jsou nicméně používány vzory, které pravidelně vydávají některé společnosti, např. poradenská, IT a právní společnost DATEV eG[91]. V diplomové práci vycházím z aktuální verze účtového rozvrhu s názvem DATEV SKR 04. Tento účtový rozvrh nalezneme v příloze č. 3. Jak již bylo řečeno v kapitole 6.3 na straně 40, v SRN se účtuje na strany Soll (Má dáti) a Haben (Dal).

[91] *HELIOS: Účetnictví (DE)* [online]. 2015 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: https://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Účetnictví_(DE)

Otevření účtů

Na počátku účetního období musí dojít k otevření všech účtů. Souvztažným účtem k účtům aktiv a pasiv je Eröffnungsbilanzkonto (Počáteční účet rozvážný), který však v účtovém rozvrhu DATEV SKR 04 chybí. Vzhledem k absenci legislativy upravující účtovou osnovu a rozvrh však není problémem takový účet využít. Princip je stejný, jak ho známe z účetnictví ČR[92]. Otevření účtů je naznačeno v tabulce č. 12, prázdná pole na stranách Soll a Haben znamenají zaúčtování na Eröffnungsbilanzkonto (Počáteční účet rozvážný).

Tabulka č. 12: Otevření účtů na počátku období

Operace	Částka v EUR	Soll (MD)	Haben (D)
Pkw (Automobil)	10 562	0520	
Bestände an Vorräten (Zásoby)	83 189	1000+1140	
Forderungen (Pohledávky)	34 623	12xx + 13xx + 14xx	
Kassenbestand, Guthaben bei Kreditinstituten (Pokladna, Peníze na účtech)	22 219	1600 + 1800	
Privatkonto (Vklad individuálního podnikatele)	11 471		2180
Jahresüberschuß (Čistý roční zisk)	35 670		2970
Verbindlichkeiten (Závazky)	103 452		31xx - 38xx

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby, účtové osnovy DATEV SKR 04 a WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik. s. 72.

Odpisy automobilu

Dlouhodobý hmotný movitý majetek je odepisován rovnoměrně, a to po dobu 6 let. Jelikož je osoba plátcem daně z obratu (plátce DPH), a uplatňuje nárok na odpočet této daně, může využít zvláštní dodatečný odpis (z německého originálu Sonderabschreibung) dle § § 7a – 7g zákona o dani z příjmů (EStG). Tento zvláštní odpis umožňuje odepsat dalších 20 % ze vstupní ceny majetku, a lze uplatnit do čtyř let následujících po roku pořízení majetku (zde je využit v prvním roce). Tyto odpisy můžeme dle české terminologie označit za daňové (mohou být i účetní). Odpisy zaokrouhlujeme matematicky[93]. Výpočet odpisu v roce 2013 nalezneme v tabulce č. 13 na straně 70.

[92] *Rechnungswesen-info.de: Das Eröffnungsbilanzkonto* [online]. 2015 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: http://www.rechnungswesen-info.de/ebk.html

[93] *Firmenwagen-Abschreibung leicht gemacht!* [online]. 2015 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: https://www.lexware.de/artikel/wie-schreibe-ich-meinen-firmenwagen-bestmoeglich-ab/

Tabulka č. 13: Odpis v roce pořízení

Položka	Výpočet	Částka v EUR
Pořizovací cena bez daně z přidané hodnoty MwSt		20 225
Roční odpis (Jahresabschreibung)	20 225/6	3 371
Běžný odpis v prvním roce (pořízení 6. 5. 2013)	(8/12)*3371	2 247
Zvláštní odpis v prvním roce (Sonderabschreibung)	20225*0,2	4 045
Celkový odpis v roce 2013	2247+4045	6 292

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby a Firmenwagen-Abschreibung leicht gemacht! [online]. 2015 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: https://www.lexware.de/artikel/wie-schreibe-ich-meinen-firmenwagen-bestmoeglich-ab

Odpis v běžném období (2015) poté vypočítáme jako pořizovací cena/doba odepisování (20 225/6). Odpis v roce 2015 činí 3371 EUR. Předpokládejme, že rozdíl, který vytvoří cena automobilu a odlišná výše odpisů v ČR a SRN (zejména v roce 2013), bude pro účely rozvahy částečně vykompenzován nižší částkou na účtu individuálního podnikatele Privatkonto (vyšší odpisy v roce 2013 způsobily nižší zisk a méně prostředků na účtu individuálního podnikatele), vyšší částkou na účtu „Čistý roční zisk“ (odpisy v ČR jsou v roce 2014 vyšší) a vyšší částkou u bankovních vkladů. Jelikož byl odpis za rok 2013 v SRN o 4 197 EUR vyšší, bude o tuto částku ponížen účet individuálního podnikatele. Rozdíl odpisů v roce 2014 činil 221 EUR, v ČR byl však odpis vyšší, proto bude přepočtený zisk za rok 2014 o tuto částku navýšen. Zbylým rozdílem, který vyplývá z rozdílu mezi skutečnou cenou automobilu, a cenou automobilu z ČR přepočtenou koeficientem pro SRN, bude navýšen zůstatek na bankovních účtech (osoba z ČR pořizovala automobil ze svých prostředků, žádný leasing ani úvěr). Vzhledem k účelu diplomové práce taková úprava rozvahových položek nijak neovlivní výsledky práce.

Účetní případy v průběhu období

Níže uvedené operace odpovídají účetním jevům fyzické osoby z České republiky. V tabulce č. 14 na straně 71 je zachyceno zaúčtování vybraných účetních operací v SRN (včetně přepočtených částek). Další informace o těchto operacích nalezneme na straně 58.

Tabulka č. 14: Reprezentativní účetní operace v průběhu období

Operace	Částka v EUR	Soll (MD)	Haben (D)
Montáž regulátoru	911	1210	4400
Daň z obratu (DPH)	173		3806
Nákup pohonných hmot	111	6530	1600
Daň z obratu (DPH)	21	1420	
Servis a údržba elektrárny	5 417	1210	4400
Daň z obratu (DPH)	1 029		3806
Převod z účtu do pokladny	1 009	1600	1460
Úhrada faktury	1 523	3300	1800
Výběr prostředků pro osobní spotřebu	561	2180	1600
Dodaný elektromateriál	4 380	1000	3300
Daň z obratu (DPH)	832	1420	
Inkaso faktury	3 257	1800	1210

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby, účtové osnovy DATEV SKR 04 a WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik.

U účetních případů je uplatněna daň z přidané hodnoty 19 %, což je základní sazba. Snížená sazba 7 % se využívá kupříkladu u potravin, knih a ubytovacích služeb[94].
Celkový způsob účtování je téměř totožný, rozdílné jsou pouze čísla a názvy účtů. U zásob zde dochází k účtování na sklad, což odpovídá českému účtování o zásobách způsobem A. Další možností je okamžité zaúčtování zásob do nákladů (v ČR způsob B)[95].

9.3.4 Účetní uzávěrka a závěrka

Účetní závěrce předchází uzavření účtů, které probíhá způsobem znázorněným v tabulce č. 15. Zúčtování aktivních a pasivních účtů probíhá na účet 9100 Schlussbilanzkonto (Konečný účet rozvážný). Nákladové a výnosové účty se zúčtují na účet 9200 Gewinn- und Verlustkonto (Účet zisků a ztrát).

Tabulka č. 15: Vybrané uzávěrkové operace

Operace	Soll (MD)	Haben (D)
Uzavření aktivních účtů	9100	aktivní účty
Uzavření pasivních účtů	pasivní účty	9100
Uzavření nákladových účtů	9200	Nákladové účty
Uzavření výnosových účtů	Výnosové účty	9200

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby, účtové osnovy DATEV SKR 04 a WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik.

[94] Umsatzsteuergesetz. *§ 12*
[95] WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. *Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik*. 2015, s. 163.

Rozvaha

K 31. 12. 2015 sestavila fyzická osoba v SRN rozvahu, která je upravena v § 266 obchodního zákoníku HGB. Většina nulových položek není v rozvaze pro přehlednost zobrazena. Rozvaha je uvedena v tabulce č. 16.

Tabulka č. 16: Rozvaha (netto) k 31. 12. 2015 v EUR

Aktivseite (Aktiva)	2015	2014
A. Anlagevermögen (Dlouhodobý majetek)	7 191	10 562
I. Immaterielle Vermögensgegenstände (Nehmotný majetek)	0	0
II. Sachanlagen (Hmotný majetek)	7 191	10 562
III. Finanzanlagen (Finanční majetek)	0	0
B. Umlaufvermögen (Oběžná aktiva)	141 012	163 035
I. Vorräte (zásoby)	80 196	83 189
II. Forderungen und sonstige Vermögensgegenstände (Pohledávky a ostatní aktiva)	28 139	34 623
III. Wertpapiere (Cenné papíry)	0	0
IV. Kassenbestand, Bundesbankguthaben, Guthaben bei Kreditinstituten und Schecks (Pokladní hotovost, vklady u spolkových a komerčních bank, šeky)	32 677	45 223
D. Aktive latente Steuern (Odložené daňové pohledávky)	0	0
Summe der Aktiva (Aktiva celkem)	148 203	173 597
Passivseite (Pasiva)	2015	2014
A. Eigenkapital (Vlastní kapitál)	40 626	53 165
I. Privatkonto (Osobní účet - vklad podnikatele)	12 610	17 274
V. Jahresüberschuß/Jahresfehlbetrag (Čistý roční zisk/ztráta)	28 016	35 891
B. Rückstellungen (Rezervy)	0	0
C. Verbindlichkeiten (Závazky)	107 577	120 432
2. Verbindlichkeiten gegenüber Kreditinstituten (Závazky vůči bankám)	0	0
3. +4. +8. Anzahlungen auf Bestellungen (přijaté zálohy), Verbindlichkeiten aus Lieferungen und Leistungen (závazky z obchodních vztahů), sonstige Verbindlichkeiten (Jiné závazky)	107 577	120 432
E. Passive latente Steuern (Odložené daňové závazky)	0	0
Summe Der Passiva (Pasiva celkem)	148 203	173 597

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby, WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik a Handelsgesetzbuch. § 266

Vzhledem ke způsobu účtování některých položek (zde odpisů) se rozvaha uvádí v podobě Netto (tzv. bez korekcí jako v ČR). Částky v rozvaze vychází z českého účetnictví po přepočtení koeficientem a směnným kurzem, nicméně některé položky jsou výsledkem hospodářské činnosti v SRN (čistý roční zisk, hmotný majetek). Tyto položky se od účetnictví v ČR liší kvůli rozdílným odpisům a odvodům. Další informace o přepočtených částkách nalezneme v komentáři k odpisům automobilu na straně 70.

Výkaz zisků a ztrát

V SRN existují dvě podoby výkazu zisků a ztrát (v německé terminologii Gewinn- und Verlustrechnung), a to v členění dle celkových nákladů (z německého originálu Gesamtkostenverfahren) a „nákladů obratu“ (z německého originálu Umsatzkostenverfahren)[96]. První podoba výkazu zisků a ztrát (Gesamtkostenverfahren) je podobnější výkazu sestavovanému v ČR (druhové členění), proto zde bude použita. Výkaz zisků a ztrát k 31. 12. 2015 je uveden v tabulce č. 17. Většina nulových položek není ve výkazu zisků a ztrát pro přehlednost zobrazena. Jelikož z dostupných dat není možné zjistit přesnou strukturu nákladů (spotřeba materiálu a jiné provozní náklady), jsou příslušné náklady rovnoměrně rozděleny mezi tyto položky. Tato úprava neovlivní výsledek hospodaření ani daňovou a jinou povinnost, tudíž její použití není problematické.

Tabulka č. 17: Výkaz zisků a ztrát k 31. 12. 2015

Položka	Částka v EUR
1. Umsatzerlöse (Tržby)	329 245
2. Erhöhung oder Verminderung des Bestands an fertigen und unfertigen Erzeugnissen (Zvýšení nebo snížení stavu dokončených a nedokončených výrobků)	0
3. andere aktivierte Eigenleistungen (Ostatní aktivované vlastní výkony)	0
4. sonstige betriebliche Erträge (Ostatní provozní výnosy)	2 802
Gesamtleistung (Celkové výkony)	332 047
5. Materialaufwand (Spotřeba materiálu)	114 824
6. Personalaufwand (Osobní náklady)	60 905
7. Abschreibungen (Odpisy)	3 371
8. sonstige betriebliche Aufwendungen (Jiné provozní náklady)	115 068
Betriebsergebnis (Provozní výsledek)	37 879
11. sonstige Zinsen und ähnliche Erträge (Úroky a podobné výnosy)	0
13. Zinsen und ähnliche Aufwendungen (Úroky a podobné náklady)	105
Ergebnis der gewöhnlichen Geschäftstätigkeit (Výsledek z běžné činnosti)	37 774
15. außerordentliche Erträge (Mimořádné výnosy)	0
16. außerordentliche Aufwendungen (Mimořádné náklady)	0
Außerordentliches Ergebnis (Výsledek z mimořádné činnosti)	0
18. Steuern vom Einkommen und vom Ertrag (Daně z příjmů a výnosů)	9 446
Ergebnis nach Steuern (Výsledek hospodaření po zdanění)	28 328
19. sonstige Steuern (Ostatní daně)	312
Jahresüberschuss/Jahresfehlbetrag. (Roční zisk/roční ztráta)	28 016

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby, WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik a Handelsgesetzbuch. § 275

[96] Handelsgesetzbuch § 275

Výpočet daní (daň z příjmů, solidární příplatek, živnostenská daň) je uveden v následující kapitole.

9.3.5 Daňová povinnost

Výsledná daňová povinnost se v SRN skládá z několika dílčích daní, které jsou vypočítány v této kapitole. Stěžejní daní je daň z příjmů, která fyzickou osobu zatíží nejvíce. Nejprve je nutné vypočítat tzv. zdanitelný příjem (z německého originálu zu versteuerndes Einkommen). Obecné schéma výpočtu je uvedeno v tabulce č. 18 (§§ v této tabulce se odvolávají na zákon o daních z příjmů EStG). Slevy na dani uplatňují pouze osoby, které splňují určité podmínky (např. sleva pro samoživitele - Alleinerziehende) [97].

Tabulka č. 18: Postup při výpočtu zdanitelného příjmu

Z německého originálu	Překlad
Summe der Einkünfte	Souhrn příjmů
- Entlastungsbeträge §§ 24a, b	- Slevy na dani
= Gesamtbetrag der Einkünfte	= Úhrnná částka příjmů
- Verlust Vor- oder Rückgang § 10d	- Ztráta
- Sonderausgaben §§ 10 - 10c	- Zvláštní výdaje
- Außergewöhnliche Belastungen §§ 33 - 33b	- Mimořádné náklady
- "wie Sonderausgaben" §§ 10e - 10i	- Další zvláštní výdaje
= Einkommen	= Příjem
- Kinderfreibeträge § 31, § 32 (6)	- Nezdanitelné částky na děti
= zu versteuerndes Einkommen	= Zdanitelný příjem

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle WARSÖNKE, Annette. Einkommensteuer leicht gemacht, 2015, s. 13

Základ pro výpočet zdanitelného příjmu je v konkrétním případě dán rozdílem mezi celkovými výkony a provozními a dalšími náklady (332 047 - 278 392 EUR). Další úprava této částky s cílem získání zdanitelného příjmu je uvedena v tabulce č. 19.

Tabulka č. 19: Výpočet zdanitelného příjmu

Položka	Částka v EUR
Příjem bez odečtení zvláštních výdajů (ohne Sonderausgaben)	53 655
Příspěvky na zdravotní pojištění (Krankenversicherung)	-7 365,66
Příspěvky na pojištění na péči (Pflegeversicherung)	-1 163,28
Příspěvky na důchodové pojištění (Rentenversicherung)	-5 027
Zdanitelný příjem (Zu versteuerndes Einkommen)	40 099,06

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby a WARSÖNKE, Annette. Einkommensteuer leicht gemacht, 2015.

Výpočty zdravotního a sociálního pojištění jsou uvedeny v kapitole 9.3.6 na straně 77, daňově uznatelné části těchto odvodů pak v této kapitole na straně 76.

[97] SCHREIBER, Ulrich. *Besteuerung der Unternehmen: eine Einführung in Steuerrecht und Steuerwirkung*. 2012

Jakmile získáme zdanitelný příjem, určíme, dle jakého vzorce se bude daň z příjmu počítat. Volba vzorce je totiž závislá na výši zdanitelného příjmu. Dle § 32a zákona o daních z příjmů EStG zařadíme fyzickou osobu do tarifu se zdanitelným příjmem mezi 13 470 EUR a 52 881 EUR. Teoretické východisko je uvedeno v kapitole 7.1.6 na straně 45. Výpočet daně z příjmu je uveden v tabulce č. 20.

Tabulka č. 20: Výpočet daně z příjmů

Výpočet
x = Zu versteuerndes Einkommen (zdanitelný příjem)
x = 40 099 EUR (viz předchozí tabulka)
z = (x –13469)/10000
z = (40099-13469)/10000
z = 2,663
Daň z příjmů (Einkommensteuer) = (228,74 * z + 2 397) * z + 948,68
Daň z příjmů (Einkommensteuer) = (228,74 * 2,663 + 2 397) * 2,663 + 948,68
Daň z příjmů (Einkommensteuer) = 8 954 EUR (zaokrouhleno na celá eura dle § 32a EStG)

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle účetnictví fyzické osoby a Einkommensteuergesetz § 32a

Výsledná daň z příjmů je ponížena o živnostenskou daň (z německého originálu Gewerbesteuer), která v případě konkrétní fyzické osoby činí 1 747 EUR. Výpočet této daně nalezneme v části o živnostenské dani na straně 76. Celková výše daně z příjmů tedy činí 7 207 EUR (8 954 - 1 747).

Společné zdanění manželů

Vzhledem k nedostupným údajům o příjmech manželky a náročnosti výpočtů tato práce nezohledňuje společné zdanění manželů. Rozsahem by komparace individuálního zdanění a společného zdanění manželů odpovídala samostatné práci (z hlediska daňové optimalizace).

Daň spojená s automobilem

Fyzická osoba má povinnost platit daň z motorových vozidel (z německého originálu Kraftfahrzeugsteuer) [98]. Tato daň je vypočítána na základě typu a hmotnosti vozidla, typu paliva, emisí oxidu uhličitého (g/km), data uvedení do provozu a objemu motoru. Výše daně z motorových vozidel činí 312 EUR za rok[99]. Tato daň je pro účely daně z příjmů daňově uznatelná, neboť se jedná o provozní výdaj (z německého originálu Betriebausgabe) dle § 4 zákona o daních z příjmů (za předpokladu užití pro podnikání). Ve výkazu zisků a ztrát ji uvádíme mezi ostatní daně (sonstinge Steuern) [100].

[98] Kraftfahrzeugsteuergesetz § 1

[99] *Personenkraftwagen: kfz-steuer* [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: http://www.kfz-steuer.de/kfz-steuer_pkw_neu.php

[100] *Rechnungslegung nach deutschem Handelsrecht (HGB)* [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: http://www.boeckler.de/pdf/mbf_ja_hgb_kapitel3.pdf

Penzijní připojištění

Pokud chceme docílit přesnější analýzy a komparace, musíme zohlednit, že si fyzická osoba v ČR spoří 1500 Kč měsíčně na penzijní připojištění. Po přepočtení této částky dle koeficientu 3,059 a průměrného směnného kurzu za rok 2015 27,283 Kč/EUR vychází, že by osoba v SRN spořila 168 EUR měsíčně. Vzhledem k odlišné konstrukci oblasti sociálního pojištění v ČR a SRN předpokládejme, že si tyto prostředky dobrovolně ukládá nad rámec důchodového pojištění v Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd (více v kapitole 9.3.6 na straně 78), a to pouze pro účely komparace daní z příjmů.

Zdravotní a sociální pojištění

Příspěvky na zdravotní a sociální pojištění patří mezi zvláštní výdaje (z německého originálu Sonderausgaben) dle § 10 zákona o daních z příjmů EStG, které jsou obecně daňově uznatelné. Daňová uznatelnost konkrétních složek pojištění je uvedena níže. Samotné určení sociálního a zdravotního pojištění nalezneme v kapitole 9.3.6 na straně 77.

Příspěvky na zdravotní pojištění (Krankenversicherung) jsou daňově uznatelnou položkou do určité výše, a to dle prvního odstavce § 10 EStG bodu 3. písmena a). Celková výše příspěvků na zdravotní pojištění za rok 2015 činí 7 672,56 EUR, daňově uznatelná je pak tato částka snížená o 4%, tj. o 306,9 EUR (7 672,56*0,04).

Příspěvky na pojištění na péči (Pflegeversicherung) jsou daňově uznatelným výdajem, podle prvního odstavce § 10 EStG bodu 3. písmena b), a to v plné výši 1 163,28 EUR ročně.

Příspěvky na důchodové pojištění (Rentenversicherung) jsou uznatelné do určité výše dle prvního odstavce § 10 EStG bodu 2. písmena a). V tomto případě jsou daňově uznatelné příspěvky na důchodové pojištění ve výši 5 027 EUR (příspěvky na důchodové pojištění + obdoba „penzijního připojištění“) [101].

O daňové uznatelnosti příspěvků na pojištění nezaměstnanosti (Arbeitslosenversicherung), které jsou upraveny v prvním odstavci § 10 EStG bodu 3a, se vedou spory, proto v rámci opatrnosti budeme v diplomové práci předpokládat, že jsou tyto příspěvky daňově neuznatelné[102].

Živnostenská daň

Dle § 2 zákona o živnostenské dani (z německého originálu Gewerbesteuergesetz) je fyzická osoba povinna odvádět živnostenskou daň. V bavorské obci Aichen, kde osoba působí, je sazba (z německého originálu Hebesatz) této daně 320 %[103]. Zdanitelný příjem se sníží o 24 500 EUR, a vynásobí všeobecně platnou sazbou živnostenské daně 3,5 %. Tato částka je poté znovu vynásobena, a to sazbou obce Aichen (320%).

Výpočet:

*15 599*0,035=545,97*

*545,97*3,2=1 747 EUR*

---

[101] *Lohn- und Einkommensteuer - Steuerrechner 2016, 2015, 2014, 2013* [online]. [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: http://www.n-heydorn.de/steuer.html

[102] *Nichtabziehbarkeit von Beiträgen zur Arbeitslosenversicherung* [online]. [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: https://www.haufe.de/steuern/finanzverwaltung/nichtabziehbarkeit-von-beitraegen-zur-arbeitslosenversicherung_164_224138.html

[103] *Gewerbeamt Aichen* [online]. [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: http://www.haundis-portal.de/gewerbeanmeldung-branche-handwerk-%E2%80%A2-bau-aichen-34-097745733166.html

Živnostenská daň tedy činí 1 747 EUR. Fyzická osoba si může od výsledné daně z příjmů odečíst až 380 % z částky 545,97, a to dle § 35 zákona o daních z příjmů EStG. Pokud by osoba působila v jiné obci se sazbou živnostenské daně vyšší než 380 %, mohla by si daň z příjmů snížit až o 2 075 EUR, nicméně v konkrétním případě si odečte pouze 1 747 EUR (tj. přesnou výši živnostenské daně). Daň z příjmů totiž nemůže být snížena o částku vyšší než je živnostenská daň.

Solidární příplatek

Fyzická osoba má rovněž povinnost platit solidární příplatek (z německého originálu Solidaritätszuschlag). Tato daň je vypočítána podílem původní výše daně z příjmů a zdanitelného příjmu. Následně je uplatněna sazba solidárního příplatku 5,5 %. Výsledným koeficientem se vynásobí zdanitelný příjem[104].

Výpočet:

*(8 954/40 099)*100=22,3297*

*0,055*22,3297=1,2281*

*40 099*0,012281=492,47 EUR*

Fyzická osoba platí za rok 2015 solidární příplatek ve výši 492,47 EUR.

9.3.6 Zdravotní a sociální pojištění

Zdravotní pojištění

Podnikající fyzická osoba je povinna účastnit se zdravotního pojištění v SRN. Jelikož má osoba na výběr z různých státních a soukromých zdravotních pojišťoven, pro účely diplomové práce zvolíme státní zdravotní pojišťovnu Allgemeine Ortskrankenkassen (AOK). Výpočet pojistného, který je uveden níže, se liší dle jednotlivých pojišťoven a spolkových zemí (zde počítáme pojistné pro AOK Bavorsko). Základní sazba zdravotního pojištění pro rok 2015 14,6 % je navýšena o 0,9 % (příplatková sazba AOK Bayern)[105]. Pojistné na zdravotní pojištění odpovídá procentní části z příjmů po odečtení příslušných výdajů (náklady na podnikatelské prostory, osobní náklady, odpisy, nikoli však sociální pojištění za podnikající fyzickou osobu), nicméně v konkrétním případě se výpočet provede z hraniční částky (tzv. Beitragsbemessungsgrenze) 4 125 EUR měsíčně, a to i za předpokladu, že jsou reálné výdělky vyšší (jedná se tedy o maximální vyměřovací základ, tzv. Beitragsbemessungsgrenze). Fyzická osoba v tomto případě nemusí zdravotní pojišťovně dokládat příjmy[106] [107]. Měsíční pojistné na zdravotní pojištění v tomto případě činí 639,38 EUR (Maximální vyměřovací základ*sazba, tj. 4 125*0,155).

Sociální pojištění

Fyzická osoba se bude v SRN účastnit rovněž jednotlivých složek sociálního pojištění. Hlavní složkou sociálního pojištění je důchodového pojištění (z německého originálu

[104] Solidaritätszuschlaggesetz § 4

[105] *Beitragssätze 2015* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: http://www.aok-business.de/bayern/tools-service/beitraege-und-rechengroessen/vorjahreswerte/beitragssaetze-2015/

[106] *Krankenkassenbeiträge für Selbstständige* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: https://bayern.aok.de/inhalt/krankenkassenbeitraege-fuer-selbststaendige-1/

[107] *Beitragsbemessungsgrenzen und Beitragssätze 2016/2015* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: https://www.vdek.com/vertragspartner/arbeitgeber/beitragssaetze.html

Rentenversicherung). Stejně jako u zdravotního pojištění si může osoba zvolit, u jaké instituce bude pojištěna. Na výběr má ze soukromých institucí, ale také ze státních pojišťoven, které se dělí na spolkové a regionální. Fyzická osoba se rozhodla uzavřít důchodové pojištění u regionální pojišťovny Deutsche Rentenversicherung Bayern Süd. Sazba důchodového pojištění v roce 2015 dosahovala výše 18,7 %, maximální měsíční příspěvek pak 1 131,35 EUR[108]. Podnikající fyzická osoba platí předpisem stanovený příspěvek (z německého originálu Regelbeitrag) na důchodové pojištění pro „staré spolkové země" (vysvětlení v kapitole 7.2.2 na straně 49) pro rok 2015 ve výši 530,15 EUR měsíčně, a to bez ohledu na výši příjmů. Tento příspěvek se pro podnikatele stanovuje každoročně, v roce 2016 činí jeho výše 543,24 EUR pro „staré spolkové země" a 471,24 EUR pro „nové spolkové země". V prvních třech kalendářních letech následujících po roce zahájení podnikání může fyzická osoba platit poloviční výši těchto stanovených příspěvků[109]. Fyzická osoba platí taktéž pojištění nezaměstnanosti (z německého originálu Arbeitslosenversicherung), jehož sazba v roce 2015 i 2016 činí 3 %. I v tomto případě je uplatněna paušální měsíční částka 82,95 EUR v roce 2015. V prvních dvou letech účasti na pojištění nezaměstnanosti se tato suma snižuje na polovinu[110]. Fyzická osoba platí také pojištění na péči (z německého originálu Pflegeversicherung) ve výši 96,94 EUR měsíčně, což je maximální výše příspěvku pro rok 2015[111]. Skutečná částka příspěvku na pojištění na péči by totiž s ohledem na výdělky fyzické osoby a „maximální vyměřovací základ" (Beitragsbemessungsgrenze) 4 125 EUR byla vyšší. V rámci další komparace budeme předpokládat, že osoba v SRN působí již delší dobu (déle než 3 roky), neboť odvody jsou v prvních letech nižší, což by přineslo zkreslené výsledky (předpokládáme podnikání v delším časovém horizontu). Důvody pro zvolení konkrétních pojišťoven nalezneme v kapitole 11 na straně 86.

---

[108] *Werte der Rentenversicherung* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: http://www.deutsche-rentenversicherung.de/Allgemein/de/Navigation/6_Wir_ueber_uns/02_Fakten_und_Zahlen/01_werte_der_rentenversicherung/werte_der_rv_node.html

[109] DEUTSCHE RENTENVERSICHERUNG. *Ich und meine Rente: Selbständig – wie die Rentenversicherung Sie schützt*. s. 23.

[110] *So geht: Freiwillige Arbeitslosenversicherung - von Antrag & Anspruch bis Kündigung* [online]. [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: https://www.gruenderkueche.de/fachartikel/freiwillige-arbeitslosenversicherung-kosten-antrag-voraussetzungen/

[111] *Beitragsbemessungsgrenzen und Beitragssätze 2016/2015* [online]. [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: https://www.vdek.com/vertragspartner/arbeitgeber/beitragssaetze.html

10 KOMPARACE DAŇOVÝCH A ÚČETNÍCH ASPEKTŮ PODNIKÁNÍ KONKRÉTNÍ FYZICKÉ OSOBY

Na základě předchozí aplikace teoretických a legislativních poznatků na konkrétní podnikající fyzickou osobu jsou v této kapitole srovnány související daňové a účetní aspekty v ČR a SRN (komparace se vztahuje k roku 2015). Samostatná komparace teoretických a legislativních východisek je v obecné rovině uvedena v kapitole 8 na straně 51. Veškeré údaje jsou vztaženy ke konkrétní spolkové zemi Bavorsko, a konkrétní obci Aichen (odvody se liší nejen napříč spolkovými zeměmi, ale také jednotlivými obcemi).

Zahájení podnikání

Úprava podnikání fyzických osob je ve srovnávaných zemích téměř totožná. Vznik podnikání (živnosti) je v konkrétním případě podmíněn doložením odborné způsobilosti, a to jak v ČR, tak v SRN. Za prvotní ohlášení živnosti si živnostenský úřad účtuje 1 000 Kč, v SRN poté 75 EUR.

Účetnictví

Účetnictví podnikající fyzické osoby je v ČR i SRN větších rozdílů prosté, samotný princip účtování je téměř identický, odlišnosti nicméně nalezneme i zde, a to kupříkladu v oblasti účtové osnovy nebo odpisů. Drobné rozdíly vyplývají i z podoby či struktury rozvahy a výkazu zisků a ztrát (ve výkazu zisků a ztrát v SRN nenalezneme výsledek hospodaření před zdaněním nebo finanční výsledek hospodaření, v rozvaze jsou rezervy samostatnou položkou nad cizími zdroji), účetní závěrka je však ve své podstatě velice podobná. Konkrétní fyzická osoba nemá v ČR ani SRN povinnost vést účetnictví, jelikož jej však v ČR na základě svého rozhodnutí vede, pro srovnatelnost jsme určili, že účetnictví povede i v SRN. Pokud by osoba neměla zájem vést účetnictví, mohla by v ČR využít daňovou evidenci, v SRN by poté použila obdobu daňové evidence EÜR, což je zákonem stanovená metoda pro zjištění zisku (informace o EÜR nalezneme v kapitole 6.4 na straně 40). Jak již bylo zmíněno, podoba účtové osnovy není v SRN legislativně upravena, fyzická osoba tak stejně jako mnohé další subjekty využívá účtovou osnovu DATEV SKR 04, kterou sestavuje společnost DATEV eG. Jestliže porovnáme směrnou účtovou osnovu z ČR s účtovou osnovou DATEV SKR 04, zjistíme odlišné rozdělení účtů do účtových tříd. V SRN jsou dle DATEV SKR 04 nákladové účty v účtových třídách 5, 6 a 7 (v ČR účtová třída 5), výnosové účty v účtových třídách 4 a 7 (v ČR účtová třída 6), a závěrkové účty v účtové třídě 9 (v ČR účtová třída 7). Rozdílné je taktéž seskupení aktivních a pasivních účtů v účtových třídách 0, 1, 2 a 3. Hlavní odlišností v oblasti odpisů je poté fakt, že fyzická osoba v SRN účtuje odpisy přímo, a to jako úbytek na příslušném majetkovém účtu bez použití účtu oprávek (souvztažně jsou použity nákladové účty Abschreibungen z účtové třídy 6). Z pohledu komparace je ale zajímavější daňová oblast, kde nalezneme diametrální odlišnosti prakticky ve všech směrech.

Daňové aspekty

Daň z příjmů fyzických osob je určena velice odlišnými výpočty, rozdílem je ale také samotná daňová zátěž. Fyzická osoba v ČR nejprve určí dílčí základ daně upravením výsledku hospodaření před zdaněním o sociální a zdravotní pojištění hrazené za podnikatele (+), a o rozdíl mezi účetními a daňovými odpisy (-). Posléze od tohoto dílčího základu daně

odečte nezdanitelnou část základu daně, a tuto sumu zaokrouhlí na celá sta Kč dolů. Na tento základ daně (394 800 Kč) uplatní jednotnou sazbu daně z příjmů fyzických osob ve výši 15 %, a od výsledku odečte slevu na poplatníka. Výsledná daň z příjmů fyzické osoby v ČR činí 34 380 Kč. Tato fyzická osoba nemá povinnost platit solidární zvýšení daně. Určení výše daně z příjmů fyzických osob v SRN je naproti tomu ovlivněno skutečností, že je zde uplatněna klouzavě progresivní daň. Fyzická osoba nejprve musí určit zdanitelný příjem (obdoba základu daně), který je dán rozdílem mezi celkovými výkony a provozními a dalšími náklady, od kterých se odečte uznatelná část ze zaplaceného zdravotního a sociálního pojištění. Je vhodné zdůraznit, že v SRN v konkrétním případě chybí možnost uplatnit výdaje stanovené procentem z příjmů (více v kapitole 8 na straně 52). Zdanitelný příjem tedy činí 40 099 EUR, a je zařazen do příjmového pásma 13 470 EUR - 52 881 EUR, které má jako každé příjmové pásmo odlišný způsob výpočtu samotné daňové povinnosti. Konkrétní vzorec pro výpočet daně z příjmů v tomto příjmovém pásmu má následující podobu:

*Daň=(228,74 * z + 2 397) * z + 948,68*
z=(x –13469)/10 000
x=zdanitelný příjem

Výsledkem je daň z příjmů ve výši 8 954 EUR (zaokrouhleno na celá EUR dle § 32a zákona o daní z příjmů EStG). V SRN však vstupuje do celkové daňové zátěže podnikající fyzické osoby rovněž solidární příplatek (i pro nízkopříjmové skupiny) a živnostenská daň. Solidární příplatek se vypočítá vynásobením zdanitelného příjmu a 5,5 % z efektivní sazby daně z příjmů. V konkrétním případě pak činí solidární příplatek 492,47 EUR (bez zaokrouhlení). Všeobecná sazba živnostenské daně činí 3,5 %, ve výpočtu navíc figuruje i zvláštní sazba, která závisí na obci, kde osoba působí. Živnostenská daň se vypočítá snížením zdanitelného příjmu o 24 500 EUR, tato částka se poté vynásobí všeobecnou sazbou 3,5 % a sazbou obce, která v konkrétním případě činí 320 %. Fyzická osoba má také možnost snížit daň z příjmů o zaplacenou živnostenskou daň. Živnostenská daň činí 1 747 EUR, daň z příjmů po jejím odečtení pak poklesne na 7 207 EUR. Jelikož není fyzická osoba členem církve, nemá povinnost platit církevní daň v konkrétní výši 8 %. Celkové daňové odvody konkrétní fyzické osoby, jsou uvedeny v tabulce č. 21 na straně 81. Pro komparaci efektivní sazby daně a pojištění, a celkové zátěže je v čitateli využita výše příslušných odvodů, jmenovatel poté zahrnuje hrubý příjem v různých modifikacích. V případě srovnání daňové zátěže se za hrubý příjem dosazuje základ daně (v SRN zdanitelný příjem), v případě komparace pojistného a celkové výše odvodů je poté využit rozdíl mezi příjmy a výdaji (bez zahrnutí pojistného a daní)[112].

[112] VÍTEK, Leoš. *Ekonomická analýza zdanění příjmů*. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2008. ISBN 978-80-86684-50-5.

Tabulka č. 21: Srovnání daňové zátěže

	ČR	SRN
Základ daně (Zdanitelný příjem)	394 800 Kč	40 099 EUR
Skutečná daň z příjmů	34 380 Kč	7 207 EUR
Daň z příjmů bez odpočtu živnostenské daně	x	8 954 EUR
Solidární příplatek	x	492,47 EUR
Živnostenská daň	x	1 747 EUR
Daně celkem	34 380 Kč	9 446,47 EUR
Efektivní sazba daně z příjmů	8,71 %	22,33 %
Efektivní sazba celkem	x	23,56 %

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle závěrů z praktické části

Z hlediska komparace jsou relevantní procentní údaje, nikoliv absolutní čísla. Můžeme si všimnout, že v SRN je efektivní sazba daně více než dvojnásobná, navíc se platí živnostenská daň a solidární příplatek.

Pro úplnost jsou srovnány rovněž základní aspekty daně z přidané hodnoty popř. daně z obratu (obdoba DPH v SRN). Povinnost platit DPH se vztahuje na podnikatele, kteří za 12 bezprostředně předcházejících měsíců překročí obrat 1 000 000 Kč (mimo jiné podmínky jako např. mezinárodní poskytnutí služby). Plátcem daně z obratu je poté osoba, jejíž obrat za minulé účetní období překročil 17 500 EUR, a která očekává, že obrat za běžné účetní období přesáhne 50 000 EUR. V ČR existuje základní sazba DPH ve výši 21 %, první snížená sazba ve výši 15 %, a druhá snížená sazba ve výši 10 %. V SRN jsou pouze dvě sazby daně z obratu, a to základní ve výši 19 % a snížená ve výši 7 %. Konkrétní fyzická osoba v ČR i SRN má tudíž povinnost být plátcem daně z přidané hodnoty, popř. daně z obratu.

Zdravotní a sociální pojištění

Výše pojistného na zdravotní a sociální pojištění je v ČR poměrně přesně určena, jedinou dobrovolnou oblastí zůstává nemocenské pojištění. Pojistné na zdravotní pojištění je dáno součinem sazby 13,5 % (ve výpočtu 0,135) a vyměřovacího základu, což polovina rozdílu mezi příjmy a výdaji. Pojistné na zdravotní pojištění tedy činí 27 055 Kč. Sociální pojištění je pak vypočítáno z poloviny základu daně (bez odečtení nezdanitelných částí), které je vzhledem ke skutečnosti, že se osoba neúčastní nemocenského pojištění, vynásobeno sazbou 29,2 % (ve výpočtu 0,292). Výsledné pojistné na sociální pojištění tudíž činí 58 518 Kč. Oblast zdravotního a zejména sociálního pojištění v SRN však vykazuje větší variabilitu. Fyzická osoba dobrovolně volí zdravotní i sociální pojišťovnu, a to z nabídky státních i soukromých pojišťoven. Základní sazba zdravotního pojištění 14,6 % je navýšena o příplatek zdravotní pojišťovny AOK 0,9 %, tato sazba je poté v konkrétním případě s ohledem na výdělky uplatněna na maximální vyměřovací základ 4 125 EUR. Výsledkem je měsíční pojistné na zdravotní pojištění ve výši 639,38 EUR. Jestliže je oblast zdravotního pojištění do určité míry podobná, větší rozdíly nalezneme v oblasti sociálního pojištění. Výši důchodového pojištění lze určit více způsoby, v diplomové práci je uplatněn fixní příspěvek 530,15 EUR měsíčně, který je stanoven pro živnostníky. Dalším způsobem je uplatnění sazby

18,7 % na vyměřovací základ, nebo dobrovolná výše příspěvku, která ovšem nesmí překročit 1 131,35 EUR měsíčně. Fyzická osoba platí rovněž pojištění nezaměstnanosti, jehož pojistné je určeno paušální měsíční částkou 82,95 EUR, a pojištění na péči, ve výši 96,94 EUR, což je maximální měsíční výše příspěvku pro rok 2015. Jak můžeme z výše uvedeného vidět, maximální vyměřovací základy u zdravotního pojištění a pojištění na péči ovlivňují u fyzické osoby v SRN výši pojistného. Obecně tedy platí, že v SRN jsou maximální vyměřovací základy stanoveny jen lehce nad průměrnými výdělky (např. 14,2 % nad průměrnou mzdou). Zatímco v ČR není pojistné na zdravotní a sociální pojištění za podnikající fyzickou osobu daňově uznatelným výdajem, v SRN je do určité výše daňově uznatelné. Celkové odvody na pojistném, které platí konkrétní fyzická osoba, jsou uvedeny v tabulce č. 22.

Tabulka č. 22: Srovnání výše odvodů na pojistném

	ČR	SRN
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	400 805 Kč	53 655 EUR
Pojistné na zdravotní pojištění	27 055 Kč	7 672,56 EUR
Pojistné na sociální pojištění	58 518 Kč	8 520,48 EUR
Pojistné celkem	85 573 Kč	16 193,04 EUR
Efektivní sazba zdravotního pojištění	6,75 %	14,29 %
Efektivní sazba sociálního pojištění	14,60 %	15,88 %
Efektivní sazba celkem	21,35 %	30,18 %

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle závěrů z praktické části

Jak je ze srovnání procentních údajů patrné, fyzická osoba v SRN podléhá vyšší zátěži odvodů na sociálním a zejména zdravotním pojištění. Vzhledem ke skutečnosti, že výše sociálního pojištění v SRN je do jisté míry závislá na rozhodnutí konkrétní fyzické osoby, by mohl rozdíl v zátěži narůst (pokud by osoba dobrovolně platila vyšší pojistné na sociální pojištění).

Celkové odvody

Součástí komparace je také celková výše odvodů na daních a pojistném. V tabulce č. 23 nalezneme celkové zatížení fyzické osoby těmito odvody vyjádřené v procentech.

Tabulka č. 23: Srovnání výše celkových odvodů

	ČR	SRN
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	400 805 Kč	53 655 EUR
Celkové daňové odvody	34 380 Kč	9 446,47 EUR
Celkové odvody na pojistném	85 573 Kč	16 193 EUR
Odvody celkem	119 953 Kč	25 639,47 EUR
Efektivní sazba celkových odvodů	29,93 %	47,79 %

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle závěrů z praktické části

Celková zátěž konkrétní fyzické osoby je v SRN o necelé dvě třetiny vyšší.

Lhůty

Fyzická osoba má v ČR povinnost podat daňové přiznání za rok 2015 nejpozději do 1. 4. 2016, pokud by však využila služeb daňového poradce, prodloužila by se lhůta pro podání daňového přiznání do 1. 7. 2016. V SRN by tato osoba musela podat daňové přiznání za rok 2015 do 31. 5. 2016, popřípadě do 31. 12. 2016, pokud by využila služeb daňového poradce. Při podávání přehledů na zdravotní pojišťovnu musí fyzická osoba v ČR dodržet termín 2. 5. 2016, jestliže by ale využila služeb daňového poradce, prodloužil by se tento termín až do 1. 8. 2016 (navíc by musela tuto skutečnost doložit v základním termínu) [113]. V případě sociálního pojištění je situace obdobná, výjimkou je nicméně lhůta pro doložení využívání služeb daňového poradce (zde do 30. 4. 2016) [114]. V SRN je nutno podat roční hlášení na zdravotní pojišťovnu AOK do 15. 2. 2016, a to bez ohledu na využití služeb daňového poradce. Tato lhůta platí i pro hlášení na sociální pojišťovnu[115].

[113] *Začíná čas na podání Přehledu o příjmech a výdajích podnikatelů a živnostníků* [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/zacina-cas-na-podani-prehledu-o-prijmech-a-vydajich-podnikatelu-a-zivnostniku-2

[114] *Přehled o příjmech a výdajích* [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/prehled-o-prijmech-a-vydajich.htm

[115] *Fälligkeiten 2016* [online]. [cit. 2016-04-21]. Dostupné z: http://www.aok-business.de/fileadmin/user_upload/global/Tools_und_Service/Kalender/Faelligkeiten_2016.pdf

11 ZÁVĚREČNÁ DOPORUČENÍ

Komparace daňových a účetních aspektů zde ústí v doporučení pro konkrétní osobu, ale také všechny další fyzické osoby, které by se rozhodly podnikat v SRN (nikoliv pouze získávat zakázky v SRN).

11.1 Snížení daňové povinnosti

Pro snížení celkové daňové povinnosti lze fyzické osobě, která by se rozhodla podnikat v SRN, doporučit, aby vyjma standardních možností, které jsou dostupné i v tuzemsku, využívala také následující specifické optimalizační prvky, které nemusí být bez důkladného prostudování legislativy patrné. Zatímco fyzická osoba v ČR nemůže dle § 31 (5) ZDP v prvním roce odepisování automobilu využít zvýšení odpisu, v SRN touto možností disponuje. Jedná se o možnost využití zvláštního odpisu (z německého originálu Sonderabschreibung) ve výši 20 %, který navýší standardní odpis. Tento zvláštní odpis navíc není nutno využít ihned v prvním roce odepisování, ale je využitelný ve čtyřech následujících letech. Uplatnění zvláštního odpisu lze fyzické osobě doporučit v období, ve kterém má (popř. očekává) nejvyšší daňovou povinnost (pokud však nemá v úmyslu žádat o úvěr apod.). Z tohoto hlediska se jedná o výborný nástroj pro daňovou optimalizaci. Pro uplatnění zvýšeného odpisu je však nutno dodržet následující podmínky[116]:

- vozidlo musí být z více než 90 % využíváno pro podnikání, a
- suma aktiv v minulém období nepřesáhla 235 000 EUR, a
- zisk v minulém období nepřekročil 100 000 EUR.

Subjekt by měl rovněž zvážit možnost využití společného zdanění manželů, které by mohlo přinést nižší celkové odvody. Společné zdanění manželů je koncipováno tak, že se automaticky předpokládá jeho využití, přičemž je však vyžadováno splnění určitých podmínek (více v kapitole 7.1.7 na straně 46). Pokud fyzická osoba nemá o společné zdanění zájem, musí zažádat o možnost individuálního zdanění. V SRN obecně platí, že společné zdanění manželů přináší nižší daňové odvody, avšak pouze tehdy, mají-li oba manželé příjem pouze ze závislé činnosti. Jestliže má jeden (popř. oba) z manželů příjmy ze samostatné činnosti, společné zdanění manželů nemusí být nutně výhodné. Živnostník totiž při využití společného zdanění manželů nemůže daňově uplatnit plnou možnou výši zvláštních výdajů (z německého originálu Sonderausgaben)[117]. Proto je potřeba, aby fyzická osoba zanalyzovala zátěž při použití individuálního i společného zdanění, a na tomto základě provedla rozhodnutí (s ohledem na minimalizaci daňové povinnosti). Diplomová práce se touto analýzou vzhledem k rozsahu výpočtů a absenci nezbytných údajů o manželce nezabývá. Poměrně podstatnou položkou snižující zdanitelný příjem je poté zaplacené pojistné na zdravotní a sociální pojištění (za podnikající osobu), které je daňově uznatelné pouze do určité výše (více

[116] Einkommensteuergesetz § 7g

[117] *Ehepaare: Wann ist die getrennte Veranlagung sinnvoll?* [online]. [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: http://www.steuer-schutzbrief.de/steuertipp-rubriken/steuer-tipps/artikel/ehepaare-wann-ist-die-getrennte-veranlagung-sinnvoll.html

na straně 76). Samotná daň z příjmů lze také snížit o uhrazenou živnostenskou daň, a to až do výše 2 075 EUR.

11.2 Všeobecná doporučení

Účtování

Pro účtování je více než výhodné využívat některý z vzorových účtových rozvrhů od společnosti DATEV (nesestavovat komplikovaně vlastní účtový rozvrh, na což má však osoba právo). Vzorové účtové rozvrhy DATEV jsou sestavovány odborníky tak, aby co nejlépe sloužily v účetní praxi fyzických, ale i právnických osob.

Služba De-Mail

Pro usnadnění při komunikaci se státními subjekty (např. sociální pojišťovnou) může fyzická osoba využít tzv. De-Mail, což je obdoba datových schránek. Byť je De-Mail dobrovolný, těší se v SRN velké oblibě. V tabulce č. 24 nalezneme hlavní odlišnosti těchto forem elektronické pošty.

Tabulka č. 24: Porovnání datových schránek a služby De-Mail

De-Mail	Datové schránky
Dobrovolné zřízení	Povinné zřízení
Fikce doručení po předchozím souhlasu osoby	Fikce doručení je povinná
Fikce doručení 3 dny	Fikce doručení 10 dní

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle Datové schránky u sousedů - německý De-Mail [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: http://www.egov.cz/clanky/datove-schranky-u-sousedu-nemecky-de-mail

Úlevy pro začínající podnikatele

Fyzická osoba, která by začala podnikat v SRN, by zpočátku měla využívat výhody, které připouští německá legislativa. V prvních třech kalendářních letech následujících po roce zahájení podnikání lze platit pojistné na důchodové pojištění v poloviční výši. U pojištění nezaměstnanosti se poté pojistné snižuje na polovinu v prvních dvou letech účasti na tomto pojištění. Tímto způsobem lze dočasně snížit povinné odvody.

Volba zdravotní a sociální pojišťovny

Jelikož má subjekt při zahájení podnikání možnost volby zdravotní i sociální pojišťovny, je součástí doporučení i výběr konkrétních pojišťoven. Obecně je považováno za vhodné uzavřít pojištění u státní sociální pojišťovny (Deutsche Rentenversicherung), a to z důvodů absence vstupních zdravotních prohlídek, garance určité výše doživotní renty, vhodných podmínek pro živnostníky, ale i nadstandardních benefitů (proplacení rekvalifikačních kurzů). Pojistné placené státní pojišťovně lze také z větší části uznat jako daňový výdaj[118]. Pokud jde o volbu zdravotní pojišťovny, je pro osobu, která by pocházela z ČR vhodné zvolit státní zdravotní pojišťovnu Allgemeine Ortskrankenkassen (AOK), a to nejen kvůli výhodným a přehledným

[118] *Welche Vor- und Nachteile gibt es bei der Klassischen Rentenversicherung* [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: http://www.geld.de/vorsorge-faq-welche-vor-und-nachteile-gibt-es-bei-der-klassischen-rentenversicherung.html

podmínkám, ale především kvůli možnosti navštěvovat rovněž české lékaře (české pojišťovny a AOK provedou vzájemné vyúčtování)[119].

Výše odvodů ve spolkových zemích

Vzhledem ke skutečnosti, že se výše odvodů v SRN liší napříč spolkovými zeměmi, ale i jednotlivými obcemi, se nabízí úvaha, vyhnout se vysokým odvodům výběrem vhodného místa podnikání. V nových spolkových zemích (východní spolkové země) jsou relativně nižší odvody, a to především kvůli nižším sazbám živnostenské daně, ale také kvůli nízkým maximálním vyměřovacím základům u sociálního pojištění. Ve starých spolkových zemích (západní spolkové země) jsou naopak vyšší odvody, ale také vyspělejší ekonomické prostředí, které nabízí potenciálně vyšší zisky. V tabulce č. 25 jsou uvedeny 3 spolkové země s nejvyšší průměrnou sazbou živnostenské daně, a 3 spolkové země s nejnižší průměrnou sazbou živnostenské daně. Jako ukazatel ekonomické vyspělosti spolkové země je využita průměrná mzda.

Tabulka č. 25: Porovnání odvodů a mezd ve spolkových zemích

Spolková země	Zařazení spolkové země	Průměrná sazba živnostenské daně	Průměrná mzda
Hamburk	Stará (Západní)	470 %	4 504 EUR
Brémy	Stará (Západní)	460 %	4 069 EUR
Severní Porýní-Vestfálsko	Stará (Západní)	436 %	4 093 EUR
Durynsko	Nová (Východní)	349 %	3 027 EUR
Meklenbursko-Přední Pomořansko	Nová (Východní)	345 %	2 939 EUR
Braniborsko	Nová (Východní)	309 %	3 131 EUR

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle Gewerbesteuer Hebesatz Übersicht Deutschland [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: https://www.lexoffice.de/service/gewerbesteuer-hebesatz/ a Durchschnittlicher Bruttomonatsverdienst [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: http://de.statista.com/statistik/daten/studie/209211/umfrage/loehne-und-gehaelter-in-deutschland-nach-bundeslaendern-und-geschlecht-2010/

Potenciálně vyšší výdělky ve vyspělejších spolkových zemích převažují nad vyššími sazbami živnostenské daně, které mají pouze minimální vliv na celkovou výši odvodů (z důvodů specifického výpočtu, který je uveden v na straně 76), ale také nad vyšším pojistným pro osoby, jejichž skutečný roční vyměřovací základ přesáhne 62 400 EUR. Obecně tedy není smysluplné využívat volbu místa podnikání jako prvek daňové optimalizace. Toto doporučení však neplatí pro osoby, jejichž předmět podnikání není vázán na konkrétní místo (např. elektronické obchody).

Daňové přiznání

Pro zpracování daňového přiznání lze doporučit využití interaktivního formuláře tzv. ElsterFormular, který je provozován oficiálním portálem Elster.de. Hlavní výhodou je jednoduchost, ale také okamžité odeslání tohoto daňového přiznání v elektronické podobě na

[119] *Pojištění v Německu* [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: http://germany.cz/mkportal/modules/wiki/index.php/Poji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD_v_N%C4%9Bmecku

finanční úřad. Tato varianta, která nahrazuje podání daňového přiznání ve fyzické podobě, je dostupná ve všech spolkových zemích.

ZÁVĚR

Diplomová práce se zabývala analýzou a komparací daňových a účetních aspektů podnikání fyzických osob v České republice a ve Spolkové republice Německo, a to jak z teoretického a legislativního hlediska, tak z pohledu povinností konkrétní fyzické osoby. Pro další postup bylo v první řadě nezbytné provést rozbor zákonných východisek v jednotlivých zemích s následnou komparací zjištěných faktů. Dalším krokem byla aplikace těchto poznatků na konkrétní podnikající fyzickou osobu z ČR s následným rozborem jejího účetnictví a odvodů na daních, ale také zdravotním a sociálním pojištění. Stěžejní částí práce poté byla analýza daňových a účetních povinností, které by konkrétní osobě z ČR vyvstávaly ve Spolkové republice Německo (za předpokladu, že by se rozhodla podnikat v SRN).

Záměrem tohoto postupu bylo splnění veškerých vytyčených cílů. Splnění cílů vyžadovalo analýzu a komparaci účetnictví, daňové oblasti a celkové výše odvodů na daních a pojistném ve srovnávaných zemích, ale také následnou formulaci doporučení pro konkrétní osobu, a všechny další fyzické osoby, které by se rozhodovaly, či rozhodly podnikat v SRN. Na základě výše popsané metodiky bylo dosaženo zjištění následujících skutečností.

Účetní oblast je v porovnávaných zemích velice podobná, odlišnosti samozřejmě figurují i zde. Jedná se kupříkladu o odlišné podmínky pro povinnost vedení účetnictví, rozdílnou podobu a strukturu účetních výkazů, absenci předepsané účtové osnovy v SRN a odlišnosti v dalších dílčích oblastech. Samotný princip účtování je téměř totožný, rozdíl tvoří zejména částečně rozdílné souvztažnosti (např. účtování odpisů a daně z obratu). Zatímco účetnictví je větších rozdílů prosté, daňová oblast v ČR a SRN vykazuje zásadní odlišnosti.

V tuzemsku je uplatňována jednotná sazba daně z příjmů, ve výši 15 % (+ solidární zvýšení daně), v SRN poté klouzavě progresivní daň. Sazba daně z příjmů se v závislosti na zařazení poplatníka do určitého příjmového pásma pohybuje od 0 % do 45 %. Podnikající fyzická osoba v SRN má povinnost platit taktéž živnostenskou daň a solidární příplatek, a v případě, že je členem církve, také daň církevní. Tyto daně však tvoří relativně malou část celkových odvodů. Zásadní je také absence možnosti uplatnit výdaje stanovené procentem z příjmů, tuto možnost mají pouze podnikatelé působící v oblasti lesního hospodářství. Mezi hlavní specifika zdravotního a sociálního pojištění v SRN se řadí možnost volby výše pojistného na sociální pojištění či výběru ze soukromých a státních pojišťoven. Z porovnání výše odvodů konkrétní fyzické osoby je poté patrné, že celková zátěž je v SRN podstatně vyšší. Zatímco v tuzemsku osoba odvádí necelou třetinu (29,93 %) ze svých hrubých zisků, v SRN by se již jednalo téměř o polovinu (47,79 %). Důležité je v tomto kontextu zmínit, že se výše odvodů liší napříč spolkovými zeměmi, ale i obcemi. V konkrétním případě byla zvolena spolková země Bavorsko a obec Aichen, které z hlediska daňové zátěže nevynikají. Celkově však lze prohlásit, že i přes vyšší odvody nabízí SRN zajímavé podnikatelské prostředí.

Závěrečná doporučení se týkají především možnosti využití prvků daňové optimalizace, které jsou specifické pro SRN. Jedná se kupříkladu o uplatnění zvláštního odpisu

(Sonderabschreibung) ve výši 20 %, který navýší standardní odpis. Zvláštní odpis lze využít do čtyř let následujících po roce pořízení dlouhodobého majetku. Z pohledu daňové optimalizace je zajímavý především fakt, že si osoba pro uplatnění tohoto odpisu vybere rok, ve kterém má (popř. očekává) nejvyšší daňovou povinnost. Dále lze zmínit možnost snížení daně z příjmů o zaplacenou živnostenskou daň, popřípadě snížení zdanitelného příjmu (obdoba základu daně) o určitou výši uhrazeného zdravotního a sociálního pojištění. Fyzická osoba může rovněž zvážit variantu společného zdanění manželů. Z dalších doporučení můžeme zmínit kupříkladu možnost využití vzorového účtového rozvrhu od společnosti DATEV, elektronické služby De-Mail, portálu pro odevzdávání daňového přiznání Elster.de, či doporučení o volbě konkrétní zdravotní a sociální pojišťovny.

Hlavním přínosem práce je poskytnutí komplexního náhledu na účetní a daňovou oblast podnikající fyzické osoby v SRN. Neméně užitečné mohou být pro určité subjekty také informace o celkové výši odvodů, daňové optimalizaci a dalších možnostech, které lze v rámci podnikání využít. Diplomová práce tak může sloužit jako určitá forma manuálu, popřípadě také jako podklad pro další rozhodování a úkony.

Omezení této práce spočívá ve skutečnosti, že je vztažena k roku 2015. Mnohé z výše uvedených faktů a údajů vzhledem ke změnám v legislativě ČR i SRN již od 1. 1. 2016 neplatí. Diplomová práce nicméně obsahuje pasáže, které se těmto změnám věnují.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Odborná literatura

[1] BUCHTOVÁ, Jana. *Programová učebnice podvojné účetnictví pro podnikatele včetně základů s výkladem a cvičebními testy*. 10. vyd. Ostrava: Mirago, 2004, 298 s. ISBN 80-86617-18-1.

[2] DEUTSCHE RENTENVERSICHERUNG BUND GESCHÄFTSBEREICH PRESSE- UND ÖFFENTLICHKEITSARBEIT, KOMMUNIKATION. *Ich und meine Rente: Selbständig – wie die Rentenversicherung Sie schützt*. 11. Auflage (3/2016), Nr. 502. Berlin: Fa. H. Heenemann GmbH & Co., 2016. 32 s. ISBN Neuvedeno.

[3] DUŠEK, Jiří. *Daně z příjmů 2015: přehledy, daňové a účetní tabulky*. 10. vyd. Praha: Grada, 2015, 208 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-5435-2.

[4] DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK. *Daňová evidence podnikatelů 2015*. 12. vyd. Praha: Grada, 2015, 136 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 9788024754369

[5] HNÁTEK, Miloslav a David ZÁMEK. *Daňové a nedaňové náklady 2015*. Praha: Esap ; Grada, 2015, 230 s. ISBN 978-80-905899-1-9.

[6] JANHUBA, Miloslav. *Teorie účetnictví: (výběr z problematiky)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2010, 175 s. Vysokoškolská učebnice (Oeconomica). ISBN 978-80-245-1662-2.

[7] JINDRÁK, Jaroslav. *Sbírka souvztažností k účtům směrné účtové osnovy se vzorovou účtovou osnovou s opravami pro rok 2015: příručka pro účetní a jiné ekonomické pracovníky*. Praha: Závěrka, 2015, 294 s. Účetnictví (Anag). ISBN 978-80-904256-5-1.

[8] MÁČE, Miroslav. *Účetnictví a finanční řízení*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 551 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4574-9.

[9] MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2015: úplná znění platná k 1.1.2015*. 24. vyd. Praha: Grada, 2015, 272 s. ISBN 9788024755076.

[10] PILÁTOVÁ, Jana. *Zákon o účetnictví s komentářem: s účinností od 1. 1. 2016*. První vydání. Praha: Grada Publishing, 2015, 95 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-5804-6.

[11] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2015*. 15. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 2015. 1118 s. ISBN 9788072639243.

[12] RYNEŠ, Petr. *Podvojné účetnictví a účetní závěrka: průvodce podvojným účetnictvím k 1. 1. 2016*. 16. aktualizované vydání. Olomouc: Anag, 2016. 1166 s. ISBN 978-80-7263-994-6.

[13] SCHREIBER, Ulrich. *Besteuerung der Unternehmen: eine Einführung in Steuerrecht und Steuerwirkung*. 3. Auflage. Wiesbaden: Springer Gabler, 2012, 901 s. ISBN 978-3-8349-3983-8.

[14] ŠIROKÝ, Jan. *Daně v Evropské unii: daňové systémy všech 28 členských států EU, legislativní základy daňové harmonizace včetně judikátů SD, odraz ekonomické krize v daňové politice EU, zdanění finančního sektoru*. 6. aktualiz. a přeprac. vyd. včetně CD. Praha: Linde, 2013, 386 s. Linde. ISBN 978-80-7201-925-0.

[15] ŠOLJAKOVÁ, Libuše. *Slovník účetních pojmů: překlad z ČJ do AJ a NJ, výklad českých pojmů, slovní spojení používaná v praxi*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006, 320 s. ISBN 80-7357-197-8.

[16] ŠTOHL, Pavel. *Daňová evidence 2013: praktický průvodce*. 4. aktualiz. vyd. Znojmo: Nakladatelství Ing. Pavel Štohl, 2013, 144 s. ISBN 978-80-87237-57-1.

[17] *Účetnictví podnikatelů: Audit : redakční uzávěrka k 12. 1*. 2015 Ostrava: Sagit, [2015], 175 s. ÚZ (Sagit). ISBN 978-80-7488-091-9

[18] *Účetní souvztažnosti pro podnikatele*. Český Těšín: Poradce, 2013. 400 s. ISBN 978-80-7365-341-5.

[19] VANĚK, Michal. *Německé účetní právo v české praxi*. Vyd. 3., V nakl. Leges 1. Praha: Leges, 2010, 125 s. Praktik (Leges). ISBN 978-80-87212-52-3.

[20] VÍTEK, Leoš. *Ekonomická analýza zdanění příjmů*. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2008. 311 s. ISBN 978-80-86684-50-5.

[21] WARSÖNKE, Annette. *Einkommensteuer leicht gemacht : übersichtlich - kurzweilig - einprägsam.* 3. überarbeitete Auflage. Berlin: Ernst von Kleist, 2015. 136 s. ISBN 978-3-87440-333-7.

[22] WIEDECK, Carla. *Priorisierung in der Gesetzlichen Krankenversicherung.* München: Utz Verlag Gmbh, 2015. 231 s. ISBN 978-3-8316-4307-3

[23] WÖHE, Günter a Heinz KUSSMAUL. *Grundzüge der Buchführung und Bilanztechnik.* 9. Aufl. München: Vahlen, Franz, 2015. 380 s. ISBN 978-3-8006-5047-7.

[24] ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Sociální pojištění a placení daní 2013*. Praha: Svaz účetních, 2013, 64 s. Metodické aktuality, 2/2013. ISBN 978-80-87367-34-6.

Právní předpisy

[25] Abgabenordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 1. Oktober 2002 (BGBl. I S. 3866; 2003 I S. 61), die durch Artikel 7 des Gesetzes vom 2. November 2015 (BGBl. I S. 1834) geändert worden ist. Dostupné z: http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/ao_1977/gesamt.pdf

[26] *České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č.500/2002 Sb.,* v aktuálním znění. Dostupné z: http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/

[27] Einkommensteuer-Durchführungsverordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 10. Mai 2000 (BGBl. I S. 717), die zuletzt durch Artikel 235 der Verordnung vom 31. August 2015 (BGBl. I S. 1474) geändert worden ist. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/estdv_1955/gesamt.pdf

[28] Einkommensteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 8. Oktober 2009 (BGBl. I S. 3366, 3862), das durch Artikel 3 des Gesetzes vom 2. November 2015 (BGBl. I S. 1834) geändert worden ist. Dostupné z: http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/estg/gesamt.pdf

[29] Gesetz zur Entlastung insbesondere der mittelständischen Wirtschaft von Bürokratie, Vom 28. Juli 2015. Dostupné z: http://www.bgbl.de/xaver/bgbl/start.xav?startbk=Bundesanzeiger_BGBl&jumpTo=bgbl115s1400.pdf#__bgbl__%2F%2F*[%40attr_id%3D%27bgbl115s1400.pdf%27]__1450785558457

[30] Gewerbesteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 15. Oktober 2002 (BGBl. I S. 4167), das zuletzt durch Artikel 5 des Gesetzes vom 2. November 2015 (BGBl. I S. 1834) geändert worden ist. Dostupné z: http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/gewstg/gesamt.pdf

[31] Grundsätze zur ordnungsmäßigen Führung und Aufbewahrung von Büchern, Aufzeichnungen und Unterlagen in elektronischer Form sowie zum Datenzugriff (GoBD) Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/BMF_Schreiben/Weitere_Steuerthemen/Abgabenordnung/Datenzugriff_GDPdU/2014-11-14-GoBD.pdf?__blob=publicationFile&v=1

[32] Handelsgesetzbuch in der im Bundesgesetzblatt Teil III, Gliederungsnummer 4100-1, veröffentlichten bereinigten Fassung, das zuletzt durch Artikel 190 der Verordnung vom 31. August 2015 (BGBl. I S. 1474) geändert worden ist. Dostupné z: http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/hgb/gesamt.pdf

[33] Handwerksordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 24. September 1998 (BGBl. I S. 3074; 2006 I S.2095), die zuletzt durch Artikel 283 der Verordnung vom 31. August 2015 (BGBl. I S. 1474) geändert worden ist. Dostupné z : http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/hwo/gesamt.pdf

[34] Kraftfahrzeugsteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 26. September 2002 (BGBl. I S. 3818), das zuletzt durch Artikel 1 des Gesetzes vom 8. Juni 2015 (BGBl. I S. 901) geändert worden ist. Dostupné z: https://www.gesetze-im-internet.de/kraftstg/BJNR005090927.html

[35] Předpis 250/2015 Sb. Vyhláška, kterou se mění vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, v aktuálním znění. Dostupné z: http://www.ucetni-portal.cz/stahnout/novela-vyhlasky-c-250-2015-sb_4321.pdf

[36] Předpis č. 500/2002 Sb. Vyhláška, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, v aktuálním znění. Dostupné z: http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto-v2002-500/

[37] Solidaritätszuschlaggesetz 1995 in der Fassung der Bekanntmachung vom 15. Oktober 2002 (BGBl. I S. 4130), das zuletzt durch Artikel 4 des Gesetzes vom 16. Juli 2015 (BGBl. I S. 1202) geändert worden ist. Dostupné z: http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/solzg_1995/gesamt.pdf

[38] Sozialgesetzbuch (SGB). Dostupné z: http://www.sozialgesetzbuch-sgb.de/

[39] Steueränderungsgesetz 2015 vom 2. November 2015, Dostupné z: http://www.bundesfinanzministerium.de/Content/DE/Downloads/Gesetze/2015-11-05-Steueraenderungsgesetz-2015.pdf?__blob=publicationFile&v=2

[40] Umsatzsteuergesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 21. Februar 2005 (BGBl. I S. 386), das zuletzt durch Artikel 11 u. 12 des Gesetzes vom 2. November 2015 (BGBl. I S. 1834) geändert worden ist. Dostupné z: http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/ustg_1980/gesamt.pdf

[41] *Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční,* v aktuálním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-21-12].

[42] *Zákon č.221/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony*, v aktuálním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2016-14-04].

[43] *Zákon č.235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty*, v aktuálním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-25-11].

[44] *Zákon č.280/2009 Sb., daňový řád,* v aktuálním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2016-17-04].

[45] *Zákon č.455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)*, v aktuálním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-11-25].

[46] *Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví*, v aktuálním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-16-11].

[47] *Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu,* v platném znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2015-12-11].

[48] Zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení, v aktuálním znění. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2016-18-04].

Elektronické zdroje

[49] *Anzahl der Ausländer in Deutschland nach Herkunftsland* [online]. [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: http://de.statista.com/statistik/daten/studie/1221/umfrage/anzahl-der-auslaender-in-deutschland-nach-herkunftsland/

[50] *Beitragsbemessungsgrenzen und Beitragssätze 2016/2015* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: https://www.vdek.com/vertragspartner/arbeitgeber/beitragssaetze.html

[51] *Beitragssätze 2015* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: http://www.aok-business.de/bayern/tools-service/beitraege-und-rechengroessen/vorjahreswerte/beitragssaetze-2015/

[52] BĚHOUNEK, Pavel. *Zásadní novela zákona o účetnictví pro rok 2016* [online]. [cit. 2015-12-21]. Dostupné z: http://www.behounek.eu/news/ucto2016

[53] BLAHOVÁ, Renata. Zálohy na sociální a zdravotní pojištění od roku 2015. [online]. 2015 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: https://portal.pohoda.cz/pro-podnikatele/uz-podnikam/zalohy-osvc-na-socialni-a-zdravotni-pojisteni-od-r/

[54] BUNDESMINISTERIUM. *Einzelunternehmen* [online]. [cit. 2015-11-09]. Dostupné z: http://www.existenzgruender.de/DE/Weg-in-die-Selbstaendigkeit/Vorbereitung/Gruendungswissen/Rechtsformen/Einzelunternehmen/inhalt.html

[55] BUSINESS.CENTER.CZ. *Výklad 3218 pojmù z práva, ekonomiky a dalších oblastí podnikání* [online]. [cit. 2015-10-25]. Dostupné z: http://business.center.cz/business/pojmy/p1317-hlavni-kniha.aspx

[56] *BusinessInfo.cz: Řemeslná živnost pro fyzické osoby s bydlištěm na území ČR* [online]. [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/remeslna-zivnost-fo-bydliste-uzemi-cr-4899.html

[57] BusinessInfo.cz. *Živnost koncesovaná pro fyzické osoby s bydlištěm na území ČR* [online]. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/koncese-fo-bydliste-uzemi-cr-4873.html

[58] *Comparative price levels of consumer goods and services* [online]. [cit. 2016-05-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Comparative_price_levels_of_consumer_goods_and_services

[59] *Česká správa sociálního zabezpečení: Sazba pojistného* [online]. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/sazba-pojistneho.htm

[60] *Datové schránky u sousedů - německý De-Mail* [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: http://www.egov.cz/clanky/datove-schranky-u-sousedu-nemecky-de-mail

[61] Der Jahresabschluss: wichtige Fristen zur Aufstellung. *Steuerberatung-fellinger* [online]. [cit. 2015-12-22]. Dostupné z: http://www.steuerberatung-fellinger.de/der-jahresabschluss-wichtige-fristen.html

[62] *DESTATIS.de: Durchschnittliche Bruttomonatsverdienste* [online]. [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: https://www.destatis.de/DE/ZahlenFakten/GesamtwirtschaftUmwelt/VerdiensteArbeitskosten/VerdiensteVerdienstunterschiede/Tabellen/Bruttomonatsverdienste.html

[63] Deubner Verlag GmbH & Co. KG. *Spezialreport Jahressteuergesetz 201 6: Aktuelle Steueränderungen im Blick* [online]. [cit. 2015-12-22]. Dostupné z: https://www.jahressteuergesetz.de/wp-content/uploads/2015/10/Spezialreport_JStG_2016_Oct_2015.pdf

[64] *Deutsche Sozialversicherung* [online]. [cit. 2015-12-25]. Dostupné z: http://www.deutsche-sozialversicherung.de/

[65] DLOUHÁ, Petra. *Přehledy OSVČ pro sociálku a zdravotní pojišťovnu 2015: Formuláře a kalkulačka* [online]. 2015 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: http://www.penize.cz/podnikani/299101-prehledy-osvc-pro-socialku-a-zdravotni-pojistovnu-2015-formulare-a-kalkulacka

[66] *Durchschnittlicher Bruttomonatsverdienst (mit Sonderzahlungen) von vollzeitbeschäftigten Arbeitnehmern* in Deutschland nach Bundesländern und Geschlecht im Jahr 2015* [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: http://de.statista.com/statistik/daten/studie/209211/umfrage/loehne-und-gehaelter-in-deutschland-nach-bundeslaendern-und-geschlecht-2010/

[67] *Ehepaare: Wann ist die getrennte Veranlagung sinnvoll?* [online]. [cit. 2016-04-25]. Dostupné z: http://www.steuer-schutzbrief.de/steuertipp-rubriken/steuer-tipps/artikel/ehepaare-wann-ist-die-getrennte-veranlagung-sinnvoll.html

[68] *Eurostat: Statistics Explained* [online]. 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:GDP_at_current_market_prices,_2003%E2%80%9304_and_2012%E2%80%9314_YB15.png

[69] *Evidence pro účely DPH: Daňová evidence plátce DPH* [online]. [cit. 2015-10-24]. Dostupné z: http://www.jakpodnikat.cz/platce-dph-danova-evidence.php

[70] *Fälligkeiten 2016* [online]. [cit. 2016-04-21]. Dostupné z: http://www.aok-business.de/fileadmin/user_upload/global/Tools_und_Service/Kalender/Faelligkeiten_2016.pdf

[71] *Firmenwagen-Abschreibung leicht gemacht!* [online]. 2015 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: https://www.lexware.de/artikel/wie-schreibe-ich-meinen-firmenwagen-bestmoeglich-ab/

[72] FOERDERLAND.DE. *Freiberufler - Leben ohne Gewerbesteuer* [online]. [cit. 2015-11-10]. Dostupné z: http://www.foerderland.de/gruendung/gruendungsvarianten/freiberufler/

[73] *Gewerbeamt Aichen* [online]. [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: http://www.haundis-portal.de/gewerbeanmeldung-branche-handwerk-%E2%80%A2-bau-aichen-34-097745733166.html

[74] *Gewerbesteuer Hebesatz Übersicht Deutschland* [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: https://www.lexoffice.de/service/gewerbesteuer-hebesatz/

[75] *HELIOS: Účetnictví (DE)* [online]. 2015 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: https://forum.helios.eu/orange/doc/cs/Účetnictví_(DE)

[76] *HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY: 132/15 Novela vyhlášky č. 500/2002 Sb., o účetnictví* [online]. 2015 [cit. 2016-03-04]. Dostupné z: http://www.komora.cz/pro-podnikani/legislativa-a-normy/pripominkovani-legislativy/nove-materialy-k-pripominkam/132-15-novela-vyhlasky-c-500-2002-sb-o-ucetnictvi-t-8-7-2015.aspx

[77] *IFRS: mezinárodní standardy finančního výkaznictví* [online]. [cit. 2015-10-25]. Dostupné z: http://www.ipodnikatel.cz/Ucetnictvi-a-danova-evidence/ifrs-mezinarodni-standardy-financniho-vykaznictvi.html

[78] iPodnikatel.cz. *Daňová evidence, výdaje stanovené paušálem, podvojné účetnictví – jak prokázat příjmy a výdaje OSVČ* [online]. [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.ipodnikatel.cz/Ucetnictvi-a-danova-evidence/danova-evidence-vydaje-stanovene-pausalem-podvojne-ucetnictvi-jak-prokazat-prijmy-a-vydaje-osvc/Vydaje-stanovene-pausalem.html

[79] *Komora certifikovaných účetních České republiky: Typový účtový rozvrh pro podnikatele* [online]. [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: http://www.kcucr.cz/download.php?idx=114

[80] *Kontenrahmen: basierend auf DATEV SKR 04* [online]. [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: https://www.edumedia.de/_files/SKR03_SKR04.pdf

[81] *Krankenkassenbeiträge für Selbstständige* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: https://bayern.aok.de/inhalt/krankenkassenbeitraege-fuer-selbststaendige-1/

[82] *Kurzy.cz: EUR průměrné kurzy 2015, historie kurzů měn* [online]. 2014 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://www.kurzy.cz/kurzy-men/historie/EUR-euro/2015/

[83] *Kurzy.cz: Mzdy - vývoj mezd, průměrné mzdy* [online]. 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: http://www.kurzy.cz/makroekonomika/mzdy/

[84] *Lohn- und Einkommensteuer - Steuerrechner 2016, 2015, 2014, 2013* [online]. [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: http://www.n-heydorn.de/steuer.html

[85] *Nichtabziehbarkeit von Beiträgen zur Arbeitslosenversicherung* [online]. [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: https://www.haufe.de/steuern/finanzverwaltung/nichtabziehbarkeit-von-beitraegen-zur-arbeitslosenversicherung_164_224138.html

[86] NOVOTNÝ, J. Účetnictví ve zjednodušené formě. *ACCONTES.CZ* [online]. , Účetnictví ve zjednodušené formě [cit. 2016-03-05]. Dostupné z: http://www.accontes.cz/ucetnictvi-ve-zjednodusene-forme

[87] *Personenkraftwagen: kfz-steuer* [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: http://www.kfz-steuer.de/kfz-steuer_pkw_neu.php

[88] *Pojištění v Německu* [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: http://germany.cz/mkportal/modules/wiki/index.php/Poji%C5%A1t%C4%9Bn%C3%AD_v_N%C4%9Bmecku

[89] *Preisliste und Teschnische Daten Gültig für das Modelljahr 2013: VW* [online]. 2013 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: http://www.nutzfahrzeugzentrum-offenbach.de/fileadmin/Redaktion/Nutzfahrzeuge/pl_der_caddy_du-2012-06.pdf

[90] *Přehled o příjmech a výdajích* [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/prehled-o-prijmech-a-vydajich.htm

[91] *Rechnungswesen-info.de: Das Eröffnungsbilanzkonto* [online]. 2015 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: http://www.rechnungswesen-info.de/ebk.html

[92] *Rechnungslegung nach deutschem Handelsrecht (HGB)* [online]. [cit. 2016-04-07]. Dostupné z: http://www.boeckler.de/pdf/mbf_ja_hgb_kapitel3.pdf

[93] RECHNUNGSWESEN -PORTAL.DE. *Einnahmen-Überschuss-Rechnung: Die Besonderheiten im Detail* [online]. 2015-11-14 [cit. 2015-11-14]. Dostupné z: http://www.rechnungswesen-portal.de/Fachinfo/Grundlagen/Einnahmen-Ueberschuss-Rechnung.html

[94] Smart-Rechner: *Kirchensteuer Rechner - Wieviel erhält die Kirche von Ihrem Bruttogehalt?* [online]. 2015 [cit. 2015-12-24]. Dostupné z: https://www.smart-rechner.de/kirchensteuer/rechner.php

[95] *So geht: Freiwillige Arbeitslosenversicherung - von Antrag & Anspruch bis Kündigung* [online]. [cit. 2016-04-11]. Dostupné z: https://www.gruenderkueche.de/fachartikel/freiwillige-arbeitslosenversicherung-kosten-antrag-voraussetzungen/

[96] *VZP ČR: OSVČ - průměrná mzda* [online]. [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/osvc-prumerna-mzda

[97] *VZP ČR: OSVČ - výpočet výše pojistného* [online]. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/osvc-vypocet-vyse-pojistneho

[98] *Welche Vor- und Nachteile gibt es bei der Klassischen Rentenversicherung* [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: http://www.geld.de/vorsorge-faq-welche-vor-und-nachteile-gibt-es-bei-der-klassischen-rentenversicherung.html

[99] *Werte der Rentenversicherung* [online]. [cit. 2016-04-08]. Dostupné z: http://www.deutsche-rentenversicherung.de/Allgemein/de/Navigation/6_Wir_ueber_uns/02_Fakten_und_Zahlen/01_werte_der_rentenversicherung/werte_der_rv_node.html

[100] *Začíná čas na podání Přehledu o příjmech a výdajích podnikatelů a živnostníků* [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/zacina-cas-na-podani-prehledu-o-prijmech-a-vydajich-podnikatelu-a-zivnostniku-2

[101] Změny v pojištění osob samostatně výdělečně činných od 1. 1. 2015. *ČSSZ* [online]. [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/zmeny-v-pojisteni-osob-samostatne-vydelecne-cinnych-od-1-1-2015.html

[102] Změny v roce 2015: Novinky Ministerstva práce a sociálních věcí. *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. [cit. 2015-12-27]. Dostupné z: http://www.mpsv.cz/cs/19956

Další zdroje

[103] *Podklady k FO podnikateli – účetní závěrky, interní účetní a neúčetní materiály podnikatele*

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Jednoduchý příklad daňové evidence 18
Tabulka č. 2: Rozvaha ve zjednodušeném rozsahu k 1. 1. 2015 v Kč 57
Tabulka č. 3: Otevření účtů na počátku období 58
Tabulka č. 4: Účtování o zisku a ztrátě 58
Tabulka č. 5: Reprezentativní účetní operace v průběhu období 59
Tabulka č. 6: Zaúčtování odpisu 59
Tabulka č. 7: Vybrané uzávěrkové operace 60
Tabulka č. 8: Rozvaha ve zjednodušeném rozsahu k 31. 12. 2015 61
Tabulka č. 9: Výkaz zisků a ztrát ve zjednodušeném rozsahu 62
Tabulka č. 10: Výpočet daně z příjmů 63
Tabulka č. 11: Počáteční rozvaha k 1. 1. 2015 v EUR 68
Tabulka č. 12: Otevření účtů na počátku období 69
Tabulka č. 13: Odpis v roce pořízení 70
Tabulka č. 14: Reprezentativní účetní operace v průběhu období 71
Tabulka č. 15: Vybrané uzávěrkové operace 71
Tabulka č. 16: Rozvaha (netto) k 31. 12. 2015 v EUR 72
Tabulka č. 17: Výkaz zisků a ztrát k 31. 12. 2015 73
Tabulka č. 18: Postup při výpočtu zdanitelného příjmu 74
Tabulka č. 19: Výpočet zdanitelného příjmu 74
Tabulka č. 20: Výpočet daně z příjmů 75
Tabulka č. 21: Srovnání daňové zátěže 81
Tabulka č. 22: Srovnání výše odvodů na pojistném 82
Tabulka č. 23: Srovnání výše celkových odvodů 82
Tabulka č. 24: Porovnání datových schránek a služby De-Mail 86
Tabulka č. 25: Porovnání odvodů a mezd ve spolkových zemích 87

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Obrázek č. 1: Schéma výpočtu daně z příjmů 29
Obrázek č. 2: Schéma účtů (T-Konto) a účtování v SRN 40

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AG - Aktiengesellschaft
AO - Abgabenordnung
AOK - Allgemeine Ortskrankenkassen
CP - Cenné papíry
ČR - Česká republika
ČSSZ – Česká správa sociálního zabezpečení
D - Dal
DPFO – Daň z příjmů fyzických osob
DPH - Daň z přidané hodnoty
EStG - Einkommensteuergesetz
EÜR Einnahmenüberschussrechnung
FAP – Faktura přijatá
FAV – Faktura vydaná
GewSt - Gewerbesteuer
GmbH - Gesellschaft mit beschränkter Haftung
GoB - Grundsätzen ordnungsmäßiger Buchführung
HDP - Hrubý domácí produkt
HGB - Handelsgesetzbuch
HwO - Handwerksordnung
Kfz - Kraftfahrzeug
KGaA - Kommanditgesellschaft auf Aktien
MD – Má dáti
MwSt - Mehrwertsteuer
OSVČ – Osoba samostatně výdělečně činná
SGB - Sozialgesetzbuch
SRN - Spolková republika Německo
USt - Umsatzsteuer
ZDP - Zákon o daních z příjmů

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1: Kategorizace účetních jednotek

Příloha č. 2: ČR – Účtový rozvrh pro podnikatele 2015

Příloha č. 3: SRN – Účtový rozvrh DATEV SKR 04

Příloha č. 4: Výdaje stanovené procentem z příjmů

PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Kategorizace účetních jednotek

První část zákona č.221/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, obsahuje kritéria pro kategorizaci účetních jednotek.

Jako **mikro účetní jednotka** je definován subjekt, který k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň 2 z následujících hodnot:

- Aktiva celkem 9 mil. Kč,
- Roční úhrn čistého obratu 18 mil. Kč,
- Průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 10.

Malou účetní jednotkou je subjekt, který není mikro účetní jednotkou, a zároveň k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň dvě z následujících hodnot:

- Aktiva celkem 100 mil. Kč,
- Roční úhrn čistého obratu 200 mil. Kč,
- Průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50.

Střední účetní jednotka je definována jako subjekt, který není mikro ani malou účetní jednotkou, a zároveň k rozvahovému dni nepřekračuje alespoň dvě z následujících hodnot:

- Aktiva celkem 500 mil. Kč,
- Roční úhrn čistého obratu 1000 mil. Kč,
- Průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 250.

Velká účetní jednotka je subjekt, který k rozvahovému dni překračuje alespoň dvě hodnoty, které se uvádí v odstavci o střední účetní jednotce[120].

[120] *Zákon č.563/1991 Sb., o účetnictví*, v aktuálním znění. § 1b

Příloha č. 2: ČR – Účtový rozvrh pro podnikatele 2015

Účtová třída 0 - Dlouhodobý majetek

01 - Dlouhodobý nehmotný majetek
010 - Dlouhodobý nehmotný majetek
011 - Zřizovací výdaje
012 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
013 - Software
014 - Ocenitelná práva
019 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek
02 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný
021 - Stavby
022 - Samostatné movité věci a soubory movitých věcí
025 - Pěstitelské celky trvalých porostů
026 - Základní stádo a tažná zvířata
029 - Ostatní dlouhodobý hmotný majetek
03 - Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný
031 - Pozemky
032 - Umělecká díla a sbírky
04 - Pořízení dlouhodobého majetku
040 - Pořízení dlouhodobého majetku
041 - Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku
042 - Pořízení dlouhodobého hmotného majetku
043 -Pořízení dlouhodobého finančního majetku
05 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek
050 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek
051 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
052 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek
053 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek
06 - Dlouhodobý finanční majetek
061 - Podílové cenné papíry a podíly v podnicích s rozhodujícím vlivem
062 - Podílové cenné papíry a podíly v podnicích s podstatným vlivem
063 - Realizovatelné cenné papíry a podíly
065 - Dlužné cenné papíry držené do splatnosti
066 - Půjčky podnikům ve skupině
067 - Ostatní půjčky
069 - Ostatní dlouhodobý finanční majetek
07 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
070 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
071 - Oprávky ke zřizovacím výdajům
072 - Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
073 - Oprávky k softwaru
074 - Oprávky k ocenitelným právům
079 - Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku
08 - Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku
081 - Oprávky ke stavbám
082 - Oprávky k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí
085 - Oprávky k pěstitelským celkům trvalých porostů
086 - Oprávky k základnímu stádu a tažným zvířatům
089 - Oprávky k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku
09 - Opravné položky k dlouhodobému majetku
091 - Opravná položka k dlouhodobému nehmotnému majetku
092 - Opravná položka k dlouhodobému hmotnému majetku
093 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému nehmotnému majetku
094 - Opravná položka k dlouhodobému nedokončenému hmotnému majetku
095 - Opravná položka k poskytnutým zálohám
096 - Opravná položka k dlouhodobému finančnímu majetku
097 - Opravná položka k nabytému majetku
098 - Oprávky k opravné položce k nabytému majetku

Účtová třída 1 - Zásoby

11 - Materiál
111 - Pořízení materiálu
112 - Materiál na skladě
119 - Materiál na cestě
12 - Zásoby vlastní výroby
121 - Nedokončená výroba
122 - Polotovary vlastní výroby
123 - Výrobky
124 - Zvířata
13 - Zboží
131 - Pořízení zboží
132 - Zboží na skladě a v prodejnách
139 - Zboží na cestě

19 - Opravné položky k zásobám
191 - Opravná položka k materiálu
192 - Opravná položka k nedokončené výrobě
193 - Opravná položka k polotovarům vlastní výroby
194 - Opravná položka k výrobkům
195 - Opravná položka ke zvířatům
196 - Opravná položka ke zboží

Účtová třída 2 - Finanční účty

21 - Peníze
211 - Pokladna
213 - Ceniny
22 - Účty v bankách
221 - Bankovní účty
23 - Běžné bankovní úvěry
231 - Krátkodobé bankovní úvěry
232 - Eskontní úvěry
24 - Jiné krátkodobé finanční výpomoci
241 - Emitované krátkodobé dluhopisy
249 - Ostatní krátkodobé finanční výpomoci
25 - Krátkodobý finanční majetek
251 - Majetkové cenné papíry k obchodování
252 - Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly
253 - Dlužné cenné papíry k obchodování
255 - Vlastní dluhopisy
256 - Dlužné cenné papíry se splatností do jednoho roku držené do splatnosti
257 - Ostatní realizovatelné cenné papíry
259 - Pořizování krátkodobého finančního majetku
26 - Převody mezi finančními účty
261 - Peníze na cestě
29 - Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku
291 - Opravná položka ke krátkodobému finančnímu majetku

Účtová třída 3 - Zúčtovací vztahy

31 - Pohledávky
311 - Odběratelé
312 - Směnky k inkasu
313 - Pohledávky za eskontované cenné papíry
314 - Poskytnuté provozní zálohy
315 - Ostatní pohledávky
32 - Závazky
321 - Dodavatelé
322 - Směnky k úhradě
324 - Přijaté zálohy
325 - Ostatní závazky
33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
331 - Zaměstnanci
333 - Ostatní závazky vůči zaměstnancům
335 - Pohledávky za zaměstnanci
336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění
34 - Zúčtování daní a dotací
341 - Daň z příjmů
342 - Ostatní přímé daně
343 - Daň z přidané hodnoty
345 - Ostatní daně a poplatky
346 - Dotace ze státního rozpočtu
347 - Ostatní dotace
35 - Pohledávky ke společníkům a sdružení
351 - Pohledávky k podnikům ve skupině
353 - Pohledávky za upsaný vlastní kapitál
354 - Pohledávky za společníky při úhradě ztráty
355 - Ostatní pohledávky za společníky
358 - Pohledávky k účastníkům sdružení
36 - Závazky ke společníkům a sdružení
361 - Závazky k podnikům ve skupině
364 - Závazky ke společníkům při rozdělování zisku
365 - Ostatní závazky ke společníkům
366 - Závazky ke společníkům a členům družstva ze závislé činnosti
367 - Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů
368 - Závazky k účastníkům sdružení
37 - Jiné pohledávky a závazky
371 - Pohledávky z prodeje podniku

372 - Závazky z koupě podniku
373 - Pohledávky a závazky z pevných termínových operací
374 - Pohledávky z pronájmu
375 - Pohledávky z emitovaných dluhopisů
376 - Nakoupené opce
377 - Prodané opce
378 - Jiné pohledávky
379 - Jiné závazky
38 - Přechodné účty aktiv a pasiv
381 - Náklady příštích období
382 - Komplexní náklady příštích období
383 - Výdaje příštích období
384 - Výnosy příštích období
385 - Příjmy příštích období
386 - Kurzové rozdíly aktivní *
387 - Kurzové rozdíly pasivní *
388 - Dohadné účty aktivní
389 - Dohadné účty pasivní
39 - Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování
391 - Opravná položka k pohledávkám
395 - Vnitřní zúčtování
398 - Spojovací účet při sdružení

Účtová třída 4 - Kapitálové účty a dlouhodobé závazky

41 - Základní kapitál a kapitálové fondy
411 - Základní kapitál
412 - Emisní ážio
413 - Ostatní kapitálové fondy
414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků
418 - Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách
419 - Změny základního kapitálu
42 - Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření
421 - Zákonný rezervní fond
422 - Nedělitelný fond
423 - Statutární fondy
427 - Ostatní fondy
428 - Nerozdělený zisk minulých let
429 - Neuhrazená ztráta minulých let
43 - Výsledek hospodaření
431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení
45 - Rezervy
451 - Rezervy zákonné
459 - Ostatní rezervy
46 - Bankovní úvěry
461 - Bankovní úvěry
47 - Dlouhodobé závazky
471 - Dlouhodobé závazky k podnikům ve skupině
473 -Emitované dluhopisy
474 - Závazky z pronájmu
475 -Dlouhodobé přijaté zálohy
478 - Dlouhodobé směnky k úhradě
479 - Ostatní dlouhodobé závazky
48 - Odložený daňový závazek a pohledávka
481 - Odložený daňový závazek a pohledávka
49 - Individuální podnikatel
491 - Účet individuálního podnikatele

Účtová třída 5 - Náklady

50 - Spotřebované nákupy
500 - Spotřebované nákupy
501 - Spotřeba materiálu
502 - Spotřeba energie
503 - Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek
504 - Prodané zboží
51 - Služby
510 - Služby
511 - Opravy a udržování
512 - Cestovné
513 - Náklady na reprezentaci
518 - Ostatní služby
52 - Osobní náklady
520 - Osobní náklady
521 - Mzdové náklady
522 - Příjmy společníků a členů družstva ze závislé činnosti
523 - Odměny členům orgánů společnosti a družstva
524 - Zákonné sociální pojištění
525 - Ostatní sociální pojištění
526 - Sociální náklady individuálního podnikatele
527 - Zákonné sociální náklady
528 - Ostatní sociální náklady
53 - Daně a poplatky
530 - Daně a poplatky
531 -Daň silniční
532 - Daň z nemovitosti
538 - Ostatní daně a poplatky
54 - Jiné provozní náklady
540 - Jiné provozní náklady
541 - Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
542 - Prodaný materiál
543 - Dary
544 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
545 - Ostatní pokuty a penále
546 - Odpis pohledávky
548 - Ostatní provozní náklady
549 - Manka a škody
55 - Odpisy, rezervy a opravné položky provozních nákladů
551 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
552 - Tvorba zákonných rezerv
554 - Tvorba ostatních rezerv
555 - Zúčtování komplexních nákladů příštích období
557 - Zúčtování oprávky k opravné položce k nabytému majetku
558 - Tvorba zákonných opravných položek
559 - Tvorba opravných položek
56 - Finanční náklady
560 - Finanční náklady
561 - Prodané cenné papíry a podíly
562 - Úroky
563 - Kurzové ztráty
564 - Náklady z přecenění majetkových cenných papírů
566 - Náklady z finančního majetku
567 - Náklady z derivátových operací
568 - Ostatní finanční náklady
569 - Manka a škody na finančním majetku
57 - Rezervy a opravné položky finančních nákladů
574 - Tvorba rezerv
579 - Tvorba opravných položek
58 - Mimořádné náklady
580 - Mimořádné náklady
581 - Náklady na změnu metody
582 - Škody
584 - Tvorba rezerv
588 - Ostatní mimořádné náklady
589 - Tvorba opravných položek
59 - Daně z příjmů a převodové účty
591 - Daň z příjmů z běžné činnosti - splatná
592 - Daň z příjmů z běžné činnosti - odložená
593 - Daň z příjmů z mimořádné činností - splatná
594 - Daň z příjmu z mimořádné činnosti - odložená
595 - Dodatečné odvody daně z příjmů
596 - Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům
597 - Převod provozních nákladů
598 - Převod finančních nákladů

Účtová třída 6 - Výnosy

60 - Tržby za vlastní výkony a zboží
600 - Tržby za vlastní výkony a zboží
601 - Tržby za vlastní výrobky
602 - Tržby z prodeje služeb
604 - Tržby za zboží
61 - Změny stavu vnitropodnikových zásob
610 - Změny stavu vnitropodnikových zásob
611 - Změna stavu nedokončené výroby
612 - Změna stavu polotovaru
613 - Změna stavu výrobku
614 - Změna stavu zvířat
62 - Aktivace
620 - Aktivace
621 - Aktivace materiálu a zboží
622 - Aktivace vnitropodnikových služeb
623 -Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku
624 -Aktivace dlouhodobého hmotného majetku
64 - Jiné provozní výnosy
640 - Jiné provozní výnosy.
641 - Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku
642 - Tržby z prodeje materiálu
644 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
646 - Výnosy z odepsaných pohledávek
648 - Ostatní provozní výnosy
65 - Zúčtování rezerv a opravných položek provozních výnosů
652 - Zúčtována zákonných rezerv
654 - Zúčtování ostatních rezerv
655 - Zúčtování komplexních nákladů příštích období
657 - Zúčtování oprávky k opravné položce k nabytému majetku
658 - Zúčtování zákonných opravných položek
659 - Zúčtování opravných položek
66 - Finanční výnosy
660 - Finanční výnosy
661 - Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
662 - Úroky
663 - Kurzové zisky
664 - Výnosy z přecenění majetkových cenných papírů

665 - Výnosy z dlouhodobého finančního majetku
666 - Výnosy z krátkodobého finančního majetku
667 - Výnosy z derivátových operaci
668 - Ostatní finanční výnosy
67 - Zúčtování rezerv a opravných položek finančních výnosů
674 - Zúčtování rezerv
679 - Zúčtování opravných položek
68 - Mimořádné výnosy
680 - Mimořádné výnosy
681 - Výnosy ze změny metody
684 - Zúčtování rezerv
688 - Ostatní mimořádné výnosy
689 - Zúčtování opravných položek
69 - Převodové účty
697 - Převod provozních výnosů
698 - Převod finančních výnosů

Účtová třída 7 - Závěrkové a podrozvahové účty

70 - Účty rozvažné
701 - Počáteční účet rozvážný
702 - Konečný účet rozvážný
71 - Účet zisků a ztrát
710 - Účet zisků a ztrát
75 až 79 - Podrozvahové účty

Účtové třídy 8 a 9 - Vnitropodnikové účetnictví

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle Komora certifikovaných účetních České republiky: Typový účtový rozvrh pro podnikatele [online]. [cit. 2016-03-09]. Dostupné z: http://www.kcucr.cz/download.php?idx=114

Příloha č. 3: SRN – Účtový rozvrh DATEV SKR 04

Kontenklasse 0 - Anlagevermögenskonten

Immaterielle Vermögensgegenstände

0100 Konzessionen, gewerbliche Schutzrechte und ähnliche Rechte und Werte, sowie Lizenzen an solchen Rechten und Werten
0135 EDV-Software
0150 Geschäfts- oder Firmenwert

Grundstücke und Bauten

0235 Grundstückswerte eigener bebauter Grundstücke
0240 Geschäftsbauten
0250 Fabrikbauten
0270 Garagen
0285 Hof- und Wegebefestigungen
0290 Einbauten für Geschäfts-, Fabrik- und andere Bauten
0330 Bauten auf fremden Grundstücken

Technische Anlagen und Maschinen

0420 Technische Anlagen
0440 Maschinen
0460 Maschinengebundene Werkzeuge
0470 Betriebsvorrichtungen

Andere Anlagen, Betriebs- und Geschäftsausstattung (BGA)

0520 Pkw
0540 Lkw
0560 Sonstige Transportmittel
0620 Werkzeuge
0640 Ladeneinrichtung
0650 Büroeinrichtung
0670 Geringwertige Wirtschaftsgüter bis 410,00 €
0675 Geringwertige Wirtschaftsgüter größer 150,00 € bis 1.000,00 € (Sammelposten)
0690 Betriebs- und Geschäftsausstattung

Anzahlungen

0710 Geschäfts-, Fabrik-, Wohnbauten im Bau
0720 Anzahlungen auf Geschäfts-, Fabrik-, Wohnbauten
0770 Technische Anlagen und Maschinen im Bau
0780 Anzahlungen auf technische Anlagen und Maschinen
0785 Andere Anlagen, BGA im Bau
0795 Anzahlungen auf andere Anlagen, BGA

Finanzanlagen

0820 Beteiligungen
0900 Wertpapiere des Anlagevermögens
0940 Gewährte Darlehen

Kontenklasse 1 - Umlaufvermögenskonten

Bestände an Vorräten

1000 Bestand Roh-, Hilfs- und Betriebsstoffe
1050 unfertige Erzeugnisse (Bestand)
1080 unfertige Leistungen (Bestand)
1095 in Arbeit befindliche Aufträge
1110 Fertige Erzeugnisse (Bestand)
1140 Waren (Bestand)

Forderungen und sonstige Vermögensgegenstände

1180 Geleistete Anzahlungen, ohne VorSt
1186 Geleistete Anzahlungen, 19% VorSt
1200 Forderungen aus Lieferungen und Leistungen
1210 Forderungen aus Lieferungen und Leistungen (ohne Kontokorrent)
1230 Wechsel aus Lieferungen und Leistungen (Besitzwechsel)
1240 Zweifelhafte Forderungen
1246 Einzelwertberichtigungen auf Forderungen
1248 Pauschalwertberichtigung auf Forderungen
1300 Sonstige Vermögensgegenstände
1330 Forderungen gegen Gesellschafter
1340 Forderungen gegen Personal aus Lohn- und Gehaltsabrechnung
1350 Kautionen
1360 Gewährte Darlehen
1370 Durchlaufende Posten
1400 Vorsteuer
1401 Vorsteuer 7%
1404 Vorsteuer aus innergemeinschaftlichem Erwerb 19%
1406 Vorsteuer 19%
1407 Vorsteuer nach § 13b UStG 19%
1420 Umsatzsteuerforderungen
1433 Bezahlte Einfuhrumsatzsteuer
1434 Vorsteuer in Folgeperiode/im Folgejahr abziehbar
1435 Forderungen aus Gewerbesteuerüberzahlungen
1460 Geldtransit
1495 Verrechnungskonto erhaltene Anzahlungen bei Buchung über Debitorenkonto
1510 Sonstige Wertpapiere

Schecks, Kassenbestand, Guthaben bei Kreditinstitut

1550 Schecks
1600 Kasse
1700 Postbank
1800 Bank

Rechnungsabgrenzungsposten

1900 Aktive Rechnungsabgrenzung
1930 Als Aufwand berücksichtigte USt auf Anzahlungen
1940 Damnum/Disagio

Kontenklasse 2 - Eigenkapitalkonten

Kapital

2000 Festkapital
2010 Variables Kapital
2050 Kommanditkapital
2100 Privatentnahmen allgemein
2130 Unentgeltliche Wertabgaben
2180 Privateinlagen
2900 Gezeichnetes Kapital
2920 Kapitalrücklage
2970 Gewinnvortrag vor Verwendung
2978 Verlustvortrag vor Verwendung

Kontenklasse 3 – Fremdkapitalkonten

Rückstellungen

3000 Rückstellungen für Pensionen und ähnliche Verpflichtungen
3030 Gewerbesteuerrückstellung
3070 Sonstige Rückstellungen
3074 Rückstellungen für Personalkosten
3090 Rückstellungen für Gewährleistungen (Gegkto. 6790)
3095 Rückstellungen für Abschluss- und Prüfungskosten
3096 Rückstellungen für Erfüllung der Aufbewahrungs-Pflichten

Verbindlichkeiten

3150 Verbindlichkeiten gegenüber Kreditinstituten (aufgenommene Darlehen)
3250 Erhaltene Anzahlungen, ohne USt
3272 Erhaltene, versteuerte Anzahlungen 19% USt
3300 Verbindlichkeiten aus Lieferungen und Leistungen
3310 Verbindlichkeiten Lieferungen und Leistungen (ohne Kontokorrent)
3350 Wechselverbindlichkeiten
3500 Sonstige Verbindlichkeiten
3550 Erhaltene Kautionen
3560 Erhaltene Darlehen
3610 Kreditkartenabrechnung
3695 Verrechnungskonto geleistete Anzahlungen bei Buchung über Kreditorenkonto
3700 Verbindlichkeiten aus Steuern und Abgaben
3720 Verbindlichkeiten aus Lohn und Gehalt
3725 Verbindlichkeiten aus Einbehaltungen von Arbeitnehmern
3730 Verbindlichkeiten aus Lohn- und Kirchensteuer
3740 Verbindlichkeiten im Rahmen der sozialen Sicherheit
3770 Verbindlichkeiten aus Vermögensbildung

3790 Lohn- und Gehaltsverrechnungskonto
3800 Umsatzsteuer
3801 Umsatzsteuer 7%
3804 Umsatzsteuer a. innergemeinschaftl. Erwerb 19%
3806 Umsatzsteuer 19%
3808 Umsatzsteuer aus im Inland steuerpflichtigen EU-Lieferungen 19%
3816 Umsatzsteuer nicht fällig 19%
3820 Umsatzsteuer-Vorauszahlungen (Voranmeldungen)
3830 Umsatzsteuer-Vorauszahlungen 1/11
3837 Umsatzsteuer nach § 13b UStG 19%
3840 Umsatzsteuer lfd. Jahr (Verbindlichkeiten geg. FA)
3841 Umsatzsteuer Vorjahr
3845 Umsatzsteuer frühere Jahre
3846 Verrechnungskonto Umsatzsteuer (Abschlusskonto)

Passive Rechnungsabgrenzung

3900 Passive Rechnungsabgrenzung

Kontenklasse 4 - Betriebliche Erträge

Umsatzerlöse

4101 Steuerfreie Umsätze § 4 Nr. 8 ff UStG
4120 Steuerfreie Umsätze § 4 Nr. 1a UStG (Ausfuhr)
4121 Erlöse weiterberechnete Nebenkosten zu steuerfreien Ausfuhrlieferungen § 4 Nr. 1a UStG
4125 Steuerfreie innergemeinschaftliche Lieferungen § 4 Nr. 1b UStG
4126 Erlöse weiterberechnete Nebenkosten zu steuerfreien innergemeinschaftlichen Lieferungen § 4 Nr. 1b UStG
4185 Erlöse als Kleinunternehmer i.S.d. § 19 Abs. 1 UStG
4300 Erlöse 7% USt
4315 Erlöse aus im Inland stpfl. EU-Lieferungen 19%
4337 Erlöse aus Leistungen nach § 13b UStG
4400 Erlöse 19% USt
4401 Erlöse weiterberechneten Nebenkosten 19% USt
4510 Erlöse aus Abfallverwertung
4520 Erlöse aus Leergut
4569 Provisionsumsätze 19% USt

Unentgeltliche Wertabgaben

4610 Entnahme durch Unternehmer für Zwecke außerhalb des Unternehmen (Waren) 7% USt
4620 Entnahme durch Unternehmer für Zwecke außerhalb des Unternehmen (Waren) 19% USt
4639 Verwendung von Gegenständen für Zwecke außer- halb des Unternehmens ohne USt (Kfz-Nutzung)
4645 Verwendung von Gegenständen für Zwecke außer- halb des Unternehmens 19% USt (Kfz-Nutzung)
4660 Unentgeltliche Erbringung einer sonstigen Leistung 19% USt
4680 Unentgeltliche Zuwendung von Waren 19% USt
4690 Nicht steuerbare Umsätze

Minderungen

4705 Erlösschmälerungen aus steuerfreien Umsätzen (Ausfuhr)
4710 Erlösschmälerungen 7% USt
4720 Erlösschmälerungen 19% USt
4724 Erlösschmälerungen aus steuerfreien innergemeinschaftlichen Lieferungen
4730 Gewährte Skonti aus steuerfreien Umsätzen
4731 Gewährte Skonti 7% USt
4736 Gewährte Skonti 19% USt
4741 Gewährte Skonti aus Leistungen nach § 13b UStG
4743 Gewährte Skonti aus steuerfreien innergemeinschaft- lichen Lieferungen § 4 Nr. 1b UStG
4748 Gewährte Skonti aus im Inland steuerpflichtigen EU-Lieferungen
4750 Gewährte Boni / Rabatte 7% USt
4760 Gewährte Boni / Rabatte 19% USt

Erhöhung oder Verminderung des Bestands an fertigen und unfertigen Erzeugnissen

4800 Bestandsveränderung fertige Erzeugnisse
4810 Bestandsveränderungen - unfertige Erzeugnisse
4815 Bestandsveränderungen unfertige Leistungen
4818 Bestandsveränderungen in Arbeit befindliche Aufträge
4820 Aktivierte Eigenleistungen

Sonstige betriebliche Erträge

4836 Sonstige Erträge betrieblich und regelmäßig 19% USt
4840 Erträge aus der Währungsumrechnung
4845 Erlöse aus Verkäufen Anlagevermögen19% USt (bei Buchgewinn)
4855 Anlageabgänge Sachanlagen (RBW bei Buchgewinn)
4861 Erlöse aus Vermietung und Verpachtung, USt-frei § 4 Nr. 12 UStG
4862 Erlöse aus Vermietung und Verpachtung, 19% USt
4910 Erträge aus Zuschreibungen des Anlagevermögens
4915 Erträge aus Zuschreibungen des Umlaufvermögens
4920 Erträge aus der Herabsetzung der Pauschalwertberichtigung zu Forderungen
4923 Erträge aus der Herabsetzung der Einzelwertberichtigung zu Forderungen
4925 Erträge aus abgeschriebenen Forderungen
4930 Erträge aus der Auflösung von Rückstellungen
4941 Sachbezüge 7% USt (Waren)
4945 Sachbezüge 19% USt (Waren)
4947 Verrechnete sonstige Sachbezüge 19% USt (z.B. Kfz.-Gestellung)
4949 Verrechnete sonstige Sachbezüge ohne USt
4950 Sonstige betriebsfremde Erträge
4960 Periodenfremde Erträge
4975 Investitionszuschüsse

Kontenklasse 5 - Betriebliche Aufwendungen

Materialaufwand und Wareneinkauf

5000 Aufwendungen für Roh-, Hilfs- und Betriebsstoffe
5130 Einkauf Rohstoffe
5131 Einkauf Hilfsstoffe
5132 Einkauf Betriebsstoffe
5150 Bezogene Fertigteile
5200 Wareneingang (Drittland)
5300 Wareneingang 7% VorSt
5349 Wareneingang ohne Vorsteuerabzug
5400 Wareneingang 19% VorSt
5420 Innergemeinschaftlicher Erwerb 7% VorSt u. 7% USt
5425 Innergemeinschaftlicher Erwerb 19% VorSt u. 19% USt
5700 Nachlässe (Drittland)
5710 Nachlässe 7% VorSt
5720 Nachlässe 19% VorSt
5724 Nachlässe aus innergemeinschaftlichen Erwerben 7% VorSt und 7% USt
5725 Nachlässe aus innergemeinschaftlichen Erwerben 19% VorSt u. 19% USt
5730 Erhaltene Skonti Drittland
5731 Erhaltene Skonti 7% VorSt
5736 Erhaltene Skonti 19% VorSt
5746 Erhaltene Skonti aus innergemeinschaftlichem Erwerb 7% VorSt und 7% USt
5748 Erhaltene Skonti aus innergemeinschaftlichem Erwerb 19% VorSt und 19% USt
5750 Erhaltene Boni/Rabatte 7% VorSt

5760 Erhaltene Boni/Rabatte 19% VorSt
5762 Erhaltene Boni/Rabatte Drittland
5763 Erhaltene Boni/Rabatte innergemeinschaftlichem Erwerb 19% VorSt und 19% USt
5800 Bezugsnebenkosten
5805 Bezugsnebenkosten Drittland
5810 Bezugsnebenkosten aus innergemeinschaftlichem Erwerb 19% VorSt u. 19% USt
5820 Leergut / rückgabefähige Verpackungs-/ Transportma-terialien
5840 Zölle und Einfuhrabgaben
5881 Bestandsveränderung Waren
5885 Bestandsveränderung Roh-, Hilfs- und Betriebsstoffe

Aufwendungen für bezogene Leistungen

5906 Fremdleistungen 19% VorSt
5920 Bauleistungen eines im Inland ansässigen Unterneh-mers 19% VorSt und 19% USt (§ 13b UStG)
5923 Sonstige Leistungen eines im anderen EU-Land ansäs-sigen Unternehmers 19% VorSt und 19% USt
5925 Leistungen eines im Ausland ansässigen Unternehmers 19% VorSt und 19% USt
5951 Erhaltene Skonti aus Leistungen für die als Leistungsempfänger die Steuer nach § 13b UStG geschuldet wird 19% VorSt und 19% USt
5960 Leistungen nach § 13b UStG mit Vorsteuer
5965 Leistungen nach § 13b UStG ohne Vorsteuer

<u>Kontenklasse 6 - Betriebliche Aufwendungen</u>

Personalaufwendungen

6010 Löhne
6020 Gehälter
6027 Geschäftsführergehälter
6030 Aushilfslöhne
6040 Pauschale Steuer für Aushilfen
6060 Freiwillige soziale Aufwendungen, lohnsteuerpflichtig
6069 Pauschale Steuer auf sonstige Bezüge
6072 Sachzuwendungen und Dienstleistungen an Arbeitnehmer
6080 Vermögenswirksame Leistungen
6090 Fahrkostenerstattung Wohnung/Arbeitsstätte
6110 Gesetzlich soziale Aufwendungen (AG-Anteil)
6120 Beiträge zur Berufsgenossenschaft
6130 Freiwillige soziale Aufwendungen, lohnsteuerfrei
6140 Aufwendungen für Altersvorsorgung
6160 Aufwendungen für Unterstützung
6180 Sonstige Personalkosten

Abschreibungen

6200 Abschreib. auf immaterielle Vermögensgegenstände
6205 Abschreibungen auf den Geschäfts- oder Firmenwert
6220 Abschreibungen auf Sachanlagen (ohne AfA auf Kfz und Gebäude)
6221 Abschreibungen auf Gebäude
6222 Abschreibungen auf Kfz
6230 Außerplanmäßige Abschreibungen auf Sachanlagen
6241 Sonderabschreibg. nach § 7g Abs. 5 EStG (ohne Kfz)
6242 Sonderabschreibg. nach § 7g Abs. 5 EStG (Kfz)
6243 Kürzung der Anschaffungs- oder Herstellungskosten gemäß § 7g Abs. 2 EStG (ohne Kfz)
6244 Kürzung der Anschaffungs- oder Herstellungskosten gemäß § 7g Abs. 2 EStG für Kfz
6260 Sofortabschreibungen geringwertiger Wirtschaftsgüter
6262 Abschreibungen auf aktivierte GwG
6264 Abschreibungen auf Sammelposten Wirtschaftsgüter

Sonstige betriebliche Aufwendungen

6300 Sonstige betriebliche Aufwendungen
6303 Fremdleistungen /Fremdarbeiten

Raumkosten - Grundstücksaufwendungen

6310 Miete (unbewegliche Wirtschaftsgüter)
6315 Pacht (unbewegliche Wirtschaftsgüter)
6320 Heizung
6325 Strom, Gas, Wasser
6330 Reinigung
6335 Instandhaltung betrieblicher Räume
6340 Abgaben für betrieblich genutzten Grundbesitz
6345 Sonstige Raumkosten
6348 Aufwendungen häusliches Arbeitszimmer
6350 Grundstücksaufwendungen (betrieblich)

Versicherungen, Beiträge, Sonstige Abgaben

6391 Zuwendungen, Spenden für wissenschaftliche und kulturelle Zwecke
6392 Zuwendungen, Spenden für mildtätige Zwecke
6393 Zuwendungen, Spenden für kirchliche, religiöse und gemeinnützige Zwecke
6394 Zuwendungen, Spenden für politische Parteien
6400 Versicherungen
6420 Beiträge
6430 Sonstige Abgaben
6436 Steuerlich abzugsf. Verspätungszuschl., Zwangsgelder
6437 Steuerlich nicht abzugsfähige Verspätungszuschläge und Zwangsgelder

Reparaturen - Instandhaltungskosten

6460 Reparat. u. Instandh. von techn. Anlagen u. Maschinen
6470 Reparaturen und Instandhaltung von BGA
6490 Sonstige Reparaturen und Instandhaltung
6495 Wartungskosten für Hard- u. Software

Kraftfahrzeugkosten

6520 Kfz.-Versicherungen
6530 Laufende Kfz.-Betriebskosten
6540 Kfz.-Reparaturen
6550 Garagenmiete
6560 Mietleasing Kfz
6570 Sonstige Kfz.-Kosten
6580 Mautgebühren
6595 Fremdfahrzeugkosten

Werbe- und Bewirtungskosten

6600 Werbekosten
6605 Streuartikel
6610 Geschenke abzugsfähig
6620 Geschenke nicht abzugsfähig
6625 Geschenke ausschließlich betrieblich genutzt
6630 Repräsentationskosten
6640 Bewirtungskosten
6643 Aufmerksamkeiten
6644 Nicht abzugsfähige Bewirtungskosten
6645 Nicht abzugsfähige Betriebsausgaben

Reisekosten

6650 Reisekosten Arbeitnehmer
6660 Reisekosten Arbeitnehmer Übernachtungsaufwand
6663 Reisekosten Arbeitnehmer Fahrtkosten
6664 Reisekosten Arbeitnehmer Verpflegungsmehraufwand
6668 Kilometergelderstattung Arbeitnehmer
6670 Reisekosten Unternehmer
6673 Reisekosten Unternehmer Fahrtkosten
6674 Reisekosten Unternehmer Verpflegungsmehraufwand
6680 Reisekosten Unternehmer Übernachtungsaufwand
6688 Fahrten zwischen Wohnung und Betriebsstätte (abziehbarer Anteil)
6689 Fahrten zwischen Wohnung und Betriebsstätte (nicht abziehbarer Anteil)
6690 Fahrten zwischen Wohnung und Betriebsstätte (Haben)

Kosten der Warenabgabe und Zustellung
6710 Verpackungsmaterial
6740 Ausgangsfrachten
6760 Transportversicherungen
6770 Verkaufsprovisionen
6780 Fremdarbeiten (Vertrieb)
6790 Aufwand für Gewährleistungen
Sonstige Verwaltungskosten
6800 Porto
6805 Telefon
6810 Internetkosten
6815 Bürobedarf
6820 Zeitschriften, Bücher (Fachliteratur)
6821 Fortbildungskosten (nicht Arbeitnehmer)
6825 Rechts- und Beratungskosten
6827 Abschluss- und Prüfungskosten
6830 Buchführungskosten
6835 Mieten für Einrichtungen (bewegliche Wirtschaftsgüter)
6840 Mietleasing (bewegliche Wirtschaftsgüter)
6845 Werkzeuge und Kleingeräte
6850 Sonstiger Betriebsbedarf
6855 Nebenkosten des Geldverkehrs
6859 Aufwendungen für Abraum- und Abfallbeseitigung
Sonstige betriebliche Aufwendungen
6880 Aufwendungen der Währungsumrechnung
6885 Erlöse aus Verkäufen Anlagevermögen19% USt (bei Buchverlust)
6895 Anlageabgänge Sachanlagen (RBW bei Buchverlust)
6920 Einstellung in die Pauschalwertberichtigung zu Forderungen
6923 Einstellung in die Einzelwertberichtigung zu Forderungen
6930 Forderungsverluste Drittland
6932 Forderungsverluste aus steuerfreien EU-Lieferungen
6935 Forderungsverluste 16% USt
6936 Forderungsverluste 19% USt
6950 Betriebsfremde Aufwendungen
6960 Periodenfremde Aufwendungen
Kalkulatorische Kosten
6970 Kalkulatorischer Unternehmerlohn
6972 Kalkulatorische Miete und Pacht
6974 Kalkulatorische Zinsen
6976 Kalkulatorische Abschreibungen
6978 Kalkulatorische Wagnisse
6980 Verrechneter kalkulatorischer Unternehmerlohn
6982 Verrechnete kalkulatorische Miete und Pacht
6984 Verrechnete kalkulatorische Zinsen
6986 Verrechnete kalkulatorische Abschreibungen
6988 Verrechnete kalkulatorische Wagnisse

Kontenklasse 7 - Weitere Erträge u. Aufwendungen
7000 Erträge aus Beteiligungen
7010 Erträge aus anderen Wertpapieren
Sonstige Zinsen und ähnliche Erträge
7100 Sonstige Zinsen und ähnliche Erträge
7105 Zinserträge § 233a AO steuerpflichtig
7130 Diskonterträge
Abschreibungen auf Finanzanlagen und auf Wertpapiere des Umlaufvermögens
7200 Abschreibungen auf Finanzanlagen
7210 Abschreibungen auf Wertpapiere des Umlaufvermögens
Zinsen und ähnliche Aufwendungen
7302 Steuerlich nicht abzugsfähige, andere Nebenleistun-gen zu Steuern (§ 4 Abs. 5b EStG)
7303 Steuerlich abzugsfähige, andere Nebenleistungen zu Steuern
7305 Zinsaufwendungen auf betriebliche Steuern
7308 Zinsaufwendungen § 233a AO, § 4 Abs. 5b EStG
7310 Zinsaufwendungen für kurzfristige Verbindlichkeiten
7320 Zinsaufwendungen für langfristige Verbindlichkeiten
7323 Abschreibungen auf Disagio / Damnum
7330 Zinsähnliche Aufwendungen
7400 Außerordentliche Erträge
7500 Außerordentliche Aufwendungen
Steuern vom Ertrag
7600 Körperschaftsteuer (einschl. Solidaritätszuschlag)
7610 Gewerbesteuer
7630 Kapitalertragsteuer (ein schl. Solidaritätszuschlag)
7641 Gewerbesteuer nachzahlungen und -erstattungen für Vorjahre, § 4 Abs. 5b EStG
7643 Erträge aus der Auflösung von Gewerbesteuerrück-stellungen, § 4 Abs. 5b EStG
Sonstige Steuern
7650 Sonstige Betriebssteuern
7680 Grundsteuer
7685 Kfz.-Steuer
7690 Steuernachzahlungen Vorjahre für sonstige Steuern
7692 Steuererstattungen Vorjahre für sonstige Steuern
7694 Erträge a.d. Auflös. v. Rückstellungen f. sonst. Steuern

Kontenklasse 9 – Vortragskonten
9000 Saldenvorträge, Sachkonten
9008 Saldenvorträge, Debitoren
9009 Saldenvorträge, Kreditoren
9090 Summenvortragskonto
9100 Schlussbilanzkonto
9200 Gewinn- und Verlustkonto
Statistische Konten für den außerhalb der Bilanz zu berücksichtigenden Investitionsabzug (IAB) nach § 7g EStG
9970 IAB § 7g Abs 1 EStG, außerbilanziell (Soll)
9971 IAB § 7g Abs 1 EStG, außerbilanziell (Haben) (Gegen-konto zu 9970)
9972 Hinzurechnung IAB § 7g Abs. 2 EStG, außerbilanziell (Haben)
9973 Hinzurechnung IAB § 7g Abs. 2 EStG, außerbilanziell (Soll)
9974 Rückgängigmachung IAB § 7g Abs. 3, 4 EStG
9975 Rückgängigmachung IAB § 7g Abs. 3, 4 EStG - Gegkto zu 9974

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle Kontenrahmen: basierend auf DATEV SKR 04 [online]. [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: https://www.edumedia.de/_files/SKR03_SKR04.pdf

Příloha č. 4: Výdaje stanovené procentem z příjmů

Procento z příjmů	Druh příjmů	Omezení
80%	Příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a příjmy ze živnostenského podnikání řemeslného	Nejvýše do částky 1 600 000 Kč
60%	Příjmy ze živnostenského podnikání (s výjimkou řemeslného podnikání)	nejvýše do částky 1 200 000 Kč
30%	Příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	nejvýše do částky 600 000 Kč
40%	Jiné příjmy ze samostatné činnosti (z výjimkou podílů společníků veřejné obchodní společnosti a komplementářů komanditní společnosti na zisku a příjmů z autorské činnosti přispěvatelů do novin, časopisů, rozhlasu či televize, které plynou z území ČR)	nejvýše do částky 800 000 Kč

Zdroj: Vlastní vyobrazení dle § 7 ZDP